یەکەم ساموئێل

لەدایکبوونی ساموئێل

1 پیاوێک هەبوو لە ڕاماتەیمی چوفییەکان لە ناوچە شاخاوییەکانی ئەفرایم،
ناوی ئەلقانەی کوڕی یەرۆحامی کوڕی ئەلیهوی کوڕی تۆحوی کوڕی
چوفی ئەفرایمی بوو. 2 دوو ژنی هەبوو، یەکێکیان ناوی حەنا و ئەوی دیکەیان
ناوی پەنینا بوو، پەنینا منداڵی هەبوو، بەڵام حەنا منداڵی نەبوو.

3 ئەم پیاوە هەموو ساڵێک لە شارۆچکەکەیەوە دەچوو بۆ کڕنۆشبردن و
سەربڕینی قوربانی بۆ یەزدانی سوپاسالار لە شیلۆ و لەوێ دوو کوڕەکەی
عێلی کاهینی یەزدان بوون، کە یەکێکیان ناوی حۆفنی و ئەوی دیکەیان
ناوی فینەحاس بوو. 4 جا کە ڕۆژی ئەوە هات ئەلقانە قوربانی سەرببڕێت
و بەشی پەنینای ژنی و هەموو کوڕ و کچەکانی بدات، 5 بەڵام دوو بەشی دایە
حەنا، چونکە حەنای خۆشدەویست هەرچەندە یەزدان منداڵدانی بەستبوو.
6 هەوێیەکەشی بەردەوام پەستی دەکرد بۆ ئەوەی بێزاری بکات، چونکە
یەزدان وەجاخی کوێر کردبوو. 7 ساڵ لەدوای ساڵ هەر کاتێک حەنا
دەچووە ماڵی یەزدان، هەوێیەکەی وای دەکرد و ئاوا پەستی دەکرد، بۆیە
حەنا دەستی بە گریان کرد و نانی نەخوارد. 8 ئیتر ئەلقانەی مێردی پێی
گوت: «حەنا، بۆچی دەگریت و نان ناخۆیت؟ بۆچی دڵگرانیت؟ ئایا من
لە دە کوڕ چاکتر نیم بۆت؟»

9 لەدوای ئەوەی لە شیلۆ نانیان خوارد و خواردیانەوە، حەنا هەستا،
عێلی کاهینیش لەسەر کورسییەک لەلای چوارچێوەی دەرگای چادری
پەرستنی یەزدان دانیشتبوو. 10 حەناش بە پەژارەوە نوێژی بۆ یەزدان

کرد و دایە پرمەی گریان. 11 حەنا نەزرێکی* کرد و گوتی: «یەزدانی
سوپاسالار، ئەگەر بەڕاستی تەماشای داماوی کارەکەرەکەت بکەیت و بە
یادی خۆتم بهێنیتەوە، کارەکەرەکەت لەبیر نەکەیت و کوڕێکی پێبدەیت،
ئەوا من ژیانی کوڕەکە بە یەزدان دەبەخشم و گوێزان بەسەر سەریدا
نایەت.»
12 ئەوە بوو کە لەبەردەم یەزدان زۆر نوێژی کرد و عێلیش سەیری
دەمی دەکرد، 13 حەناش لە دڵی خۆیدا دەیگوت و تەنها لێوەکانی
دەجوولانەوە و دەنگی نەدەبیسترا، عێلی وای زانی سەرخۆشە. 14 جا
پێی گوت: «هەتا کەی سەرخۆش دەبیت؟ شەرابەکەت لە خۆت
دووربخەرەوە.»
15 حەناش وەڵامی دایەوە و گوتی: «نەخێر گەورەم، من ژنێکی
دڵتەنگم، شەراب و خواردنەوەی مەستیم نەخواردووەتەوە، بەڵکو دەردی
دڵی خۆم لەبەردەم یەزدان هەڵدەڕێژم. 16 کارەکەرەکەت بە کچێکی بەدکار
مەزانە، لەبەر خەم و خەفەتی زۆرم، هەتا ئێستا قسەم دەکرد.»
17 عێلیش وەڵامی دایەوە و گوتی: «بڕۆ بە سەلامەتی و با خودای
ئیسرائیل ئەو داواکارییەت پێبدات کە لێت داوا کردووە.»
18 حەناش گوتی: «با کەنیزەکەت لەبەرچاوانت پەسەند بێت.» ئینجا
حەنا بە ڕێگای خۆیدا ڕۆیشت و نانی خوارد و خەم لە ڕووی ڕەوییەوە.
19 بەیانی زوو لە خەو هەستان و لەبەردەم یەزدان کڕنۆشیان برد و
گەڕانەوە، هاتنەوە ماڵەکەی خۆیان لە ڕامە. ئیتر ئەلقانە لەگەڵ حەنای
ژنی جووت بوو و یەزدانیش بە یادی خۆی هێنایەوە. 20 ئەوە بوو لەو
ساڵەدا حەنا سکی پڕ بوو، کوڕێکی بوو و ناوی لێنا ساموئێل و گوتی:
«داوام لە یەزدان کرد.»

* **1:11** واتە پابەندکردنی مرۆڤ خۆیەتی بە مەرجێکەوە، لە کاتێکدا کە داخوازییەک بەرز دەکاتەوە بۆ خودا و بە ئەرێ وەڵام دەدرێتەوە لەلایەن خوداوە. بڕوانە سەرژمێری 21:2.

حەنا ساموئێل تەرخان دەکات

[21] ئینجا ئەلقانە و سەرجەم ماڵەکەی چوون بۆ سەربڕینی قوربانیساڵانە
بۆ یەزدان و بەجێهێنانی نەزرەکەی. [22] بەڵام حەنا نەچوو و بە مێردەکەی
گوت: «پاش ئەوەی کوڕەکە لە شیر دەبڕدرێتەوە، دەیبەم هەتا لەبەردەم
یەزدان پێشکەش بکرێت و هەتاهەتایە لەوێ بمێنێتەوە.»
[23] ئەلقانەی مێردیشی پێی گوت: «خۆت چی بە باش دەزانیت ئەوە
بکە و بمێنەوە هەتا لە شیری دەبڕیتەوە، تەنها با یەزدان وشەی خۆی
بچەسپێنێت.» جا حەنا مایەوە و شیری بە منداڵەکەی دا هەتا ئەو کاتەی
لە شیری بڕییەوە.

[24] پاش ئەوەی لە شیری بڕییەوە، لەگەڵ خۆی سەری خست لەگەڵ
گایەکی سێ ساڵان و یەک ئێفە† ئارد و مەشکەیەک شەراب و هێنای بۆ
ماڵی یەزدان لە شیلۆ، کوڕەکەش هێشتا منداڵ بوو. [25] ئینجا گایەکەیان
سەربڕی و کوڕەکەیان هێنایە لای عێلی، [26] حەنا گوتی: «گەورەم! منت
لە یادە؟ دڵنیابە من ئەو ژنەم کە لێرە لەلای تۆ وەستام و نوێژم کرد بۆ
یەزدان، [27] لە پێناوی ئەم منداڵە نوێژم کرد و یەزدانیش داواکارییەکەی
پێدام کە لێم داوا کرد. [28] لەبەر ئەوە منیش دەیدەمەوە یەزدان، بۆ ئەوەی
بە درێژایی ژیانی تەرخان بکرێت بۆ یەزدان.» ئیتر ساموئێل لەوێ مایەوە
و یەزدانی پەرست.

2

نوێژی حەنا

[1] حەنا نوێژی کرد و گوتی:
«دڵم بە یەزدان شادە،
سەرم بە یەزدان بەرزە.

† **1:24** نزیکەی شازدە کیلۆیە.

پێکەنینم بە دوژمنەکانم دێت،
لەبەر ئەوەی شادمانم بە ڕزگارییەکەت.

2 «کەس نییە پیرۆز وەک یەزدان،
بێجگە لە تۆ کەس نییە،
هیچ تاشەبەردێک نییە وەک خودامان.

3 »بە لووتبەرزی زۆرەوە مەدوێن،
با قسەی زل لە دەمتان دەرنەچێت،
چونکە یەزدان خودایەکی بەئاگایە،
ئەوە کارەکان هەڵدەسەنگێنێت.

4 «کەوانی پاڵەوانەکان تێکشکێنران و
شکستخواردووەکانیش هێزیان بەبەردا کرا.
5 تێرەکان خۆیان بەکرێ دا بۆ نان و
برسییەکانیش نانیان لەبەر مایەوە.
نەزۆک حەوت منداڵی بوو و
ئەوەی کوڕی زۆر بوو نائومێد بوو.

6 »یەزدان مرۆڤ دەمرێنێت و زیندووشی دەکاتەوە،
دەیباتە جیهانی مردووان و هەڵیشیدەستێنێتەوە.
7 یەزدان مرۆڤ هەژار و دەوڵەمەند دەکات،
نزم دەکاتەوە و بەرزیشی دەکاتەوە.
8 ئەو هەژار لەناو خۆڵ ڕاست دەکاتەوە،
کلۆڵیش لەناو زبڵخانە بەرز دەکاتەوە،
هەتا لەگەڵ میران دایانیشێنێت و
تەختی شکۆمەندی بکات بە میراتیان.

»لەبەر ئەوەی کۆڵەکەکانی زەوی هی یەزدانن،

جیهانی لەسەر داناوە.
9 پێی خۆشەویستانی خۆی دەپارێزێت،
بەڵام بەدکاران لە تاریکیدا بێدەنگ دەبن.

»مرۆڤ بە هێز زاڵ نابێت،
10 نەیارانی یەزدان تێکدەشکێنرێن.
هەرەبەرز بەسەریاندا دەگرمێنێت،
یەزدان حوکم بەسەر ئەوپەڕی زەویدا دەدات.

»هێز بە پاشای خۆی دەدات،
سەری دەستنیشانکراوەکەی بەرز دەکاتەوە.«
11 ئینجا ئەلقانە گەڕایەوە ڕامە بۆ ماڵی خۆی، بەڵام منداڵەکە لەلای
عێلی کاهین خزمەتی یەزدانی دەکرد.

کوڕە بەدکارەکانی عێلی

12 کوڕەکانی عێلیش بەدکار بوون و یەزدانیان نەدەناسی. 13 بەپێی
ڕێوڕەسمی کاهینێتی لەگەڵ گەل، کاتێک هەرکەسێک قوربانییەکی
پێشکەش دەکرد، خزمەتکاری کاهینەکە لە کاتی لێنانی گۆشتەکە دەهات
و چەنگاڵێکی سێ ددانی لەدەست بوو، 14 دەیکرد بەناو لەگەنەکە یان
دەفرەکە یان تاوەکە یان مەنجەڵەکە. هەرچی بەسەر چەنگاڵەکەوە دەبوو،
کاهین بۆ خۆی دەبرد. لە شیلۆ بەم شێوەیان دەکرد لەگەڵ هەموو ئەو
ئیسرائیلییانەی دەهاتنە ئەوێ. 15 هەروەها پێش ئەوەی پیوەکە* بسووتێنن،
خزمەتکارەکەی کاهین دەهات و بەو پیاوەی دەگوت کە قوربانییەکەی
کردبوو: »گۆشت بدە بە کاهین بۆ برژاندن، چونکە گۆشتی کوڵاوت لێ
وەرناگرێت، بەڵکو تەنها خاو.«

---

* **2:15** پیوەکە: واتە بەزەکە، لێرە و لە ئایەتی 16.

16 پیاوەکەش پێی دەگوت: «با یەکەم جار پیوەکە بسووتێنرێت، پاشان
هەرچی ئەوەی ئارەزووی دەکەیت ببە.» ئەویش دەیگوت: «نا، بەڵکو
ئێستا دەیدەیت، ئەگەر نا، بە زۆر دەیبەم.»
17 جا گوناهی هەرزەکارەکان لەبەردەم یەزدان زۆر گەورە بوو، چونکە
خەڵکی سووکایەتییان بە پێشکەشکراوی یەزدان دەکرد.
18 بەڵام ساموئێل هەر لە منداڵییەوە لەبەردەم یەزدان خزمەتی دەکرد
و ئێفۆدێکی کەتانی لەبەر بوو. 19 دایکیشی ساڵ لەدوای ساڵ کەوایەکی
بچووکی بۆ دروستدەکرد و کە لەگەڵ مێردەکەی دەڕۆیشت بۆ سەربڕینی
قوربانی ساڵانە بۆی دەبرد. 20 عێلیش بۆ ئەلقانە و ژنەکەی داوای بەرەکەتی
کرد و گوتی: «یەزدان لەم ژنەوە وەچەت بۆ بخاتەوە لە جیاتی ئەوەی
نوێژی بۆ کرد و بە یەزدانی دا.» ئینجا چوونەوە بۆ ماڵەکەی خۆیان. 21 جا
کە یەزدان حەنای بەسەرکردەوە، سکی پڕ بوو و سێ کوڕ و دوو کچی بوو.
لەو ماوەیەدا ساموئێلی کوڕی لەبەردەم یەزداندا گەورە بوو.
22 عێلی زۆر پیر بوو و هەموو ئەو شتانەی بیستەوە کە کوڕەکانی
دەرهەق بە ئیسرائیل دەیانکرد و هەروەها چۆن جووت دەبوون لەگەڵ ئەو
ژنانەی لەبەردەم دەرگای چادری چاوپێکەوتندا خزمەتیان دەکرد. 23 جا
لێی پرسین: «بۆچی ئەم شتانە دەکەن؟ لەلای هەموو ئەم گەلە من ڕەفتارە
خراپەکانتانم بیستووە. 24 نەخێر کوڕەکانم، ئەو هەواڵەی کە دەیبیستم لەنێو
گەلی یەزدان بڵاو دەکرێتەوە باش نییە. 25 ئەگەر کەسێک دەرهەق بە
کەسێک گوناه بکات، خودا ناوبژیوانی دەکات، بەڵام ئەگەر کەسێک
دەرهەق بە یەزدان گوناه بکات، کێ داکۆکیی لێ دەکات؟» بەڵام
گوێیان لە قسەی باوکیان نەگرت، چونکە یەزدان خوازیار بوو بیانمرێنێت.
26 بەڵام ساموئێلی منداڵ بەردەوام بوو لە گەشەکردن، یەزدان و
خەڵکیش زیاتر لێی ڕازی دەبوون.

پێشبینی سەبارەت بە بنەماڵەی عێلی

[27] ئینجا پیاوێکی خودا هات بۆ لای عێلی و پێی گوت: »یەزدان
ئەمە دەفەرموێت: ”ئایا من بە ئاشکرا خۆمم بۆ ماڵی باوکت دەرنەخست،
کاتێک لە میسر لە ماڵی فیرعەون بوون؟ [28] لەنێو هەموو هۆزەکانی ئیسرائیلدا
هەڵمبژارد بۆ ئەوەی ببێت بە کاهینم، سەربکەوێت بۆ سەر قوربانگاکەم،
بخوورم بۆ بسووتێنێت و لەبەردەممدا ئێفۆد لەبەر بکات. من هەموو قوربانییە
بە ئاگرەکانی نەوەی ئیسرائیلم بە ماڵی باوکت دا. [29] ئیتر بۆچی سووکایەتی
بە قوربانی و پێشکەشکراوەکەم دەکەن، ئەوەی لە نشینگەکەدا فەرمانم پێی
کردووە؟ بۆچی لە من زیاتر ڕێز لە کوڕەکانت دەگریت، بە یەکەم بەری
هەموو پێشکەشکراوەکانی ئیسرائیلی گەلەکەم خۆتان قەڵەو دەکەن؟“

[30] »لەبەر ئەوە یەزدانی پەروەردگاری ئیسرائیل دەفەرموێت: ”بێگومان
من فەرمووم، ماڵی تۆ و ماڵی باوکت هەتاهەتایە لەبەردەمم هاتوچۆ دەکەن،“
بەڵام ئێستا یەزدان دەفەرموێت: ”لە من بەدوور بێت! ئەوەی ڕێزم بگرێت
ڕێزداری دەکەم، ئەوانەی سووکایەتیم پێ بکەن سووک دەبن. [31] ڕۆژێک
دێت هێزی بازووی خۆت و هێزی بازووی ماڵی باوکت لەناودەبەم، لە
بنەماڵەکەتدا کەس ناگاتە تەمەنی پیری. [32] تەنگانە لە نشینگەکەم دەبینیت،
سەرەڕای ئەو چاکەیەی بۆ ئیسرائیلی دەبێت، هەتاهەتایە لە بنەماڵەکەتدا
کەس ناگاتە تەمەنی پیری. [33] هەر یەکێک لە ئێوە کە لە قوربانگاکەی
خۆم نەیبڕمەوە ئەوە بۆ کوێرایی هاتن بۆ چاوەکانت و داخبوونی دڵتە،
هەموو وەچەی ماڵەکەت لە گەنجیێتیدا دەمرن.

[34] »”ئەمەش نیشانەیە بۆت، بەسەر دوو کوڕەکەتدا دێت، بەسەر
حۆفنی و فینەحاس، لە یەک ڕۆژدا هەردووکیان دەمرن. [35] کاهینێکی

دڵسۆز[†] بۆ خۆم دادەنێم کە ئەوەی لە دڵ و دەروونمدایە بیکات و ماڵێکی
ئاسوودەی بۆ بنیاد دەنێم و لەبەردەم دەستنیشانکراوەکەم[‡] بە درێژایی ڕۆژان
هاتوچۆ دەکات. 36 هەرکەسێکیش کە لە بنەماڵەکەت دەمێنێتەوە دێت
تاکو بۆ پارچە زیوێک و کولێرەیەک کڕنۆش بۆ ئەو کاهینە ببات، دەڵێت:
’ئەرکێکی کاهینییێتیم پێ بسپێرە بۆ ئەوەی بتوانم کولێرەیەک بخۆم.‘“»

3

یەزدان ساموئێل بانگ دەکات

1 ساموئێلی منداڵیش لەلای عێلی خزمەتی یەزدانی دەکرد و لەو ڕۆژانەدا
فەرمایشتی یەزدانیش دەگمەن بوو، پێشبینیش زۆر ڕانەدەگەیەنرا.
2 لەو کاتەی عێلی چاوەکانی کز ببوون و توانای بینینی نەبوو، شەوێکیان
لە شوێنەکەی خۆیدا پاڵکەوتبوو، 3 ساموئێلیش لە چادری پەرستنی یەزدان
پاڵکەوتبوو، کە سندوقی خودای لێبوو، بەر لەوەی چرای خودا بکوژێتەوە،
4 جا یەزدان ساموئێلی بانگکرد.
ئەویش گوتی: »ئەوەتام.« 5 ئینجا ڕایکرد بۆ لای عێلی و گوتی:
»ئەوەتام، چونکە بانگت کردم.«
عێلیش گوتی: »بانگم نەکردوویت، بگەڕێوە و پاڵبکەوە.« ئەویش
ڕۆیشت و پاڵکەوتەوە.
6 یەزدان دووبارە ساموئێلی بانگکردەوە، ساموئێلیش هەستا و بۆ لای
عێلی ڕۆیشت و گوتی: »ئەوەتام، چونکە بانگت کردم.«
عێلیش گوتی: »کوڕم بانگم نەکردوویت، بگەڕێوە و پاڵبکەوە.«

---

† **2:35** دەشێت سەرۆکی کاهین بێت، وەک سادۆق، هەروەها مەسیحەکە. بڕوانە یەکەم پاشایان 2:35 و عیبرانییەکان 3:1-2.
‡ **2:35** دەستنیشانکراوەکەم: مەبەستی لە داود و نەوەی داودە، هەروەها لەدوای ئەوانیش مەسیحەکە. بڕوانە دووەم ساموئێل 7:16 و لۆقا 1:69-70.

7 ساموئێلیش هێشتا یەزدانی نەناسیبوو و هێشتا فەرمایشتی یەزدانی بۆ ڕانەگەیەنرابوو.

8 بۆ سێیەم جار یەزدان ساموئێلی بانگکردەوە، ئەویش هەستا و ڕۆیشت بۆ لای عێلی و گوتی: »ئەوەتام، چونکە بانگت کردم.«

ئینجا عێلی تێگەیشت کە یەزدانە منداڵەکە بانگ دەکات. 9 جا عێلی
بە ساموئێلی گوت: »بڕۆ و پاڵبکەوە، ئەگەر بانگی کردیت، بڵێ: ”بفەرموو یەزدان، بەندەت گوێی گرتووە.“« ساموئێلیش ڕۆیشت و لە شوێنەکەی خۆی پاڵکەوتەوە.

10 ئینجا یەزدان هات و وەستا و وەک جارەکانی پێشوو بانگی کرد: »ساموئێل! ساموئێل«!

ساموئێلیش گوتی: »بفەرموو، بەندەت گوێی گرتووە.«

11 یەزدانیش بە ساموئێلی فەرموو: »ئەوەتا من لەناو ئیسرائیلدا خەریکە
شتێک دەکەم، کە گوێیەکانی هەرکەسێک بیبیستێت بزرنگێتەوە. 12 لەو
ڕۆژەدا هەموو ئەوەی لە دژی عێلیم فەرموو سەبارەت بە ماڵەکەی، لە
سەرەتاوە هەتا کۆتایی جێبەجێی دەکەم. 13 من پێم ڕاگەیاند کە بۆ هەتاهەتایە سزا بەسەر بنەماڵەکەیدا دەسەپێنم لەبەر ئەو گوناهەی کە خۆی دەیزانێت، چونکە کوڕەکانی کفریان بە خودا کرد و ئەویش ڕێی لێ نەگرتن.
14 لەبەر ئەوە سوێندم بۆ ماڵی عێلی خوارد، کە تاوانەکەی بنەماڵەی عێلی هەرگیز کەفارەتی بۆ نەکرێت، نە بە قوربانی سەربڕاو و نە بە پێشکەشکراو.«

15 ئینجا ساموئێل هەتا بەیانی پاڵکەوت و دەرگاکانی ماڵی یەزدانی واڵا
کرد. ساموئێل ترسا ئەو بینینە بۆ عێلی باس بکات، 16 بەڵام عێلی ساموئێلی بانگکرد و گوتی: »کوڕم، ساموئێل.«

ئەویش گوتی: »ئەوەتام.«

17 عێلی گوتی: «ئەو قسەیە چی بوو کە پێی فەرموویت؟ تکایە لێمی
مەشارەوە. خودا توندترین سزات بدات، ئەگەر وشەیەکم لێ بشاریتەوە لە
هەموو ئەوەی پێی فەرموویت.» 18 ساموئێلیش تەواوی فەرموودەکەی پێ
گوت و هیچی لێ نەشاردەوە، ئەویش گوتی: «خۆی یەزدانە، ئەوەی
بە باشی بزانێت با بیکات.»
19 ساموئێل گەشەی دەکرد، یەزدانیش لەگەڵی بوو، نەیهێشت هیچ
یەکێک لە قسەکانی ساموئێل بشکێت. 20 جا هەموو ئیسرائیل هەر لە دانەوە
هەتا بیری شابەع* زانییان کە ساموئێل متمانەپێکراوە ببێت بە پێغەمبەری
یەزدان. 21 یەزدان بەردەوام لە شیلۆ خۆی بۆ دەردەخست، چونکە لەوێ
بە ڕێگەی فەرمایشتەکەیەوە خۆی بۆ ساموئێل ئاشکرا کردبوو.

4

1 ئیتر پەیامی ساموئێل بە هەموو ئیسرائیل گەیشت.*

فەلەستییەکان سندوقی خودا دەبەن

ئیسرائیلیش بۆ بەرەنگاربوونەوەی فەلەستییەکان بۆ شەڕ چوونە دەرەوە
و لەلای بەردی یارمەتی ئۆردوگایان دامەزراند، فەلەستییەکانیش لەلای
ئەفێق. 2 ئینجا فەلەستییەکان بەرەیان بەست بۆ بەرەنگاربوونەوەی ئیسرائیل
و شەڕ هەڵگیرسا، ئیسرائیل لە ڕووی فەلەستییەکان بەزین و ئەوانیش لە
بەرەی جەنگەکەدا، نزیکەی لە چوار هەزار پیاویان دا. 3 ئینجا سەربازەکان
گەڕانەوە بۆ ئۆردوگاکە و پیرانی ئیسرائیل پرسییان: «بۆچی یەزدان ئەمڕۆ
ئێمەی بەرامبەر بە فەلەستییەکان بەزاند؟ با سندوقی پەیمانی یەزدان لە شیلۆوە
بهێنین بۆ ئێرە، با بێتە نێومانەوە و لە دەست دوژمنەکانمان ڕزگارمان بکات.»

---

* **3:20** واتە لە باکووری ئیسرائیل هەتا باشوور.
* **4:1** لە ڕووداوەکانی بەشی چوار هێشتا ساموئێل نەبووەتە کاربەدەستێک لەنێو گەلی ئیسرائیل. بڕوانە 7:3.

4 جا گەل ناردیان بۆ شیلۆ و لەوێوە سندوقی پەیمانیان هەڵگرت،
کە هی یەزدانی سوپاسالارە، ئەوەی لەنێوان کەڕوبەکان† لەسەر تەخت
دانیشتووە‡. دوو کوڕەکەی عێلیش، حۆفنی و فینەحاس لەوێ لەگەڵ
سندوقی پەیمانی خودا بوون.
5 ئەوە بوو لە کاتی چوونە ناوەوەی سندوقی پەیمانی یەزدان بۆ ناو
ئۆردوگاکە، هەموو ئیسرائیل بە دەنگێکی بەرز هاواریان کرد کە زەوی
لەرزاند. 6 فەلەستییەکانیش گوێیان لە دەنگی هاوارەکە بوو و گوتیان:
«دەنگی ئەم هاوارە بەرزە چی بوو لەناو ئۆردوگای عیبرانییەکان؟»
جا کە زانییان سندوقی یەزدان هاتووەتە ناو ئۆردوگاکە، 7 فەلەستییەکان
ترسان، چونکە گوتیان: «خوداوەندێک هاتووەتە ناو ئۆردوگاکەوە»!
هەروەها گوتیان: «قوڕمان بەسەر! چونکە هەرگیز پێشتر شتی وا نەبووە.
8 قوڕمان بەسەر! کێ لە دەست ئەو خوداوەندە توانادارانە فریامان
دەکەوێت؟ ئەوانە ئەو خوداوەندانەن کە لە چۆڵەوانیدا گەلی میسریان
تووشی هەموو جۆرە دەردێک کرد. 9 فەلەستییەکان بەهێزبن و پیاوبن!
ئەگینا دەبنە کۆیلەی عیبرانییەکان، وەک چۆن ئەوان کۆیلەی ئێوە بوون.
جا پیاوبن و بجەنگن»!
10 ئیتر فەلەستییەکان جەنگان و ئیسرائیل بەزی و هەریەکە و بەرەو
چادرەکەی هەڵات و کوشتارەکە زۆر گەورە بوو، سی هەزار سەربازی
پیادە لە ئیسرائیل کوژران. 11 سندوقی خودا دەستی بەسەردا گیرا و
هەردوو کوڕەکەی عێلیش، حۆفنی و فینەحاس کوژران.

مردنی عێلی

† **4:4** لەنێوان کەڕوبەکان: جووتێک پەیکەری بوونەوەری ئاسمانی باڵدارە، لە شێوەی ئاژەڵ و مرۆڤدایە، بۆ پارێزگاریکردن لە سندوقی پەیمان دانرابوو، بڕوانە دەرچوون 25:22 و عیبرانییەکان 9:5.

‡ **4:4** لە سەردەمی پەیمانی کۆن خودا لە شوێنی هەرەپیرۆزی پەرستگا ئامادە دەبوو، بە تایبەت سندوقی پەیمان و نێوان کەڕوبەکان وەک تەختی خودا بوون.

[12] پیاوێکی بنیامینیش لە بەرەی جەنگەوە ڕایکرد و هەر لەو ڕۆژەدا هاتە
شیلۆ، جلەکانی دڕابوون و سەری تۆزاوی بوو. [13] هات و بینی وا عێلی
لەسەر کورسییەک لە قەراغ ڕێگاکە دانیشتووە و چاوەڕێیەتی، چونکە دڵی
بۆ سندوقی خودا لە مەراقدا بوو. کاتێک پیاوەکە هاتە ناو شارۆچکەکە و
هەواڵەکەی ڕاگەیاند، هەموو شارۆچکەکە هاواریان لێ بەرزبووەوە.

[14] عێلیش گوێی لە دەنگی هاوارەکە بوو و گوتی: «دەنگی ئەو
هاتوهاوارە چییە؟»

ئینجا پیاوەکە بە پەلە هات و بە عێلی ڕاگەیاند. [15] عێلیش تەمەنی
نەوەد و هەشت ساڵ بوو و چاوەکانی لە دەستدا بوو و توانای بینینی نەبوو.
[16] پیاوەکە بە عێلی گوت: «من لە بەرەی جەنگەوە هاتووم و هەر ئەمڕۆ
من لە بەرەکە هەڵاتووم.»

عێلیش پرسی: «چی ڕوویدا، کوڕم؟»

[17] هەواڵدەرەکەش وەڵامی دایەوە و گوتی: «ئیسرائیل لەبەردەم
فەلەستییەکان هەڵات و هەروەها بەزینێکی گەورە لەناو سوپادا ڕوویدا
و هەروەها هەردوو کوڕەکەت، حۆفنی و فینەحاس کوژران، سندوقی
خوداش دەستی بەسەردا گیرا.»

[18] جا کە باسی سندوقی خودا کرا عێلی لەسەر کورسییەکە بەرەو دواوە
کەوت بەلای دەروازەکەدا و ملی شکا و مرد، چونکە پیاوێکی پیر و قورس
بوو، چل ساڵ ڕابەرایەتی ئیسرائیلی کرد.

[19] بووکەکەی عێلی، ژنەکەی فینەحاس سکی پڕ بوو، لە مانگی خۆی بوو،
کاتێک بیستی سندوقی خودا بردراوە و خەزوور و مێردەکەشی مردوون،
ژانی گرت و منداڵی بوو. ژانەکەی زۆری بۆ هێنا، [20] لە سەرەمەرگدا ئەو
ژنانەی بەسەرییەوە وەستابوون پێیان گوت: «مەترسە، چونکە کوڕێکت
بووە.» بەڵام وەڵامی نەدایەوە و گوێی پێنەدا.

21 منداڵەکەشی ناونا ئیخاڤۆد§ و گوتی: »شکۆمەندی لە ئیسرائیل
دامالڕا«، لەبەر بردنی سندوقی خودا و مردنی خەزوور و مێردەکەی.
22 هەروەها گوتیشی: »شکۆمەندی لە ئیسرائیل دامالڕا، چونکە سندوقی
خودا بردرا.«

5

سندوقی خودا لە ئەشدۆد و عەقرۆن

1 فەلەستییەکانیش سندوقی خودایان برد و لە بەردی یارمەتییەوە هێنایان
بۆ ئەشدۆد*. 2 ئینجا فەلەستییەکان سندوقی خودایان برد و هێنایان بۆ
پەرستگای داگۆن و لەتەنیشت داگۆن† دایاننا. 3 جا ئەشدۆدییەکان بۆ
سبەینێ بەیانی زوو لە خەو هەستان و بینییان وا داگۆن لەبەردەم سندوقی
یەزدان بەدەمدا کەوتووە! ئینجا داگۆنیان هەڵگرت و لە شوێنەکەی
خۆی دایاننایەوە. 4 بۆ سبەینێ بەیانی زوو لە خەو هەستان و بینییان وا
داگۆن لەبەردەم سندوقی یەزدان بەدەمدا کەوتووە، سەری داگۆن و
هەردوو دەستی بڕاونەتەوە و لەسەر سەکۆی دەروازەکە دانراون، تەنها
بەشی سەرەوەی پەیکەری داگۆن ماوەتەوە. 5 لەبەر ئەوە کاهینەکانی
داگۆن و هەموو ئەوانەش کە دەچنە ناو پەرستگای داگۆن لە ئەشدۆد،
هەتا ئەمڕۆش پێ نانێن بەسەر سەکۆی بەر دەروازەکەدا.

6 یەزدان بە دەستێکی بەهێز لە خەڵکی ئەشدۆد و دەوروبەری دا،
خراپەی بەسەرهێنان، تووشی ئاوسانی‡ جەستەی کردن. 7 کاتێک پیاوانی
ئەشدۆد بینییان وایە، گوتیان: »نابێت سندوقی خوداوەندی ئیسرائیل
لەلامان بمێنێتەوە، چونکە دەستی لەسەر ئێمە و لەسەر داگۆنی خوداوەندمان

§ 4:21)ئیخاڤۆد(واتە شکۆمەند نییە.
* 5:1 شارێکی فەلەستییەکان بوو.
† 5:2 واتە پەیکەری داگۆن.
‡ 5:6 ئەم نەخۆشییە کە لە ڕێگای جرجەوە بووە، دەشێت تاعوونە ڕەشە بێت کە لووی
لیمفاوی لەبن باڵ و بن ڕان دروستدەکات.

قورس بووە.» 8 جا ناردیان و هەموو حوکمڕانە فەلەستییەکانیان بۆ لای
خۆیان کۆکردەوە و گوتیان: «چی لە سندوقی خوداوەندی ئیسرائیل
بکەین؟»
ئەوانیش وەڵامیان دایەوە: «با سندوقی خوداوەندی ئیسرائیل
بگوازرێتەوە بۆ گەت.» ئینجا سندوقی خودای ئیسرائیلیان بۆ گەت
گواستەوە.
9 بەڵام پاش ئەوەی گواستیانەوە، یەزدان دژایەتی شارەکەی کرد و
زۆر بە توندی ئەوانی تۆقاند، لە خەڵکی شارەکەی دا، لە بچووکەوە هەتا
گەورە، تووشی ئاوسان هاتن. 10 ئینجا سندوقی خودایان بۆ عەقرۆن نارد.
جا کە سندوقی خودا چووە ناو عەقرۆنەوە، عەقرۆنییەکان هاواریان
کرد و گوتیان: «سندوقی خوداوەندی ئیسرائیلیان بۆ ناو ئێمە گواستەوە
هەتا خۆمان و گەلەکەمان بکوژن.» 11 جا ناردیان و هەموو حوکمڕانە
فەلەستییەکانیان کۆکردەوە و گوتیان: «سندوقی خودای ئیسرائیل بنێرن و
با بگەڕێتەوە بۆ شوێنەکەی خۆی، با خۆمان و گەلەکەمان نەمرین.» لەبەر
ئەوەی ترسی مردن لەناو هەموو شارەکەدا هەبوو و دەستی خودا لەوێ
زۆر قورس بوو. 12 ئەوانەش کە نەمردن تووشی ئاوسان بوون، هاواری
شارەکە بۆ ئاسمان بەرزبووەوە.

6

سندوقی یەزدان بۆ ئیسرائیل دەگێڕنەوە

1 جا سندوقی یەزدان حەوت مانگ لە خاکی فەلەستییەکان بوو.
2 فەلەستییەکانیش کاهین و فاڵگرەوەکانیان بانگکرد و گوتیان: «چی لە
سندوقی یەزدان بکەین؟ پێمان بڵێن لەگەڵ چی بینێرینەوە بۆ شوێنەکەی
خۆی.»
3 ئەوانیش گوتیان: «ئەگەر سندوقی خوداوەندی ئیسرائیلتان ناردەوە،
ئەوا بە دەستی بەتاڵ مەینێرنەوە، بەڵکو بە تەواوی قوربانی تاوانی لەگەڵ

بنێرن. ئینجا چاک دەبنەوە و دەزانن بۆچی دەستی لەسەر ئێوە هەڵنەگرتووە.»

4 پرسییان: »ئەو قوربانی تاوانە چییە کە بۆی بگەڕێنینەوە؟«

ئەوانیش وەڵامیان دایەوە: »بەپێی ژمارەی حوکمڕانە فەلەستییەکان، پێنج پارچە زێڕ لە شێوەی ئاوسان و پێنج جرجی* زێڕین، چونکە خۆتان و حوکمڕانەکانتان تووشی هەمان دەرد بوون. 5 چەند پارچە زێڕێک لە شێوەی ئاوسان و جرجەکانتان دروستبکەن کە زەوی تێکدەدەن و خودای ئیسرائیل شکۆدار بکەن، بەڵکو دەستی لەسەر خۆتان و خوداوەندەکانتان و خاکەکەتان سووک بکاتەوە. 6 بۆچی دڵی خۆتان ڕەق دەکەن، وەک میسرییەکان و فیرعەون دڵی خۆیان ڕەقکرد؟ کاتێک خودا بە توندوتیژی هەڵسوکەوتی لەگەڵدا کردن، ئایا ئیسرائیلییەکانیان ئازاد نەکرد و بە شوێنی خۆیاندا نەڕۆیشتن؟

7 »ئێستاش عەرەبانەیەکی نوێ ئامادە بکەن، لەگەڵ دوو مانگای شیردەر کە هەتا ئێستا نیریان لە مل نەکرابێت. مانگاکان بە عەرەبانەکەوە ببەستنەوە و گوێرەکەکانیان لێ دووربخەنەوە و بیانگەڕێننەوە ناو پشتیرەکە†. 8 ئینجا سندوقی یەزدان ببەن و بیخەنە سەر عەرەبانەکە، ئەو شتومەکە زێڕەی کە وەک قوربانی تاوان بۆی دەگەڕێننەوە لە سندوقێکی دیکەدا لەلایەوە دایبنێن. عەرەبانەکە بەڕەڵا بکەن با بڕوات، 9 بەڵام سەیر بکەن ئەگەر هاتوو بە ڕێگای سنوورەکەی خۆی سەرکەوت بەرەو بێتشەمەش، ئەوا یەزدان ئەم بەڵا گەورەیەی بەسەرماندا هێناوە، ئەگەرنا ئەوا دەزانین کە دەستی ئەو لێی نەداوین و بە ڕێککەوت بەسەرمان هاتووە.»

10 پیاوەکانیش بەم جۆرەیان کرد، دوو مانگای شیردەریان برد و لە

* **6:4** یان جورج. † **6:7** پشتیر: گەوڕ، شوێنێکی تایبەت بووە بە پەروەردەکردنی ئاژەڵ.

عەرەبانەکە بەستیانەوە، گوێرەکەکانیان لە پشتیرەکە بەند کرد، 11 سندوقی
یەزدانیشیان لەگەڵ سندوقی پارچە زێڕەکان لە شێوەی ئاوسان و جرجە
زێڕینەکان خستە سەر عەرەبانەکە. 12 جا مانگاکان ڕێک ڕووەو ڕێگای
بێت‌شەمەش ڕێیان گرتەبەر و هەردووکیان بە یەک ڕێگادا دەڕۆیشتن و
دەیانبۆڕاند، نە بەلای ڕاست و نە بەلای چەپدا لایان نەدا، حوکمڕانە
فەلەستییەکانیش بەدوایانەوە هەتا سنووری بێت‌شەمەش ڕۆیشتن.

13 خەڵکی بێت‌شەمەش لەو کاتەدا لە دۆڵەکە دروێنەی گەنمیان دەکرد،
چاویان هەڵبڕی و سندوقەکەیان بینی، بە بینینی شاد بوون. 14 عەرەبانەکە
هات و لەناو کێڵگەکەی یەشوعی بێت‌شەمەشی ڕاوەستا، لەوێدا بەردێکی
گەورە هەبوو. خەڵکەکە تەختەی عەرەبانەکەیان هەڵوەشاندەوە و
مانگاکانیان کردە قوربانی سووتاندن و بۆ یەزدان پێشکەشیان کرد.
15 لێڤییەکانیش سندوقی یەزدان و ئەو سندوقەی لەگەڵی بوو کە شتومەکە
زێڕەکەی تێدابوو دایانگرت و لەسەر بەردە گەورەکە دایاننان. ئینجا پیاوانی
بێت‌شەمەشیش لەو ڕۆژەدا قوربانی سووتاندن و قوربانی سەربڕاویان بۆ
یەزدان پێشکەش کرد. 16 پێنج حوکمڕانە فەلەستییەکانیش ئەمەیان بینی و
لەو ڕۆژەدا گەڕانەوە بۆ عەقرۆن.

17 ئەمەش ئەو ئاوسانییە زێڕانە بوون کە فەلەستییەکان وەک قوربانی
تاوان بۆ یەزدانیان گەڕاندەوە، بۆ ئەشدۆد و غەزە و ئەسقەلان و گەت
و عەقرۆن، هەر یەکی دانەیەک. 18 ژمارەی جرجە زێڕینەکانیش بەپێی
ژمارەی ئەو شارانەی فەلەستییەکان بوون کە سەر بە پێنج حوکمڕانەکە
بوون، لە شاری قەڵابەندەوە هەتا گوندی دەشتودەر. ئەو بەردە
گەورەیەی کە سندوقی یەزدانیان لەسەر دانا هەتا ئەمڕۆ شایەتییە، لەناو
کێڵگەکەی یەشوعی بێت‌شەمەشی ماوە.

19 بەڵام یەزدان لە پیاوانی بێت‌شەمەشی دا، حەفتا کەسیان مردن

چونکە تەماشای ناو سندوقی یەزدانیان کرد. ئیتر گەل شیوەنیان
گێڕا، چونکە یەزدان لێدانێکی گەورەی لە گەل دا. [20] ئینجا پیاوانی
بێتشەمەش گوتیان: «کێ دەتوانێت لەبەردەم یەزدانی پەروەردگاری
پیرۆز ڕابوەستێت؟ لەلای ئێمەوە بۆ لای کێ سەردەکەوێت؟»
[21] ئیتر نێردراوانیان بۆ لای دانیشتووانی قیریەت یەعاریم نارد و گوتیان:
«فەلەستییەکان سندوقی یەزدانیان گەڕاندەوە. دابەزن و بۆ لای خۆتان
سەری بخەن.»

7

[1] ئینجا پیاوانی قیریەت یەعاریم هاتن و سندوقی یەزدانیان سەرخست
و بردیانە ژوورەوە بۆ ماڵی ئەبیناداب کە لەسەر گردەکە بوو، ئەلعازاری
کوڕیان تەرخان کرد بۆ پارێزگاریکردن لە سندوقی یەزدان.

پاڕانەوەی ساموئێل لە پێناو ئیسرائیل

[2] ئەوە بوو لە ڕۆژی داگرتنی سندوقەکەوە لە قیریەت یەعاریم، ماوەکە
درێژەی کێشا و بیست ساڵی خایاند، هەموو بنەماڵەی ئیسرائیل لەبەردەم
یەزدان بە لاوانەوەوە نزایان دەکرد. [3] ساموئێل بە هەموو بنەماڵەی
ئیسرائیلی گوت: «ئەگەر ئێوە دەتانەوێ بە هەموو دڵتانەوە بگەڕێنەوە بۆ
لای یەزدان، ئەوا ئەو خوداوەندە بێگانانە و عەشتۆرەتەکان لەنێو خۆتان
دووربخەنەوە و دڵتان بۆ یەزدان ئامادە بکەن و تەنها ئەو بپەرستن، ئەویش لە
دەست فەلەستییەکان فریاتان دەکەوێت.» [4] نەوەی ئیسرائیلیش بەعلەکان
و عەشتۆرەتەکانیان دوورخستەوە و بە تەنها یەزدانیان پەرست.
[5] ئینجا ساموئێل گوتی: «هەموو ئیسرائیل لە میچپا کۆبکەنەوە هەتا
لە پێناوی ئێوە لە یەزدان بپاڕێمەوە.» [6] ئەوانیش لە میچپا کۆبوونەوە،
ئاویان کێشا و لەبەردەم یەزداندا ڕشتیان، لەو ڕۆژەدا بەڕۆژوو بوون،
لەوێ گوتیان: «ئێمە گوناهمان لە دژی یەزدان کردووە.» ساموئێل لە
میچپادا ڕابەرایەتی نەوەی ئیسرائیلی کرد.

7 کاتێک فەلەستییەکان بیستیان نەوەی ئیسرائیل لە میچپا کۆبوونەتەوە،
حوکمڕانە فەلەستییەکان سەرکەوتن بۆ هێرشبردنە سەر ئیسرائیل، نەوەی
ئیسرائیلیش کە ئەمەیان بیست لە فەلەستییەکان ترسان. 8 نەوەی
ئیسرائیل بە ساموئێلیان گوت: «لە پێناوی ئێمە بەردەوام بە لە پاڕانەوە لە
یەزدانی پەروەردگارمان، بەڵکو لە دەست فەلەستییەکان ڕزگارمان بکات.»
9 ساموئێلیش بەرخۆڵەیەکی شیرەخۆرەی برد و کردییە قوربانی سووتاندنێکی
تەواو بۆ یەزدان. ساموئێل لە پێناوی ئیسرائیل لە یەزدان پاڕایەوە و
یەزدانیش وەڵامی دایەوە.
10 ئەوە بوو کاتێک کە ساموئێل قوربانی سووتاندنەکەی پێشکەش
دەکرد، فەلەستییەکان هاتنە پێش بۆ جەنگ لە دژی ئیسرائیل، بەڵام
لەو ڕۆژەدا یەزدان بە دەنگێکی بەرز بەسەر فەلەستییەکاندا گرماندی و بە
جۆرێک پەشۆکاندنی کە لەبەردەم ئیسرائیلدا بەزین. 11 پیاوانی ئیسرائیلیش
لە میچپا هاتنە دەرەوە و بەدوای فەلەستییەکان کەوتن و هەتا خوار بێت کار
لێیان دان.
12 ئینجا ساموئێل بەردێکی هەڵگرت و لەنێوان میچپا و شێن بە ستوونی
ڕاگیری کرد و ناوی لێنا «بەردی یارمەتی» و گوتی: «یەزدان هەتا ئێرە
یارمەتی داین.» 13 بەم جۆرە فەلەستییەکان چاویان شکا و جارێکی دیکە
نەهاتنەوە سەر سنووری ئیسرائیل.
یەزدانیش بە درێژایی ژیانی ساموئێل لە دژی فەلەستییەکان بوو.
14 ئەو شارۆچکانەش کە فەلەستییەکان لە ئیسرائیلیان بردبوو گەڕایەوە بۆ
ئیسرائیل، لە عەقرۆنەوە هەتا گەت، ئیسرائیل سنوورەکانی خۆی لە چنگ
فەلەستییەکان دەرهێنا. لەو کاتەدا لەنێوان گەلی ئیسرائیل و ئەمۆرییەکانیشدا
پەیمانی ئاشتی هەبوو.
15 ساموئێلیش بە درێژایی ژیانی ڕابەرایەتی ئیسرائیلی کرد و 16 ساڵ
لەدوای ساڵ دەڕۆیشت و دەگەڕا بەناو بێتئێل و گلگال و میچپادا و
لە هەموو ئەو شوێنانەدا ڕابەرایەتی ئیسرائیلی دەکرد. 17 بەڵام هەمیشە

دەگەڕایەوە بۆ ڕامە، چونکە ماڵەکەی لەوێ بوو و لەوێ ڕابەرایەتی ئیسرائیلی
دەکرد و لەوێدا قوربانگایەکی بۆ یەزدان بنیاد نا.

8

ئیسرائیل داوای پاشایەک دەکات

1 ئەوە بوو کە ساموئێل پیر بوو کوڕەکانی کردە ڕابەری ئیسرائیل.
2 ناوی کوڕە نۆبەرەکەی یۆئێل و ئەوەی دیکەشیان ئەبیا بوو، لە بیری شابەع
دادوەرییان دەکرد. 3 بەڵام کوڕەکانی بە ڕێگای ئەودا نەڕۆیشتن، بەڵکو
بەلای دەستکەوتی ناڕەوا لایاندا و بەرتیلیان وەرگرت و دادپەروەرییان لە
ڕێی ڕاست لادا.
4 جا هەموو پیرانی ئیسرائیل کۆبوونەوە و هاتنە ڕامە بۆ لای ساموئێل.
5 پێیان گوت: «ئەوەتا تۆ پیر بوویت و کوڕەکانت بە ڕێگای تۆدا ناڕۆن.
ئێستاش وەک هەموو نەتەوەکان پاشایەکمان بۆ دابنێ تاکو ڕابەرایەتیمان
بکات.»
6 بەڵام ئەم شتە لەبەرچاوی ساموئێل خراپ بوو کاتێک گوتیان،
«پاشایەکمان بدەرێ هەتا ڕابەرایەتیمان بکات،» جا ساموئێل نوێژی بۆ یەزدان
کرد. 7 یەزدانیش بە ساموئێلی فەرموو: «گوێ لە دەنگی ئەم گەلە بگرە لە
هەموو ئەوەی کە پێت دەڵێن، چونکە ئەوان تۆیان ڕەت نەکردووەتەوە،
بەڵکو منیان ڕەتکردووەتەوە، وەک پاشایان. 8 ئەوان ئێستا وا ڕەفتارت
لەگەڵ دەکەن هەروەک لەگەڵ من کردیان لەو ڕۆژەی لە میسرەوە
دەرمهێنان هەتا ئەمڕۆ، وازیان لە من هێنا و خودای دیکەیان پەرست.
9 ئێستاش گوێ لە دەنگیان بگرە، بەڵام بە ڕاستی ئاگاداریان بکەرەوە و
ماف و داواکارییەکانی ئەو پاشایەیان پێ ڕابگەیەنە کە حوکمڕانییان دەکات.»
10 ئینجا ساموئێل هەموو وشەکانی یەزدانی بەو خەڵکە گوت کە
داوای پاشایان لێکرد. 11 گوتی: «ئاوا دەبێت مافەکانی ئەو پاشایەی

دەبێتە پاشاتان، کوڕەکانتان دەبات و دایاندەنێت بۆ گالیسکەکانی و بۆ
سوارەکانی و لەپێش گالیسکەکانییەوە ڕادەکەن. [12] هەندێک وەک
فەرماندەی هەزاران و پەنجاکان بۆ خۆی دادەنێت، هەندێکیش بۆ کێڵانی
زەوییەکەی و دروێنەکردنی بەروبوومەکەی، هەندێکی دیکەشیان دادەنێت
چەکی جەنگ و کەلوپەلی گالیسکەکانی بۆ دروستبکەن. [13] کچەکانیشتان
دەبات ببن بە بۆنگرەوە و چێشتلێنەر و نانکەر. [14] باشترین کێڵگە و
ڕەزی مێو و باخی زەیتوونەکانیشتان دەبات و دەیدات بە خزمەتکارەکانی.
[15] دەیەکی دانەوێڵە و ڕەزەمێوەکانتان دەبات و دەیداتە کاربەدەست و
خزمەتکارەکانی. [16] کۆیلە و کەنیزە و باشترین گا و گوێدرێژەکانتان دەبات
و بۆ ئیشوکاری خۆی بەکاریاندەهێنێت. [17] دەیەکی مەڕومالاتتان دەبات و
ئێوە دەبنە کۆیلەی* ئەو. [18] جا لەو ڕۆژەدا لەبەر پاشاکەتان هاوار دەکەن
کە خۆتان هەڵتانبژاردووە، یەزدانیش لەو ڕۆژەدا وەڵامتان ناداتەوە.»
[19] بەڵام گەل گوێیان لە ساموئێل نەگرت و گوتیان: «نەخێر!
ئێمە پاشایەکمان دەوێت پاشایەتیمان بکات، [20] تاکو ئێمەش وەک هەموو
نەتەوەکانی دیکە بین، پاشایەک ڕابەرایەتیمان بکات و لەپێشمانەوە بڕوات
و لە جەنگەکان بۆمان بجەنگێت.»
[21] جا ساموئێل گوێی لە هەموو قسەکانی گەل گرت و هەمووشی بۆ
یەزدان گێڕایەوە. [22] یەزدانیش بە ساموئێلی فەرموو: «گوێ لە دەنگیان
بگرە و پاشایەکیان بۆ دابنێ.»
ئینجا ساموئێل بە پیاوانی ئیسرائیلی گوت: «با هەرکەسە و بەرەو
شارۆچکەکەی خۆی بڕواتەوە.»

9

ساموئێل شاول دەستنیشان دەکات

---

* **8:17** وەک چۆن لە میسر کۆیلەی فیرعەون بوون. بڕوانە دەرچوون 1:11 و دواوتار 6:21، 28:36،68.

[1] پیاوێکی بنیامینی هەبوو ناوی قیشی کوڕی ئەبیێلی کوڕی چەڕۆری
کوڕی بەخۆرەتی کوڕی ئەفییەحی بنیامینی بوو، بە توانا و دەوڵەمەند بوو.
[2] کوڕێکی گەنج و قۆزی هەبوو ناوی شاول بوو، هیچ پیاوێک لەنێو
نەوەی ئیسرائیل نەبوو لەو قۆزتر بێت، لە هەموو گەل هیچ کەس باڵای
نەدەگەیشتە سەر شانی.

[3] چەند ماکەرێکی قیشی باوکی شاول بزر بوون و قیشیش بە شاولی
کوڕی گوت: «تکایە یەکێک لە خزمەتکارەکان لەگەڵ خۆتدا ببە و هەستە
و بڕۆ بەدوای ماکەرەکاندا بگەڕێ.» [4] ئەوانیش لە ناوچە شاخاوییەکانی
ئەفرایم و بە دەوروبەری شالیشادا تێپەڕین، بەڵام نەیاندۆزینەوە. ئینجا
لە زەوی شەعەلیم پەڕینەوە، بەڵام دیار نەبوون. ئینجا لە خاکی بنیامین
پەڕینەوە، بەڵام نەیاندۆزینەوە.

[5] کاتێک گەیشتنە ناو ناوچەی چوف، شاول بە خزمەتکارەکەی گوت
ئەوەی کە لەگەڵیدا بوو: «وەرە با بگەڕێینەوە، نەوەک باوکم خەمی
ماکەرەکان لەبیر بکات و لە خەمی ئێمەدا بێت.»

[6] بەڵام خزمەتکارەکەش پێی گوت: «وا پیاوێکی خودا لەم
شارۆچکەیەیە، پیاوێکی ڕێزدارە و هەموو ئەوەی دەیڵێت، دەبێت. با ئێستا
بچین بۆ ئەوێ، بەڵکو پێمان بڵێت کام ڕێگا بگرینەبەر.»

[7] شاولیش بە خزمەتکارەکەی گوت: «بەڵام ئەگەر بچین، چی بۆ
پیاوەکە ببەین؟ نان لەناو هەگبەکانماندا نەماوە و هیچ دیارییەک نییە ببەین
بۆ پیاوەکەی خودا، چیمان پێیە؟»

[8] خزمەتکارەکەش وەڵامی شاولی دایەوە گوتی: «ئەوەتا من چارەکە
شاقلێکی زیوم پێیە، دەیدەم بە پیاوەکەی خودا و ڕێگاکەی خۆمان پێ
دەڵێت.» [9] (پێشتر لە ئیسرائیل هەر کاتێک پیاوێک بۆ زانینی خواستی

خودا دەچوو، وای دەگوت: «بڕۆ با بچین بۆ لای پێشبینیکەرەکە،» چونکە
پێغەمبەری ئەمڕۆ پێشتر پێشبینیکەری پێ دەگوترا.)
10 شاولیش بە خزمەتکارەکەی گوت: «قسەکەت باشە، وەرە با
بڕۆین.» جا ڕۆیشتن بۆ ئەو شارۆچکەیەی کە پیاوەکەی خودای لێبوو.
11 کاتێک ئەوان لە هەورازەکە بۆ شارۆچکەکە سەردەکەوتن، چەند
کچێکیان بینی کە بۆ ئاوکێشان هاتبوونە دەرەوە و لێیان پرسین: «ئایا
پێشبینیکەرەکە لێرەیە؟»
12 ئەوانیش وەڵامیان دانەوە و گوتیان: «بەڵێ، ئەوەتا لەپێشتانە،
ئێستا خێرا بکەن، چونکە ئەمڕۆ بۆ شارۆچکەکە هاتووە، چونکە ئەمڕۆ
گەل لە نزرگەکەی سەر بەرزایی* قوربانی سەردەبڕن. 13 کە دەچنە
ناو شارۆچکەکە دەستبەجێ دەیدۆزنەوە، بەر لەوەی سەربکەوێتە نزرگەی
سەر بەرزاییەکە بۆ ئەوەی نان بخوات، چونکە گەل نان ناخۆن هەتا ئەو
دێت، چونکە ئەو داوای بەرەکەت بۆ قوربانییەکە دەکات. پاش ئەوە
بانگهێشتکراوەکان نان دەخۆن. ئێستاش سەربکەون چونکە لەم کاتەدا
چاوتان پێی دەکەوێت.»
14 ئینجا سەرکەوتن بۆ شارۆچکەکە و کاتێک کە چوونە ناوی، ساموئێل
بەرەو ڕوویان هات تاکو بۆ نزرگەی سەر بەرزاییەکە سەربکەوێت.
15 بە ڕۆژێک بەر لە هاتنی شاول، یەزدان بۆ ساموئێلی ئاشکرا کردبوو
و فەرمووبووی: 16 «سبەینێ لەم کاتەدا لە خاکی بنیامینەوە پیاوێکت بۆ
دەنێرم، تۆش بە فەرمانڕەوای ئیسرائیلی گەلەکەم دەستنیشانی† دەکەیت،

---

* **9:12** ئاماژەیە بۆ جێگایەکی بەرز کە گەل ڕێوڕەسمی پەرستنیان لێ ئەنجام دەدا، هەرچەندە لەلایەن خودا دەستنیشان نەکرابوو بۆ ئەمە.
† **9:16** بە زمانی عیبری پێی دەگوترێ مەشیخ یان مەشیح، کە بە واتای چەورکردن بە زەیت دێت وەک دەستنیشانکردنی کەسێک بۆ لەئەستۆگرتنی بەرپرسیارێتییەک و پێ سپاردنی لەلایەن خوداوە.

جا گەلەکەم لە دەست فەلەستییەکان ڕزگار دەکات، چونکە تەماشای
گەلەکەمم کرد، لەبەر ئەوەی هاواریان گەیشتە لای من.»
17 جا کە ساموئێل شاولی بینی، یەزدان پێی فەرموو: «ئەوەتا ئەو پیاوەی
کە پێم فەرموویت، ئەمە حوکمڕانی گەلەکەم دەکات.»
18 ئینجا شاول لەناوەڕاستی دەروازەکە بەرەو ساموئێل چووە پێش و
پێی گوت: «تکایە، پێم بڵێ ماڵی پێشبینیکەرەکە لەکوێیە؟»
19 ساموئێلیش وەڵامی شاولی دایەوە و گوتی: «من پێشبینیکەرەکەم.
لەپێشمەوە سەربکەون بۆ نزرگەی سەر بەرزاییەکە، چونکە دەبێت ئەمڕۆ
نانم لەگەڵ بخۆن و بەیانی ڕێگات دەدەم بڕۆیت و هەموو ئەوەی لە دڵتدایە
پێتی دەڵێم. 20 ئەو ماکەرانەش کە سێ ڕۆژە لێت بزر بوون، دڵت لەلایان
نەبێت، چونکە دۆزراونەتەوە. ئەی هەموو خواستی ئیسرائیل بۆ کێیە؟ ئایا
بۆ تۆ و بۆ هەموو ماڵی باوکت نییە؟»‡
21 شاولیش وەڵامی دایەوە و گوتی: «ئایا من بنیامینی نیم، لە بچووکترین
هۆزی ئیسرائیلدا و خێڵەکەشم لە هەموو خێڵەکانی دیکەی هۆزی بنیامین
بچووکتر نییە؟ ئیتر بۆچی بەو شێوەیە قسەم لەگەڵدا دەکەیت؟»
22 ئینجا ساموئێل شاول و خزمەتکارەکەی برد و هەردووکیانی بۆ ناو
دیوەخانەکە بردە ژوورەوە و لە سەرووی هەموو بانگهێشتکراوان داینان کە
نزیکەی سی پیاو دەبوون. 23 ساموئێل بە چێشتلێنەرەکەی گوت: «ئەو
بەشە بهێنە کە پێم دایت و پێم گوتی، لەلای خۆت هەڵیبگرە.»
24 چێشتلێنەرەکەش ڕانەکە و ئەوەی لەسەری بوو بەرزی کردەوە و
لەبەردەم شاول داینا، ساموئێل گوتی: «ئەوەتا ئەوەی ماوەتەوە، بیخەرە

‡ **9:20** بێگومان خواستی گەلی ئیسرائیل ئەوە بوو کە ساموئێل پاشایەک بۆ گەل دەستنیشان
بکات.

بەردەمت و بخۆ، چونکە لە کاتی بانگهێشتی میوانداریيەکەمەوە هەتا ئەم
کاتە بۆ تۆ هەڵگیراوە.» جا شاول لەو ڕۆژەدا لەگەڵ ساموئێل نانی خوارد.
25 ئینجا لە نزرگەکەی سەر بەرزاییەوە بۆ شارۆچکەکە دابەزین و
ساموئێل لە سەربان لەگەڵ شاول قسەی کرد. 26 زوو لە خەو هەستان
و نزیکی بەرەبەیان ساموئێل لە سەربانەکە بانگی شاولی کرد و گوتی:
«هەستە تاکو بەڕێت بکەم.» شاولیش هەستا، هەردووکیان، شاول و
ساموئێل پێکەوە چوونە دەرەوە. 27 کاتێک هەردووکیان بەرەو کەناری
شارۆچکەکە دادەبەزین، ساموئێل بە شاولی گوت: «بە خزمەتکارەکەت
بڵێ با لەپێشمانەوە بڕوات.» ئەویش لەپێشیانەوە ڕۆیشت. ساموئێل پێی
گوت: «بەڵام تۆ ئێستا ڕابوەستە بۆ ئەوەی پەیامی خودات پێ ڕابگەیەنم.»

10

1 ئینجا ساموئێل گۆزە زەیتەکەی هەڵگرت و بەسەر سەری شاولدا
ڕشتی و ماچی کرد و گوتی: «ئایا یەزدان دەستنیشانی نەکردوویت ببیتە
فەرمانڕەوای میراتەکەی*؟ 2 ئەمڕۆ کە لای من دەڕۆیت، لەلای گۆڕی
ڕاحێل لە سنووری بنیامین لە چەلچەح دوو پیاو دەبینیت و پێت دەڵێن:
"ماکەرەکان دۆزرانەوە کە بۆ دۆزینەوەیان ڕۆیشتن، ئەوەتا باوکت وازی
لە بابەتی ماکەرەکان هێناوە و دڵی لای ئێوەیە، دەڵێت، 'چی بکەم سەبارەت
بە کوڕەکەم؟'"

3 «ئینجا ئەوێ بەجێدەهێڵیت و دەڕۆیت، هەتا دەگەیتە دار بەڕووەکەی
تاڤۆر، لەوێدا سێ پیاو دەبینیت بۆ لای خودا سەردەکەون بۆ بێتئێل،
یەکێکیان سێ کارەبزن و ئەوی دیکەیان سێ کولێرە و ئەوی دیکەشیان
مەشکەیەک شەرابی هەڵگرتووە. 4 ئەوان سڵاوت لێ دەکەن و دوو نانت
دەدەنێ و تۆش لە دەستیان وەردەگریت.

* **10:1** واتە گەلی یەزدان، گەلی ئیسرائیل.

5 »پاشان بۆ گیڤعای خودا دەڕۆیت کە سەربازگەی فەلەستییەکانی لێیە.
لەوێ کاتێک دەگەیتە شارۆچکەکە، دەستەیەک لە پێغەمبەران دەبینیت
کە لە نزرگەی سەر بەرزاییەکەوە دابەزیون و لەبەردەمیانەوە ساز و دەف و
شمشاڵ و قیسارە لێدەدرێت و ئەوانیش حاڵ دەگرن†. 6 ئینجا ڕۆحی یەزدان
بە تواناوە دێتە سەرت و لەگەڵ ئەوان حاڵ دەگریت و دەگۆڕدرێیت بۆ
پیاوێکی دیکە. 7 کاتێک ئەم نیشانانە هاتن، ئەوەی لە دەستت دێ بیکە،
چونکە خودات لەگەڵدایە.

8 »لەپێشمەوە دابەزە بۆ گلگال و منیش وا بۆ لای تۆ دادەبەزم هەتا
قوربانی سووتاندن پێشکەش بکەم و قوربانی هاوبەشی‡ سەرببڕم، حەوت
ڕۆژ چاوەڕوان دەبیت هەتا دێمە لات و نیشانت دەدەم چی بکەیت.»

شاول دەبێتە پاشا

9 کاتێک شاول ڕووی وەرگێڕا بۆ ئەوەی لەلای ساموئێل بڕوات،
خودا دڵێکی دیکەی بە شاول دا و هەموو ئەو نیشانانەش لەو ڕۆژەدا هاتنە
دی. 10 کاتێک گەیشتنە گیڤعا، دەستەیەک لە پێغەمبەران بەرەو ڕووی
هاتن، جا ڕۆحی خودا بە تواناوە هاتە سەری و لەناوەڕاستیاندا حاڵی گرت.
11 کاتێک ئەوانەی کە پێشتر دەیانناسی بینییان لەگەڵ پێغەمبەرەکان حاڵی
گرتووە، خەڵکەکە هەریەکە و بەوی دیکەی گوت: »ئایا لە کوڕەکەی
قیش چی ڕوویداوە؟ ئایا شاولیش لە ڕیزی پێغەمبەرەکانە؟«

† **10:5** حاڵ دەگرن لێرەدا لە زمانی عیبری وشەی پێغەمبەرایەتی بەکارهاتووە، بەڵام بە واتای حاڵگرتنیش دێت، کەوا بە ئامادەبوونی ڕۆحی خودا بە گۆرانی و هەڵپەڕکێوە سوپاس و ستایشی خودایان کردووە.
‡ **10:8** قوربانی هاوبەشی: ئەم قوربانییە هاودەمی قوربانی سووتاندن بوو. تەنها یەک کەس هەڵدەستا بە دابینکردنی ئەم قوربانییە، بەڵام لەگەڵ خەڵکی دیکە بەشی زۆری ئەم قوربانییەیان لەبەردەم خودا دەخوارد وەک هێمایەک بۆ پێکەوە ژیان. بڕوانە لێڤییەکان 7:11-15.

12 جا پیاوێک لەوێ وەڵامی دایەوە و گوتی: »ئەی باوکیان کێیە؟«
بۆیە ئەمە بووە بە پەند: »ئایا شاولیش لە ڕیزی پێغەمبەرەکانە؟« 13 پاش
ئەوەی لە حاڵ گرتن بووەوە، شاول چوو بۆ نزرگەی سەر بەرزاییەکە.
14 مامی شاول بە ئەو و بە خزمەتکارەکەی گوت: »بۆ کوێ چوون؟«
ئەویش گوتی: »بۆ گەڕان بەدوای ماکەرەکاندا، بەڵام کاتێک بینیمان
نادۆزرێنەوە چووین بۆ لای ساموئێل.«
15 مامی شاولیش گوتی: »پێم بڵێ ساموئێل چی پێ گوتن.«
16 شاولیش بە مامی گوت: »پێی گوتین کە ماکەرەکان
دۆزراونەتەوە.« بەڵام لەبارەی پاشایەتییەکەوە بە مامی نەگوت کە ساموئێل
چی گوتبوو.
17 ئینجا ساموئێل گەلی بۆ لای یەزدان بۆ میچپا بانگکرد و 18 بە نەوەی
ئیسرائیلی گوت: »یەزدانی پەروەردگاری ئیسرائیل ئەمە دەفەرموێت:
”من ئیسرائیلم لە میسرەوە هێنایە دەرەوە و فریاتان کەوتم لە دەست
میسرییەکان و لە دەستی هەموو ئەو پاشاییەتییانەی کە دەیانچەوساندنەوە.“
19 بەڵام ئێوە ئەمڕۆ خودای خۆتان ڕەتکردووەتەوە کە لە هەموو ناخۆشی
و بەڵایەکتان ڕزگاری کردوون، پێی دەڵێن: ”نەخێر، بەڵکو پاشایەکمان بۆ
دابنێ.“ ئێستاش بەپێی هۆز و خێڵەکانتان لەبەردەم یەزداندا ڕاوەستن.«
20 ئینجا ساموئێل هەموو هۆزەکانی ئیسرائیلی هێنایە پێشەوە و هۆزی
بنیامین هەڵبژێردرا. 21 ئینجا هۆزی بنیامینی بەگوێرەی خێڵەکانیان هێنایە
پێشەوە، لەنێویاندا خێڵی ماتری هەڵبژێردرا، لە ئەنجامدا شاولی کوڕی قیش
هەڵبژێردرا. ئینجا بەدوایدا گەڕان و نەیاندۆزییەوە. 22 جا جارێکی دیکە
لە یەزدانیان پرسی: »ئایا ئەو پیاوە بۆ ئێرە دێت؟«
یەزدانیش فەرمووی: »ئەوەتا خۆی لەناو شتومەکەکاندا شاردووەتەوە.«
23 ئەوانیش ڕایانکرد و لەوێوە هێنایان، کە لەنێو گەلدا ڕاوەستا، لە
شانی و بەسەرەوە لە هەموو خەڵکی باڵای بەرزتر بوو. 24 ئینجا ساموئێل

بە هەموو گەلی گوت: «ئەوتان بینی کە یەزدان هەڵیبژاردووە، لەنێو هەموو گەلدا کەس لە وێنەی ئەو نییە.»

ئینجا هەموو گەل هاواریان کرد و گوتیان: «بژی پاشا»!

25 ئینجا ساموئێل باسی یاسای بەڕێوەبردنی پاشایەتی§ بۆ گەل کرد و
لە تۆمارێکدا نووسییەوە و لەبەردەم یەزداندا دایینا. پاشان ساموئێل هەموو گەلی ڕەوانە کرد، هەریەکە و بۆماڵی خۆی.

26 هەروەها شاولیش گەڕایەوە ماڵەکەی خۆی لە گیڤعا لەگەڵ ئەو
قارەمانانەی کە خودا خستبوویە دڵیانەوە. 27 بەڵام خەڵکانێکی گێرەشێوێن
گوتیان: «چۆن ئەمە ڕزگارمان دەکات؟» جا بە کەم تەماشایان کرد و هیچ دیارییەکیان پێشکەش نەکرد. بەڵام شاول لێی بێدەنگ بوو.

11

شاول شاری یابێش ڕزگار دەکات

1 ئینجا ناحاشی عەمۆنی سەرکەوت و یابێش گلعادی گەمارۆ دا، هەموو پیاوانی یابێش بە ناحاشیان گوت: «پەیمانمان لەگەڵدا ببەستە و ئێمەش دەبین بە خزمەتکارت.»

2 بەڵام ناحاشی عەمۆنی وەڵامی دانەوە: «بەمە پەیمانتان لەگەڵدا
دەبەستم، بە هەڵکۆڵینی چاوی ڕاستی هەر هەمووتان تاکو ببنە مایەی سەرشۆڕی هەموو ئیسرائیل.»

3 پیرانی یابێشیش پێیان گوت: «حەوت ڕۆژ مۆڵەتمان بدەرێ تاکو
نێردراو بۆ هەموو خاکی ئیسرائیل بنێرین و ئەگەر کەس نەبوو ڕزگارمان بکات، ئەوا خۆمان دەدەینە دەست تۆ.»

§ **10:25** واتە ماف و پابەندبوون بە حوکمی پاشا. بڕوانە دواوتار 17.

4 جا نێردراوەکان هاتن بۆ گیڤعای شاول و ئەو قسەیەیان بە گەل
گوت و گەلیش دەنگیان بەرزکردەوە و گریان. 5 لەو کاتەدا شاول
لەدوای گاگەلەکەوە لە کێڵگەوە دەگەڕایەوە، شاول گوتی: »چی لە گەل
ڕوویداوە، بۆچی دەگرین؟« ئەوانیش قسەکانی پیاوانی یابێشیان بۆ گێڕایەوە.
6 کاتێک شاول گوێی لەم قسانە بوو، ڕۆحی خودا بە تواناوە هاتە
سەری و زۆر تووڕە بوو. 7 ئینجا دوو گای گرت و پارچەپارچەی کردن
و بە دەستی نێردراوەکاندا بۆ هەموو خاکی ئیسرائیلی نارد و گوتی: »ئەوەی
بەشوێن شاول و ساموئێل* نەکەوێت، گایەکانی ئاوایان لێ دەکرێت.« جا
ترسی یەزدان کەوتە سەر گەل و هەموویان وەک یەک پیاو هاتنە دەرەوە.
8 کاتێک شاول لە بەزەقدا ژماردنی، نەوەی ئیسرائیل سێ سەد هەزار و
پیاوانی یەهوداش سی هەزار بوون.
9 بە نێردراوەکانیان گوت کە هاتبوون: »ئاوا دەڵێن بە پیاوانی یابێش
گلعاد: ”سبەینێ کاتێک خۆر گەرم دادێت، ڕزگاریتان بۆ دەبێت.“«
ئینجا نێردراوەکان چوون و بە پیاوانی یابێشیان ڕاگەیاند، ئەوانیش دڵخۆش
بوون. 10 پیاوانی یابێش بە عەمۆنییەکانیان گوت: »سبەینێ خۆمان دەدەینە
دەست ئێوە و ئێوەش چی بە باش دەزانن ئەوەمان لەگەڵدا بکەن.«
11 بۆ سبەینێ شاول سوپاکەی کردە سێ لەشکر، لە بەرەبەیاندا هاتنە
ناوەڕاستی ئۆردوگای عەمۆنییەکان و هەتا ئەو کاتەی خۆر گەرم داهات
لێیان کوشتن، ئەوانەش کە مانەوە پەرتەوازە بوون، هەتا وای لێهات دوو
کەسیان بەیەکەوە نەمانەوە.

پابەندبوون بە پاشایەتی شاول

12 ئینجا گەل بە ساموئێلیان گوت: »کێن ئەوانەی دەڵێن: ”ئایا شاول
وەک پاشا پاشایەتیمان دەکات؟“ ئەو پیاوانەمان بدەنێ با بیانکوژین.«

---

* **11:7** واتە چوون بۆ جەنگ لە دژی ناحاشی عەمۆنی.

13 بەڵام شاول گوتی: «کەس لەم ڕۆژەدا ناکوژرێت، چونکە لەم
ڕۆژەدا یەزدان فریای ئیسرائیل کەوت.»
14 پاشان ساموئێل بە گەلی گوت: «وەرن، با بچینە گلگال و لەوێ
پاشایەتییەکە دووپات بکەینەوە.» 15 جا هەموو گەل چوونە گلگال و
لەوێ لەبەردەم یەزدان پاشایەتی شاولیان دووپات کردەوە و لەوێ قوربانی
هاوبەشییان لەبەردەم یەزدان سەربڕی و لەوێ شاول و هەموو پیاوانی
ئیسرائیل ئاهەنگێکی گەورەیان گێڕا.

12

دوایین وتاری ساموئێل

1 ئینجا ساموئێل بە هەموو ئیسرائیلی گوت: «ئەوەتا من گوێم لە
دەنگتان گرت، لە هەموو ئەو شتانەی کە پێتان گوتم، پاشایەکم بۆ دانان.
2 ئێستاش تەماشا بکەن، پاشا لە پێشتان دەڕوات. بەڵام من پیر بووم و سەرم
سپی بووە، کوڕەکانیشم لەگەڵتاندان. من هەر لە لاوێتیمەوە هەتا ئەمڕۆ
لە پێشتانەوە ڕۆیشتووم. 3 ئەوەتام و لەبەردەم یەزدان و دەستنیشانکراوەکەی
شایەتیم لەسەر بدەن. ئایا گای کێم بردووە؟ یان گوێدرێژی کێم بردووە؟
ئایا کێم هەڵخەڵەتاندووە؟ یان کێم چەوساندووەتەوە؟ ئایا بەرتیلم لە دەستی
کێ وەرگرتووە تاکو چاوەکانم لە ئاستیدا دابخەم؟ پێم بڵێن تاکو بیگەڕێنمەوە.»
4 ئەوانیش گوتیان: «تۆ ئێمەت هەڵنەخەڵەتاندووە و
نەتچەوساندووینەتەوە و هیچت لە دەستی کەس وەرنەگرتووە.»
5 ساموئێلیش پێی گوتن: «یەزدان شایەتە لەسەرتان و
دەستنیشانکراوەکەی ئەمڕۆ شایەتە کە ئێوە هیچ شتێکتان لەسەرم
نییە.»
گوتیان: «شایەتە.»

6 ئینجا ساموئێل بە گەلی گوت: »ئەمە یەزدانە، ئەوەی موسا و هارونی
دانا، ئەوەی باوباپیرانی ئێوەی لە خاکی میسر دەرهێنا. 7 ئێستاش لێرە
ڕابوەستن، بۆ ئەوەی لەبەردەمی یەزدان کارە ڕاستودروستەکانی ئەوتان
بیربخەمەوە کە لەگەڵ ئێوە و باوباپیرانتان کردوویەتی.

8 »کە یاقوب چووە ناو میسر و باوباپیرانتان هاواریان بۆ یەزدان کرد و
یەزدانیش موسا و هارونی نارد و باوباپیرانی ئێوەی لە میسر هێنایە دەرەوە
و لەم شوێنەدا نیشتەجێی کردن.

9 »بەڵام یەزدانی پەروەردگاری خۆیان لە یاد کرد و ئەویش ڕادەستی
سیسرای فەرماندەی گشتی سوپای حاچۆر و هەر یەک لە فەلەستییەکان و
پاشای مۆئابی کردن کە لە دژیان جەنگان. 10 ئینجا هاواریان بۆ یەزدان
کرد و گوتیان: ”گوناهمان کرد، چونکە وازمان لە یەزدان هێنا و بەعلەکان
و عەشتۆرەتەکانمان پەرست بەڵام ئێستا لە دەست دوژمنەکانمان فریامان
بکەوە و دەتپەرستین.“ 11 ئینجا یەزدان یەروبەعل* و باراک و یەفتاح و
ساموئێلی نارد و لە دەست دوژمنەکانی دەوروبەرتان فریاتان کەوت و بە
ئاسوودەیی دانیشتن.

12 »بەڵام کاتێک ناحاشی پاشای عەمۆنییەکانتان بینی دێتە سەرتان،
پێتان گوتم: ”نەخێر پاشایەکمان دەوێت فەرمانڕەوایەتیمان بکات،“
هەرچەندە یەزدانی پەروەردگارتان پاشاتان بوو. 13 ئێستاش ئەو پاشایەی کە
هەڵتانبژارد و داواتان کرد، ئەوەتا یەزدان بۆی دانان. 14 ئەگەر لە یەزدان
بترسن و بیپەرستن، گوێڕایەڵی بن و لە فەرمانەکانی یاخی نەبن، ئەگەر خۆتان
و پاشاکەشتان کە پاشایەتیتان دەکات بەدوای یەزدانی پەروەردگارتان
بکەون، ئەوا باشەتان بۆ دەبێت. 15 بەڵام ئەگەر گوێڕایەڵی یەزدان نەبوون و
لە فەرمانەکانی یەزدانتان یاخی بوون، ئەوا یەزدان لە دژتان دەبێت هەروەک
چۆن لە دژی باوباپیرانتان بوو.

---

* **12:11** یەروبەعل: کە گدعۆن.

16 «هەروەها ئێستاش ڕابوەستن و ئەم کارە مەزنە ببینن کە یەزدان
لەبەرچاوتاندا دەیکات. 17 ئایا ئەمڕۆ دروێنەی گەنم نییە؟ من لە یەزدان
دەپاڕێمەوە بۆ ئەوەی هەورەتریشقە و باران بنێرێت، جا دەزانن کە چ
خراپەیەکی گەورەتان لەبەرچاوی یەزداندا کردووە کە داوای پاشایەکتان بۆ
خۆتان کرد.»
18 ئینجا ساموئێل لەبەردەم یەزدان نزای کرد و یەزدانیش لەو ڕۆژەدا
هەورەتریشقە و بارانی باراند و هەموو گەل زۆر لە یەزدان و لە ساموئێل
ترسان.
19 ئینجا هەموو گەل بە ساموئێلیان گوت: «لە پێناو خزمەتکارەکانت
نزا بۆ یەزدانی پەروەردگارت بکە، با نەمرین، چونکە خراپەمان خستە پاڵ
هەموو گوناهەکانمان کە بۆ خۆمان داوای پاشامان کرد.»
20 ساموئێلیش بە گەلی گوت: «مەترسن! ئێوە هەموو ئەم خراپەیەتان
کردووە، بەڵام لە ڕێگەی یەزدان لامەدەن و بە هەموو دڵتانەوە خزمەتی
بکەن. 21 لامەدەن تاکو بەدوای شتی پووچەوە بکەون کە سوودیان نییە و
فریاتان ناکەون، چونکە پڕوپووچن. 22 یەزدان لە پێناوی ناوە مەزنەکەی
خۆی واز لە گەلی خۆی ناهێنێت، چونکە یەزدان خوازیاربوو بتانکاتە گەلی
خۆی. 23 هەروەها منیش، حاشا گوناه لە دژی یەزدان بکەم و دەست
لە پاڕانەوە هەڵبگرم لە پێناوی ئێوە، بەڵکو ڕێگای چاک و ڕاستتان پیشان
دەدەم. 24 تەنها لە یەزدان بترسن، بە هەموو دڵتانەوە بە ڕاستی بیپەرستن،
چونکە ببینن چ کارێکی مەزنی لەگەڵتاندا کردووە. 25 بەڵام ئەگەر خراپە
بکەن، خۆتان و پاشاکەتان ڕادەماڵرێن.»

13

ساموئێل سەرزەنشتی شاول دەکات

1 شاول تەمەنی سی ساڵ بوو کاتێک بوو بە پاشا، چل* و دوو ساڵ
وەک پاشا پاشایەتی ئیسرائیلی کرد.

2 شاول سێ هەزار پیاوی لە ئیسرائیل بۆ خۆی هەڵبژارد، دوو هەزار
لەگەڵ شاول بوون لە میخماس و ناوچە شاخاوییەکانی بێت‌ئێل و هەزاریش
لەگەڵ یۆناتان† بوون لە گیڤعای بنیامین و پاشماوەی گەلەکەشی ناردەوە،
هەریەکە و بۆ ماڵەکەی خۆی.

3 یۆناتان لە سەربازگەی فەلەستییەکانی دا ئەوەی لە گەڤەعە،
فەلەستییەکان ئەمەیان بیستەوە و شاولیش لە هەموو زەوییەکەدا فووی بە
کەڕەنادا کرد و گوتی: »با هەموو عیبرانییەکان گوێیان لێ بێت«! 4 جا
هەموو ئیسرائیل بیستیان کە شاول لە سەربازگەی فەلەستییەکانی داوە و
ئیسرائیلیش لای فەلەستییەکان قێزەون بووە، جا گەل بۆ لای شاول بانگ
کران و لە گلگال کۆبوونەوە.

5 ئینجا فەلەستییەکان بۆ جەنگ لە دژی ئیسرائیل کۆبوونەوە، سێ هەزار
گالیسکە و شەش هەزار گالیسکەسوار و سەربازەکانیش لە زۆریدا وەک
لمی سەر کەناری دەریا بوون، جا سەرکەوتن و لە میخماس لە ڕۆژهەڵاتی
بێت‌ئاڤن چادریان هەڵدا. 6 کاتێک پیاوانی ئیسرائیل بینییان لە مەترسیدان
لەبەر ئەوەی سوپاکەیان تەنگەتاو بووە، ئیتر خۆیان لەناو ئەشکەوت و
دڕکوداڵەکان و لەنێو تاشەبەردەکان و لەناو چاڵ و ئەمباراوەکاندا شاردەوە،
7 تەنانەت هەندێک لە عیبرانییەکان لە ڕووباری ئوردونەوە بۆ خاکی گاد و
گلعاد پەڕینەوە.

شاولیش هێشتا لە گلگالدا بوو و هەموو سەربازەکان کە بەدوایەوە
بوون ترسان. 8 ئینجا حەوت ڕۆژ مایەوە هەتا ئەو کاتەی ساموئێل دیاری
کردبوو، بەڵام ساموئێل نەهات بۆ گلگال و سەربازەکان وازیان لە شاول

* **13:1** بڕوانە کردار 13:21. † **13:2** کوڕی شاول بوو.

دەهێنا و پەرتوبڵاو دەبوونەوە. 9 بۆیە شاول گوتی: »قوربانی سووتاندنەکان
و قوربانییەکانی هاوبەشیم بۆ بهێننە پێش.« جا شاول قوربانی سووتاندنەکانی
پێشکەش کرد و 10 ئەوە بوو کە لە پێشکەشکردنی قوربانی سووتاندنەکان
بووەوە، ساموئێل هات، شاولیش بەرەو ڕووی چوو تاوەکو پێشوازی لێ
بکات.
11 ساموئێلیش لێی پرسی: »ئەوە چیت کرد؟«
شاولیش وەڵامی دایەوە: »لەبەر ئەوەی بینیم کە گەل لێم پەرتوبڵاو
بوونەوە و تۆش لە ڕۆژانی دیاریکراودا نەهاتیت و فەلەستییەکانیش لە
میخماسدا کۆببوونەوە، 12 گوتم: ”ئێستا فەلەستییەکان بۆم دێنە خوارەوە
بۆ گلگال، بەر لەوەی داوای ڕەزامەندی یەزدان بکەم.“ ئیتر زۆرم بۆ خۆم
هێنا و قوربانییەکەی سووتاندنم پێشکەش کرد.«
13 ساموئێلیش بە شاولی گوت: »گێلایەتیت کرد و فەرمانی یەزدانی
پەروەردگارت نەپاراست، کە فەرمانی پێ کردبوویت. ئەگەر فەرمانەکانی
خودات ئەنجام بدابایە، ئەوا یەزدان بۆ هەتاهەتایە پاشایەتییەکەی تۆی
بەسەر ئیسرائیلدا دەچەسپاند. 14 بەڵام ئێستا پاشایەتییەکەت بەردەوام
نابێت، یەزدان بەدوای پیاوێکی دیکەدا گەڕا بە دڵی خۆی بێت، تاوەکو
فەرمانڕەوایەتی گەلەکەی بکات، چونکە گوێڕایەڵ نەبوویت بۆ ئەوەی کە
یەزدان فەرمانی پێ کردبوویت.«
15 ئینجا ساموئێل هەستا و لە گلگالەوە چووە گیڤعای بنیامین، شاولیش
ئەو پیاوانەی ژمارد کە لەگەڵیدا بوون، نزیکەی شەش سەد پیاو بوون.

گەلی ئیسرائیل بەبێ چەک

16 شاول و یۆناتانی کوڕی و ئەو پیاوانەی لەگەڵیاندا بوون لە گیڤعای
بنیامیندا نیشتەجێ بوون، فەلەستییەکانیش لە میخماسدا چادریان هەڵدا.
17 ئینجا تێکدەرەکان لە ئۆردوگای فەلەستییەکانەوە بە سێ دەستە چوونە

دەرەوە. دەستەیەکیان بەرەو ڕێگای عۆفرا لە خاکی شوعال، 18 دەستەیەکی
دیکە بەرەو ڕێگای بێت‌حۆرۆن، دەستەکەی دیکەش بەرەو ڕێگای ئەو
سنوورەی دەڕوانێتە سەر دۆڵی چەڤۆعیم ڕووەو چۆڵەوانی چوون.

19 لەناو هەموو خاکی ئیسرائیلیش ئاسنگەرێک بەدی نەدەکرا، چونکە
فەلەستییەکان گوتبوویان: »نەوەک عیبرانییەکان شمشێر و ڕم دروستبکەن«!
20 لەبەر ئەوە هەموو ئیسرائیل دادەبەزین بۆ لای فەلەستییەکان تاکو
هەریەکە گاسن و تەور و پاچ و داسەکەی خۆی تیژ بکاتەوە، 21 جا
کرێی تیژکردنەوەی گاسن و پاچ دوو سێیەکی شاقل‡ بوو، بۆ تیژکردنەوەی
شەنە سێ چوکڵەکان و تەور یان بۆ دانانی نەقیزە§ سێیەکی شاقل* بوو.

22 ئیتر لە ڕۆژی جەنگەکە هەموو ئەو گەلەی لەگەڵ شاول و یۆناتان
بوون هیچ شمشێر و ڕمێکیان بەدەستەوە نەبوو، تەنها شاول و یۆناتانی کوڕی
بەدەستیانەوە بوو.

یۆناتان هێرش دەکاتە سەر فەلەستییەکان

23 ئەوە بوو هێزی فەلەستییەکان چووبوونە دەربەندی میخماس.

14

1 ڕۆژێک یۆناتانی کوڕی شاول بەو لاوەی گوت کە تفاقەکەی
بۆ هەڵدەگرت: »وەرە، با بپەڕینەوە سەربازگەی فەلەستییەکان، ئەوانەی
لەوبەرن.« بەڵام بە باوکی نەگوت.

2 شاولیش لە قەراغی گیڤعادا لەژێر ئەو دار هەنارەی لە میگرۆنە
دانیشتبوو، ئەو خەڵکەش کە لەگەڵی مابوونەوە نزیکەی شەش سەد پیاو
بوون، 3 لەنێوانیان ئاحییای کاهین بوو کە ئێفۆدی لەبەردا بوو. ئاحییا

---

‡ **13:21** دوو سێیەکی شاقل: نزیکەی 8 گرام زیو.

§ **13:21** نەقیزە دارێک بوو کە بەکاریاندەهێنا بۆ تیوەژاندنی ئاژەڵ، بۆ ئەوەی لە ڕۆیشتندا ڕێڕەوی ڕاست بگرێت.

* **13:21** سێیەکی شاقل: نزیکەی 4 گرامی زیو.

کوڕی ئەحیتوڤ برای ئیخاڤۆدی کوڕی فینەحاسی کوڕی عێلیی کاهینی
یەزدان بوو لە شیلۆ. کەس نەیدەزانی کە یۆناتان ڕۆیشتووە.
4 لەنێوان ئەو دەربەندەی کە یۆناتان ویستی لێی بپەڕێتەوە بۆ سەربازگەی
فەلەستییەکان هەڵدێرێک لەم بەر و هەڵدێرێک لەو بەر هەبوو، ناوی
یەکێکیان بۆچێچ و ناوی ئەوی دیکەیان سەنە بوو. 5 یەکێکیان ڕووی لە
باکوور بوو بەرامبەر بە میخماس چەقی بوو و ئەوەی دیکەیان ڕووی لە
باشوور بوو بەرامبەر بە گەڤەع.
6 ئینجا یۆناتان بە لاوەکەی گوت کە هەڵگری تفاقەکانی بوو: «وەرە، با
بپەڕینەوە سەربازگەی ئەو خەتەنە نەکراوانە، بەڵکو یەزدان کارێکی وامان
بۆ بکات، چونکە هیچ شتێک ناتوانێت لەبەردەم یەزدان ببێتە بەربەست بۆ
ڕزگارکردن، چ زۆر بین یان کەم.»
7 هەڵگری تفاقەکانیشی گوتی: «هەرچی لەسەر دڵتە ئەوە بکە و پێش
بکەوە. ئەوەتا، منیش بە تەواوی لەگەڵتدام.»
8 یۆناتانیش گوتی: «ئەوەتا ئێمە دەپەڕینەوە بۆ لای ئەو پیاوانە و خۆمانیان
نیشان دەدەین، 9 ئەگەر پێیان گوتین: ”ڕابوەستن هەتا دەگەینە لاتان،“
لە شوێنی خۆماندا ڕادەوەستین و سەرناکەوین بۆ لایان. 10 بەڵام ئەگەر
گوتیان: ”سەربکەون بۆ لامان،“ ئەوا سەردەکەوین، چونکە یەزدان ئەوانی
داوەتە دەستمانەوە، ئەمەش نیشانەیە بۆمان.»
11 ئینجا هەردووکیان خۆیان بۆ سەربازگەی فەلەستییەکان دەرخست
و فەلەستییەکانیش گوتیان: «تەماشا بکەن، عیبرانییەکان لەو کونانە دێنە
دەرەوە کە خۆیان تێیدا شاردبووەوە.» 12 ئینجا پیاوانی سەربازگەکە
هاواریان لە یۆناتان و هەڵگری تفاقەکانی کرد و گوتیان: «سەربکەون
بۆ لامان، شتێکتان فێر دەکەین.»
یۆناتانیش بە هەڵگری تفاقەکەی گوت: «بەدوامدا سەربکەوە، چونکە
یەزدان ئەوانی داوەتە دەست گەلی ئیسرائیل.»

13 یۆناتان بە دەست و پێیەکانی سەرکەوت و هەڵگری تفاقەکانیشی
بەدوایەوە بوو. فەلەستییەکانیش لەبەردەم یۆناتان کەوتن و هەڵگری
تفاقەکانیشی لەدوایەوە دەیکوشتن، 14 یەکەم گورز کە یۆناتان و هەڵگری
تفاقەکانی وەشاندیان، لە ڕووبەری کەمتر لە یەک دۆنم زەویدا نزیکەی
بیست پیاویان کوشت.

تەفروتوناکردنی فەلەستییەکان

15 ترسێکی زۆر باڵی کێشا بەسەر تەواوی سوپادا، واتە هەر هەموو
ئەوانەی لە ئۆردوگا و کێڵگە و سەربازگەکە بوون، هەروەها تێکدەرەکانیش،
زەویش لەرزی. ترسێکی ئێجگار زۆر بوو لە خوداوە.
16 ئێشکگرەکانی شاول لە گیڤعای بنیامینەوە بینییان کە سوپاکە توایەوە
و بە هەموو لایەکدا پەرتەوازە بوون. 17 ئینجا شاول بەو لەشکرەی گوت
کە لەگەڵی بوون: «تکایە سەرژمێری بکەن و ببینن کێ لە ئێمە ڕۆیشتووە.»
ئەوانیش سەرژمێرییان کرد و بینییان وا یۆناتان و هەڵگری تفاقەکانی لەوێ
نەبوون.
18 شاول بە ئاحییای گوت: «سندوقی خودا بهێنە ئێرە.» لەو ڕۆژانەدا
سندوقی خودا لەلای نەوەی ئیسرائیل بوو. 19 هێشتا شاول قسەی لەگەڵ
کاهینەکە دەکرد، هەراوهۆریا لەناو ئۆردوگای فەلەستییەکان هەتا دەهات
زیاتر دەبوو، بۆیە شاول بە کاهینەکەی گوت: «دەست بکێشەوە.»
20 ئینجا شاول و هەموو ئەو گەلەی لەگەڵی بوون یەکیانگرت و چوون
بۆ جەنگەکە. بینییان فەلەستییەکان لە پەشۆکاوییەکی زۆر گەورەدان و
شمشێری هەریەکەیان لە دژی هاوڕێکەیەتی. 21 هەروەها عیبرانییەکانی
ئەو دەوروبەرەش کە پێشتر لەگەڵ فەلەستییەکاندا بوون و لەگەڵیاندا بۆ
ئۆردوگاکە سەرکەوتبوون، ئەوانیش چوونە پاڵ ئەو ئیسرائیلییانەی لەگەڵ
شاول و یۆناتاندا بوون. 22 کاتێک پیاوانی ئیسرائیل، ئەوانەی لە ناوچە
شاخاوییەکانی ئەفرایمدا خۆیان شاردبووەوە، بیستیانەوە کە فەلەستییەکان

هەڵاتوونە، ئەوانیش لە نزیکەوە بەرەو جەنگەکە دوایان کەوتن. 23 جا
یەزدان لەو ڕۆژەدا ئیسرائیلی ڕزگار کرد و جەنگەکە گوازرایەوە بۆ
بێتئاڤن.

یۆناتان هەنگوین دەخوات

24 پیاوانی ئیسرائیل لەو ڕۆژە پەرێشان بوون، چونکە شاول گەلی سوێند
دا و گوتی: »نەفرەت لەو پیاوە بێت، ئەوەی بەر لە ئێوارە نان بخوات و
پێش ئەوەی تۆڵە لە دوژمنەکانم بکەمەوە.» بۆیە هەموو سوپاکە تامی نانیان
نەکرد.
25 ئینجا هەموو سوپاکە هاتنە دارستانێک و هەنگوین بەسەر ڕووی
زەوییەکەوە بوو. 26 کاتێک سوپاکە هاتنە ناو دارستانەکەوە بینییان ئەوەتا
هەنگوین دەتکێت، بەڵام کەس دەستی بۆ دەمی نەبرد، چونکە گەل لە
سوێندەکە ترسان. 27 بەڵام یۆناتان نەیبیستبوو کە باوکی سوپای سوێند
دابوو، جا نووکی داردەستەکەی کە بە دەستیەوە بوو درێژ کرد و خستییە
ناو شانە هەنگوینەکە و بۆ دەمی برد، ئیتر چاوەکانی گەشانەوە. 28 ئینجا
یەکێک لە سەربازەکان پێی گوت: »باوکت بە توندی سوپای سوێند دا
و گوتی: ”نەفرەت لەو پیاوە بێت کە ئەمڕۆ نان دەخوات!“ لەبەر ئەوە
جەنگاوەران لە پەلوپۆ کەوتبوون.»
29 یۆناتانیش گوتی: »باوکم گیروگرفتی لە خاکەکەدا ناوەتەوە، تکایە
تەماشا بکەن چاوەکانم چۆن گەشاونەتەوە، چونکە کەمێک لەم هەنگوینەم
تام کرد. 30 ئەی ئەگەر ئەمڕۆ جەنگاوەرەکان لە دەستکەوتی دوژمنەکانیان
بخواردایە کە دەستیان کەوتووە، ئایا ئەو گورزەی لە فەلەستییەکان وەشێنرا
گەورەتر نەدەبوو؟«
31 لەو ڕۆژەدا لە میخماسەوە هەتا ئەیالۆن گورزیان لە فەلەستییەکان
وەشاند، جەنگاوەرەکان لە پەلوپۆ کەوتبوون. 32 پاشان سوپاکە هەڵیانکوتایە

سەر دەستکەوتەکە* و مەڕ و مانگا و گوێرەکەیان برد و لەسەر زەوی
سەریان بڕین و جەنگاوەرەکان بە خوێنەوە خواردیان. 33 بە شاولیان
گوت: «وا سوپا کە گوناه لە دژی یەزدان دەکەن کە گۆشت بە خوێنەوە
دەخۆن.»

ئەویش گوتی: «ناپاکیتان کرد، دەستبەجێ بەردێکی گەورە بۆ ئێرە
گلۆر بکەنەوە.» 34 ئینجا گوتی: «بەناو سوپادا بڵاو ببنەوە و پێیان بڵێن:
"با هەریەکە گا و بەرانەکەی خۆی بۆم بهێنێتە پێش و لێرە سەری ببڕن،
ئینجا بیخۆن و گوناه لە دژی یەزدان مەکەن کە گۆشتەکە بە خوێنەوە
بخۆن."»

ئیتر هەموو سوپا لەو شەوەدا هەریەکە و گایەکەی هێنایە پێش و لەوێدا
سەری بڕی. 35 ئینجا شاول قوربانگایەکی بۆ یەزدان بنیاد نا، ئەوە یەکەم
قوربانگا بوو کە بۆ یەزدانی بنیاد نا.
36 پاشان شاول گوتی: «با بە شەو بەدوای فەلەستییەکاندا بچینە
خوارەوە و هەتا بەرەبەیان تاڵانیان بکەین و قڕیان بکەین.»

ئەوانیش گوتیان: «چی بە باش دەزانیت ئەوە بکە.»

بەڵام کاهینەکە گوتی: «با لێرە لە خودا بپرسین.»

37 ئینجا شاول پرسیاری لە خودا کرد: «ئایا بەدوای فەلەستییەکاندا
دابەزم؟ ئایا دەیاندەیتە دەست گەلی ئیسرائیل؟» بەڵام لەو ڕۆژەدا وەڵامی
نەدایەوە.

38 جا شاول گوتی: «ئەی هەموو ڕابەرانی سوپا، وەرنە پێشەوە بۆ
ئێرە، بزانن و ببینن ئەمڕۆ ئەو گوناهە چۆن ڕوویداوە، 39 چونکە بە یەزدانی
زیندوو کە ڕزگارکەری ئیسرائیلە، تەنانەت ئەگەر لە یۆناتانی کوڕیشم بێ،
دەبێت بمرێت.» بەڵام لە هەموو سوپاکە کەس وەڵامی نەدایەوە.

* **14:32** واتە دەستکەوتی جەنگ یان تاڵانی.

40 ئینجا بە هەموو ئیسرائیلی گوت: «ئێوە لەلایەک بن و من و یۆناتانی
کوڕیشم لەلایەک دەبین.»
جەنگاوەرەکانیش بە شاولیان گوت: «چی بە باش دەزانیت بیکە.»
41 شاول گوتی: «ئەی یەزدانی پەروەردگاری ئیسرائیل، بۆچی ئەمڕۆ
وەڵامی خزمەتکارەکەت نادەیتەوە؟ ئەگەر هەڵەی من یان یۆناتانی کوڕمە،
ئەوا ئوریمان پێبدە. بەڵام ئەگەر هەڵەی گەلی ئیسرائیلە ئەوا تومیممان
پێبدە†.» جا تیروپشکەکە کەوتە سەر یۆناتان و شاول، بەڵام سوپا کە بێتاوان
دەرچوون. 42 ئینجا شاول گوتی: «لەنێوان من و یۆناتانی کوڕم تیروپشک
هەڵبدەن.» جا تیروپشکەکە کەوتە سەر یۆناتان.
43 ئینجا شاول بە یۆناتانی گوت: «پێم بڵێ چیت کردووە.»
یۆناتانیش پێی ڕاگەیاند: «بە نووکی داردەستەکەم کە بەدەستمەوە بوو
کەمێک هەنگوینم تامکرد. ئایا ئێستا دەبێت بمرم؟»
44 شاولیش گوتی: «یۆناتان! ئەگەر تۆ نەمریت، با خودا توندترین سزام
بدات.»
45 بەڵام جەنگاوەران بە شاولیان گوت: «ئایا یۆناتان، ئەوەی ئەم
ڕزگارییە گەورەیەی لە ئیسرائیلدا هێنایە دی دەبێ بمرێت؟ حاشا! بە
یەزدانی زیندوو، نابێت تاڵە موویەکی سەری بکەوێتە سەر زەوی، چونکە
ئەمڕۆ ئەو لەگەڵ خودا ئەمەی کردووە.» جا گەل یۆناتانیان دەرباز کرد
و نەمرد.
46 ئینجا شاول وازی لە ڕاونانی فەلەستییەکان هێنا و فەلەستییەکانیش بۆ
شوێنی خۆیان گەڕانەوە.

† **14:41** تیروپشکەکە ئەو ئۆریم و تومیمە بوو کە بە بەرسینەی کاهینەوە بوو، لە شێوەی دوو بەردی ڕەنگ جیاواز بوون، یەکێکیان سپی و ئەوی دیکەیان ڕەش، لە ئێفۆدەکەوە وەریانگرتووە و بۆ یەکلاکردنەوەی کێشەکان و دیارکردنی خواستی خودا. بڕوانە دەرچوون 28:30.

[47] دوای ئەوەی شاول جڵەوی پاشایەتی ئیسرائیلی گرتە دەست، لە
دژی هەموو دوژمنەکانی دەوروبەری جەنگا، مۆئاب و عەمۆن و ئەدۆم و
پاشاکانی چۆڤا و فەلەستییەکان. ڕووی لە هەرکوێ دەکرد، سەردەکەوت.
[48] هەروەها دلێرانە جەنگا و گورزی لە عەمالێقییەکان وەشاند و ئیسرائیلی
لە دەستی تالانکەرانی دەرباز کرد.

کەسوکاری شاول

[49] کوڕەکانی شاولیش، یۆناتان و یەشڤی و مەلکیشوەع بوون. ناوی
دوو کچەکەشی، ناوی گەورەکەیان مێرەڤ و بچووکەکەشیان ناوی میخەل
بوو. [50] ژنەکەشی ناوی ئەحینۆعەمی کچی ئەحیمەعەچ بوو. فەرماندەی
گشتی سوپاکەشی ناوی ئەبنێری کوڕی نێری مامی شاول بوو، [51] قیشی
باوکی شاول و نێری باوکی ئەبنێریش کوڕی ئەبیێل بوون.

[52] بە درێژایی ماوەی حوکمڕانی شاول جەنگێکی سەخت لە دژی
فەلەستییەکان هەبوو، جا شاول هەر پیاوێکی دلێر و ئازای دەبینی دەیهێنایە
پاڵ خۆی.

15

ڕەتکردنەوەی شاول لە پاشایەتی

[1] ساموئێل بە شاولی گوت: «یەزدان منی نارد بۆ ئەوەی تۆ وەک
پاشایەک دەستنیشان بکەم لەسەر ئیسرائیلی گەلەکەی. جا ئێستا گوێت لە
فەرمایشتی یەزدان بێت، [2] یەزدانی سوپاسالار ئەمە دەفەرموێت: ”سزای*
عەمالێقییەکان دەدەم لەسەر ئەوەی بە ئیسرائیلیان کرد، کاتێک لەسەر
ڕێگا لە دژیان وەستان کە لە میسر هاتنە دەرەوە. [3] ئێستاش بڕۆ گورز

---

* **15:2** مەبەست لە هێرشی عەمالێقییەکانە بۆ سەر گەلی ئیسرائیل کاتێک لە میسر دەرچوون.
بڕوانە دەرچوون 17:14 و دواوتار 24:19.

لە عەمالێقییەکان بوەشێنە، هەموو ئەوەی هەیانە بە تەواوی قڕیان بکە[†]،
دەستیان لێ مەپارێزە و بیانکوژە، پیاو و ژن و منداڵ و شیرەخۆرە، گا و
مەڕ و وشتر و گوێدرێژ.“«

4 جا شاول سوپاکەی بانگکرد و لە تەلائیم کۆی کردنەوە، دوو سەد
هەزار پیادە[‡] و دە هەزار پیاوی یەهودا. 5 ئینجا شاول چوو بۆ شاری
عەمالێق و لە شیوەکەدا خۆی مات کرد، 6 بە قێنییەکانی گوت: »بڕۆن
و دوورەپەرێز بن و لەنێو عەمالێقییەکان بچنە دەرەوە، نەوەک ئێوەش
لەگەڵ ئەواندا لەناو ببەم، چونکە ئێوە چاکەتان لەگەڵ هەموو نەوەی
ئیسرائیلدا کردووە، کاتێک لە میسرەوە سەرکەوتن.« جا قێنییەکان خۆیان
لە عەمالێقییەکان دوورەپەرێز گرت.

7 ئینجا شاول لە عەمالێقییەکانی دا، لە حەڤیلایەوە هەتا شوور کە لە
ڕۆژهەڵاتی میسرە. 8 هەروەها ئەگاگی پاشای عەمالێقییەکانی بە زیندوویی
گرت و هەموو گەلەکەی بە شمشێر بە تەواوی قڕکرد. 9 بەڵام شاول
و سوپاکە دەستیان لە ئەگاگ پاراست، هەروەها باشترینی مەڕوماڵات و
گاوگۆتاڵ و دابەستە و هەموو ئەوەی باش بوو نەیانویست بە تەواوی قڕیان
بکەن، بەڵام هەموو ئەوماڵەی بێ نرخ و لاواز بوو بە تەواوی قڕیان کرد.

10 ئینجا فەرمایشتی یەزدان هات بۆ ساموئێل و فەرمووی:
11 »خەفەتبارم لەوەی کە شاولم کردە پاشا، چونکە لێم هەڵگەڕاوەتەوە
و فەرمانەکانی منی بەجێنەگەیاند.« جا ساموئێل دڵتەنگ بوو، بە درێژایی
ئەو شەوە هاواری بۆ یەزدان کرد.

12 بەیانی زوو ساموئێل بۆ بینینی شاول هەستا، جا بە ساموئێل ڕاگەیەنرا:

---

† **15:3** قڕی بکەن: لە زمانی عیبری ئەم زاراوەیە دەگەڕێتەوە بۆ شتێک یان کەسێک کە دەبەخشرێت بە یەزدان، زۆر جار بەخشینەکە بە تەواوی لە ناودەبردرێت. ‡ **15:4** ئەو دوو سەد هەزارە لە هەموو هۆزەکانی ئیسرائیل بوون، جگە لە هۆزی یەهودا.

»شاول چوو بۆ کارمەل§ و ئەوەتا تاوەرێکی یادەوەری بۆ خۆی داناوە،
سووڕاوەتەوە و پەڕیوەتەوە و دابەزیوە بۆ گلگال.»
13 جا ساموئێل هات بۆ لای شاول، شاول پێی گوت: »با بەرەکەتی
یەزدانت لەسەر بێت، من فەرمانی یەزدانم بەجێگەیاند.»
14 بەڵام ساموئێل گوتی: »ئەی باعەباعی ئەو مەڕانە چییە لە گوێمدا
دێت، ئەی بۆڕەبۆڕی ئەو مانگایانە چییە دەیبیستم؟«
15 شاولیش وەڵامی دایەوە: »لەلای عەمالێقییەکانەوە هێناویانە،
ئەوانەیە کە گەل لە باشەکان دەستیان لێ پاراست، لە مەڕ و مانگا، بۆ
ئەوەی بۆ یەزدانی پەروەردگارت سەری ببڕن، ئەوانی دیکەشمان بە تەواوی
قڕکرد.»
16 ئینجا ساموئێل بە شاولی گوت: »بێدەنگ بە! با ئەوەت پێ ڕابگەیەنم
کە یەزدان دوێنێ شەو چی پێ فەرمووم.»
ئەویش گوتی: »پێم بڵێ.»
17 ساموئێل گوتی: »هەرچەندە لەبەرچاوی خۆت بچووکیت، ئایا
نەبوویت بە سەرۆکی هۆزەکانی ئیسرائیل؟ ئایا یەزدان دەستنیشانی نەکردیت
ببیتە پاشای ئیسرائیل؟ 18 یەزدان بە ئەرکێک ڕەوانەی کردیت و
فەرمووی: ’بڕۆ عەمالێقییە گوناهبارەکان بە تەواوی قڕ بکە و لە دژیان
بجەنگە هەتا لەناودەچن.‘ 19 ئیتر بۆچی گوێڕایەڵی یەزدان نەبوویت و
پەلاماری دەستکەوتەکەت دا و لەبەرچاوی یەزداندا ئەم خراپەیەت کرد؟«
20 شاولیش بە ساموئێلی گوت: »من گوێڕایەڵی یەزدان بووم و
ئەو ئەرکەم بەجێهێنا کە پێی سپاردم، ئەگاگی پاشای عەمالێقم هێنا و
عەمالێقییەکانم بە تەواوی قڕکرد. 21 جەنگاوەران لە دەستکەوتەکە مەڕ

§ 15:12 کارمەل: مەبەست لە شاری کارمەلە لە باشووری ئیسرائیل، نەک کێوی کارمەل
کە لە باکوورە.

و مانگایان برد، باشترینی تەرخانکراوەکان بۆ خودا*، تاکو لە گلگال بۆ
یەزدانی پەروەردگارت سەری ببڕن.»
22 بەڵام ساموئێل گوتی:
«ئایا یەزدان دڵخۆشە بە قوربانی سووتاندن و سەربڕدراوەکان
یان بە گوێڕایەڵبوون بۆ فەرمایشتی یەزدان؟
گوێڕایەڵی لە سەربڕین باشترە،
سەرنجدانیش لە چەوری بەرانەکان.
23 یاخیبوون وەک گوناهی فاڵگرتنەوەیە†،
کەللەڕەقی تاوان و بتپەرستییە.
لەبەر ئەوەی فەرمایشتی یەزدانت ڕەتکردەوە،
ئەویش لە پاشایەتی ڕەتی کردوویتەوە.»
24 ئینجا شاول بە ساموئێلی گوت: «گوناهم کرد. سەرپێچی فەرمانی
یەزدان و قسەی تۆم کرد، چونکە لە گەل ترسام و بە قسەی ئەوانم کرد.
25 ئێستاش تکایە لە گوناهم خۆشبە و لەگەڵمدا بگەڕێوە، بۆ ئەوەی کڕنۆش
بۆ یەزدان ببەم.»
26 بەڵام ساموئێل بە شاولی گوت: «لەگەڵتدا ناگەڕێمەوە، چونکە
فەرمایشتی یەزدانت ڕەتکردەوە، یەزدانیش وەک پاشای ئیسرائیل ڕەتی
کردوویتەوە.»
27 کاتێک ساموئێل ئاوڕی دایەوە بۆ ئەوەی بڕوات، شاول داوێنی
کەواکەی گرت و دڕا. 28 ساموئێلیش پێی گوت: «یەزدان ئەمڕۆ
پاشایەتی ئیسرائیلی لێت دابڕی و دای بە نزیکەکەت کە لە تۆ باشترە.
29 هەروەها شکۆی‡ ئیسرائیل درۆ ناکات و بڕیاری ناگۆڕێت، چونکە

* 15:21 بڕوانە 15:3. † 15:23 فاڵگرتنەوە: بڕوانە بۆ نموونە حزقیێل 21:21.
‡ 15:29 29 مەبەست لە خودایە.

ئەو مرۆڤ نییە تاکو بڕیاری بگۆڕێت.»
30 شاولیش گوتی: «ئێستا گوناهم کردووە، تکایە لەبەردەم پیرانی
گەلەکەم و لەبەردەم ئیسرائیلدا ڕێزم لێبنێ، لەگەڵدا بگەڕێوە تاکو کڕنۆش
بۆ یەزدانی پەروەردگارت ببەم.» 31 ئینجا ساموئێل بەدوای شاولدا
گەڕایەوە، شاول کڕنۆشی بۆ یەزدان برد.

32 پاشان ساموئێل گوتی: «ئەگاگی پاشای عەمالێقم بۆ بهێننە ئێرە.»
ئەگاگیش بە متمانەوە چوو بۆ لای و گوتی: «بێگومان تاڵی مەرگ ڕەوییەوە.»
33 بەڵام ساموئێل گوتی:

«وەک چۆن شمشێرەکەت ژنانی وەجاخکوێر کرد،
ئاواش دایکت وەجاخکوێر دەبێت.»

ئینجا ساموئێل لە گلگال لەبەردەم یەزدان ئەگاگی پارچەپارچە کرد.
34 پاشان ساموئێل چوو بۆ ڕامە و شاولیش سەرکەوت بۆ ماڵەکەی لە
گیڤعای شاولدا. 35 ئیتر ساموئێل هەتا ڕۆژی مردنی نەگەڕایەوە بۆ بینینی
شاول، هەرچەندە شیوەنیشی بۆ دەگێڕا. یەزدانیش خەفەتبار بوو کە شاولی
کردە پاشای ئیسرائیل.

16

دەستنیشانکردنی داود لەلایەن ساموئێل

1 جا یەزدان بە ساموئێلی فەرموو: «هەتا کەی شیوەن بۆ شاول
دەگێڕیت، چونکە من ڕەتم کردووەتەوە پاشای ئیسرائیل بێت؟ قۆچەکەت
پڕ بکە لە زەیت و بڕۆ، دەتنێرم بۆ لای یەسای بێتلەحمی، لەنێو کوڕەکانیدا
پاشایەکم بۆ خۆم هەڵبژاردووە.»
2 ساموئێلیش گوتی: «چۆن بڕۆم؟ ئەگەر شاول ئەمە ببیستێتەوە
دەمکوژێت.»

یەزدانیش فەرمووی: «گوێرەکەیەکی مێینەی سێ ساڵە* لەگەڵ دەستت
دەبەیت و دەڵێیت: ”بۆ قوربانی سەربڕین بۆ یەزدان هاتووم.“ 3 جا یەسا
بۆ قوربانییە سەربڕدراوەکە بانگهێشت دەکەیت و من فێرت دەکەم چی
بکەیت و ئەو کەسەم بۆ دەستنیشان† دەکەیت کە پێت دەفەرمووم.»
4 ساموئێل ئەوەی کرد کە یەزدان پێی فەرموو، هات بۆ بێتلەحم
و پیرانی شارۆچکەکە بە ترسەوە پێشوازییان کرد و گوتیان: «بە ئاشتی
هاتوویت؟»
5 ساموئێلیش وەڵامی دایەوە: «بە ئاشتییە، هاتووم بۆ سەربڕینی قوربانی
بۆ یەزدان، خۆتان تەرخان بکەن و لەگەڵمدا وەرن بۆ قوربانییەکە.» ئینجا
یەسا و کوڕەکانی تەرخان کرد و بۆ قوربانییەکە بانگهێشتی کردن.
6 کاتێک هاتن، ساموئێل تەماشای ئەلیابی کرد و لەبەرخۆیەوە گوتی:
«بە دڵنیاییەوە ئەوەیە یەزدان دەستنیشانی کردووە، لەبەردەمیەتی.»
7 بەڵام یەزدان بە ساموئێلی فەرموو: «تەماشای ڕوخسار و باڵای مەکە،
چونکە ڕەتم کردووەتەوە. یەزدان وەک مرۆڤ تەماشا ناکات، چونکە
مرۆڤ تەماشای ڕوخسار دەکات، بەڵام یەزدان تەماشای دڵ دەکات.»
8 دوای ئەوەی یەسا ئەبینادابی بانگکرد و بە بەردەم ساموئێلدا تێپەڕی
کرد، ساموئێلیش گوتی: «یەزدان ئەمەشی هەڵنەبژاردووە.» 9 ئینجا یەسا
شەممای تێپەڕاند و ساموئێلیش گوتی: «یەزدان ئەمەشی هەڵنەبژاردووە.»
10 یەسا هەر حەوت کوڕەکەی لەبەردەم ساموئێلدا تێپەڕاند. ساموئێلیش
بە یەسای گوت: «یەزدان لەمانەی هەڵنەبژاردووە.» 11 لە یەسای پرسی:
«ئایا هەموو کوڕەکانت لێرەن؟»

---

* **16:2** مەبەست لە گوێرەکەیەکی مێینەی سێ ساڵەیە، پێش تەمەنی کەڵگرتن.

† **16:3** بە زمانی عیبری پێی دەگوترێ مەشیخ یان مەشیح، کە بە واتای چەورکردن بە زەیت دێت وەک دەستنیشانکردنی کەسێک بۆ لەئەستۆگرتنی بەرپرسیارێتییەک و پێ سپاردنی لەلایەن خوداوە.

ئەویش گوتی: «بچووکترینیان هێشتا ماوە و مەڕ دەلەوەڕێنێت.»
ساموئێلیش گوتی: «بنێرە بەدوایدا و بیهێنە، چونکە دانانیشین هەتا ئەو
دێتە ئێرە.»
12 ئەویش بەدوایدا ناردی و هێنای، سوورەیەکی چاوجوانی قۆز بوو.
ئینجا یەزدان فەرمووی: «هەستە و دەستنیشانی بکە، چونکە ئەمە
خۆیەتی.»
13 ساموئێل قۆچە زەیتەکەی برد و لەنێو براکانیدا دەستنیشانی کرد و
لەو ڕۆژە بەدواوە ڕۆحی یەزدان بە تواناوە هاتە سەر داود. پاشان ساموئێل
هەستا و چوو بۆ ڕامە.

داود لە خزمەتی شاولدا

14 ڕۆحی یەزدانیش لە شاول جیا بووەوە و بە فەرمانی یەزدان ڕۆحێکی
بەد هەراسانی کرد.
15 جا خزمەتکارەکانی شاول پێیان گوت: «ئەوەتا ئێستا ڕۆحێکی بەد
لەلایەن خوداوە هەراسانت دەکات. 16 با ئێستا گەورەمان فەرمان بە
خزمەتکارەکانی بەردەمی بکات بەدوای پیاوێکدا بگەڕێن کە شارەزایی لە
قیسارە ژەنین هەبێت، جا هەر کاتێک ئەو ڕۆحە بەدەی لەلایەن خوداوەیە
بێتە سەرت، قیسارە بژەنێت تۆ باش دەبیت.»
17 شاولیش بە خزمەتکارەکانی گوت: «ئێستا پیاوێکم بۆ ببیننەوە قیسارە
بە چاکی بژەنێت و بۆ منی بهێنن.»
18 جا یەکێک لە خزمەتکارەکان وەڵامی دایەوە و گوتی: «کوڕێکی
یەسای بێتلەحمیم بینیوە، دەزانێت قیسارە بژەنێت. هەروەها قارەمانێکی
بەهێزە و جەنگاوەرە، زمان ڕەوانە و پیاوێکی قۆزە، یەزدانیشی لەگەڵدایە.»
19 شاولیش نێردراوی بۆ لای یەسا نارد و گوتی: «داودی کوڕتم بۆ
بنێرە، ئەوەی مەڕ دەلەوەڕێنێت.» 20 یەساش گوێدرێژێکی هێنا، نان و
مەشکەیەک شەراب و کارەبزنێکی لێ بارکرد، بە دەستی داودی کوڕیدا
بۆ شاولی نارد.

[21] ئیتر داود هاتە لای شاول و دەستی بە خزمەتکردنی کرد. شاولیش
داودی زۆر خۆشویست و کردییە یەکێک لە هەڵگری تفاقەکانی. [22] شاول
بۆ یەسای نارد و گوتی: «تکایە با داود لە خزمەتی مندا بمێنێتەوە، چونکە
لەلام پەسەندە.»

[23] هەر کاتێک ڕۆحەکە لەلایەن خوداوە بۆ سەر شاول دەهات، داود
قیسارەکەی بەدەستەوە دەگرت و دەیژەند، شاولیش دڵی دەکرایەوە و باش
دەبوو، ڕۆحە بەدەکە وازی لێ دەهێنا.

17

داود و گۆلیات

[1] ئەوە بوو فەلەستییەکان هێزەکانیان بۆ جەنگ کۆکردەوە و لە سۆکۆی
یەهودا کۆبوونەوە، لەنێوان سۆکۆ و عەزێقا لە ئەفەس دەمیم خێوەتگایان
هەڵدا. [2] شاول و پیاوانی ئیسرائیلیش لە دۆڵی ئێلە کۆبوونەوە و
خێوەتگایان بۆ جەنگ هەڵدا، بەرەیان بەست بۆ ڕووبەڕووبوونەوەی
فەلەستییەکان. [3] جا فەلەستی و ئیسرائیلییەکان لەسەر دوو گردی بەرامبەر
یەکتر ڕاوەستابوون، دۆڵێکیشیان لەنێوان بوو.

[4] پاڵەوانێکی خەڵکی گەت کە ناوی گۆلیات بوو لەناو خێوەتگای
فەلەستییەکان هاتە دەرەوە، درێژییەکەی شەش باڵ و بستێک* بوو.
[5] کڵاوێکی بڕۆنز لەسەری و زرێیەکی† پولەکەداریشی لەبەردا بوو، کێشی
زرێیەکە پێنج هەزار شاقل‡ بڕۆنز بوو. [6] هەروەها پارچەیەک بڕۆنز
لولاقی پۆشیبوو، تیرێکی بڕۆنزیش لەنێو شانەکانی بوو، [7] دەسکی ڕمەکەی

* **17:4** شەش باڵ و بستێک: نزیکەی سێ مەتر. † **17:5** زرێ: بەرگێکی کانزاییە کە لە کاتی شەڕ دەپۆشرێت. ‡ **17:5** پێنج هەزار شاقل: نزیکەی 57 کیلۆگرام.

وەک نۆردی جۆلاکان وابوو، نووکەکەشی شەش سەد شاقل§ ئاسن بوو،
هەڵگری قەڵغانەکەی لەبەردەمیەوە دەڕۆیشت.
[8] جا گۆلیات وەستا و بانگی ڕیزەکانی ئیسرائیلی کرد و پێی گوتن:
»بۆچی هاتوونەتە دەرەوە تاکو بۆ جەنگ ڕیزببەستن؟ ئایا من فەلەستی و
ئێوەش خزمەتکارانی شاول نین؟ جا پیاوێک بۆ خۆتان هەڵبژێرن و با بۆم
بێتە خوارەوە. [9] ئەگەر توانی لەگەڵمدا بجەنگێت و بمکوژێت، ئەوا دەبینە
خزمەتکارتان، بەڵام ئەگەر من بەسەریدا زاڵ بووم و کوشتم، ئەوا ئێوە
دەبنە خزمەتکارمان و خزمەتمان دەکەن.« [10] ئینجا فەلەستییەکە گوتی:
»من ئەمڕۆ تەحەدای ڕیزەکانی ئیسرائیل دەکەم، پیاوێکم بدەنێ بۆ ئەوەی
پێکەوە لەگەڵ یەکتری بجەنگین.« [11] کاتێک شاول و هەموو ئیسرائیل
گوێیان لە قسەکانی فەلەستییەکە بوو، سڵەمینەوە و زۆر ترسان.
[12] داودی کوڕی یەسای ئەفراتی، لە بێتلەحمی یەهودا بوو. یەسا
هەشت کوڕی هەبوو، لە ماوەی پاشایەتی شاولدا لە تەمەنی پیریدا بوو.
[13] هەر سێ کوڕە گەورەکەی یەسا بۆ جەنگ دوای شاول کەوتبوون،
ناوی سێ کوڕەکەی کە بۆ جەنگ چووبوون، ئەلیاب نۆبەرەکە و
دووەمیان ئەبیناداب و سێیەمیان شەمما بوو. [14] داودیش بچووکترینیان بوو،
سێ کوڕە گەورەکەش دوای شاول کەوتبوون. [15] جا داود هاتوچۆی
دەکرد، ناوبەناو لەلای شاول دەگەڕایەوە بۆ لەوەڕاندنی مەڕەکانی باوکی لە
بێتلەحم.
[16] بۆ ماوەی چل ڕۆژ، بەیانییان و ئێواران، فەلەستییەکە دەهاتە پێش
و دەوەستا.
[17] ئەوە بوو یەسا بە داودی کوڕی گوت: »ئێستا ئێفەیەک* لەم
دانەوێڵە برژاوە و ئەم دە نانە بۆ براکانت ببە و ڕابکە بۆ خێوەتگاکەیان،

§ **17:7** شەش سەد شاقل: نزیکەی 7 کیلۆگرام. * **17:17** نزیکەی 22 لیتر.

[18] ئەم دە پارچە پەنیرەش بە فەرماندەی یەکەکە بدە و سەلامەتی براکانت
بەسەربکەوە و نیشانەیەکیان لێ وەربگرە. [19] شاول و ئەوان و هەموو پیاوانی
ئیسرائیل لە دۆڵی ئێلە لە دژی فەلەستییەکان دەجەنگان.»
[20] بەیانی زوو داود لە خەو هەستا و مەڕەکانی لەلای پاسەوانێک
بەجێهێشت، بارگەکەی هەڵگرت و ڕۆیشت، هەروەک یەسای باوکی
فەرمانی پێ کردبوو. لە هەمان ئەو کاتەدا گەیشتە خێوەتگاکە کە سوپا
بۆ بەرەکانی جەنگ دەچوون و نەعرەتەی جەنگیان دەکێشا. [21] جا
ئیسرائیل و فەلەستییەکان ڕیزیان دەبەست، ڕیز بەرامبەر ڕیز. [22] داودیش
شتومەکەکەی کە پێی بوو بە پاسەوانی شتومەکەکان سپارد، بۆ بەرەی
جەنگ ڕایکرد، هات و لە سەلامەتی براکانی پرسی. [23] کاتێک قسەی
لەگەڵ دەکردن، پاڵەوانەکەی خەڵکی گەت، گۆلیاتی فەلەستی لە بەرەی
فەلەستییەکانەوە هاتە پێشەوە، بە هەمان شێوازی پێشوو هاواری کرد،
داودیش گوێی لێبوو. [24] هەموو پیاوانی ئیسرائیلیش کە پیاوەکەیان بینی
زۆر ترسان و لێی هەڵاتن.
[25] پیاوانی ئیسرائیل قسەیان دەکرد و دەیانگوت: «ئەو پیاوەتان بینی
کە هاتە پێشەوە؟ بۆ تەحەداکردنی ئیسرائیل بوو. ئەو پیاوەی بیکوژێت
پاشا زۆر دەوڵەمەندی دەکات و کچەکەی خۆی دەداتێ، ماڵی باوکیشی لە
ئیسرائیل لە باج دەبەخشرێت.»
[26] داودیش بەو پیاوانەی گوت کە لەگەڵی ڕاوەستابوون: «چی
دەکرێت بۆ ئەو پیاوەی ئەو فەلەستییە بکوژێت، ئەو شەرمەزارییە لەسەر
ئیسرائیل لاببات؟ ئەو فەلەستییە خەتەنەنەکراوە کێیە هەتا تەحەدای سوپای
خودای زیندوو بکات؟»
[27] ئەوانیش قسەکەیان بۆ دووبارە کردەوە کە دەیانگوت، پێیان گوت:
«ئاوا دەکرێت بۆ ئەو پیاوەی کە ئەمە بکوژێت.»
[28] کاتێک ئەلیابی برا گەورەی گوێی لێبوو کە داود لەگەڵ پیاوەکان
قسە دەکات، ئەلیاب زۆر لێی تووڕە بوو و گوتی: «بۆ دابەزیت؟ ئەو

کەمە مەڕەت لە چۆڵەوانیدا بەسەر کێدا بەجێهێشت؟ من دەزانم چەند
لەخۆباییت و دڵت چەند خراپە، چونکە تۆ تەنها بۆ تەماشاکردنی جەنگەکە
دابەزیویت.»
29 داودیش گوتی: «ئێستا من چیم کردووە؟ هەر قسەکردن نییە؟»
30 ئینجا لەلای ئەو چوو بۆ لای یەکێکی دیکە و هەمان قسەی کردەوە
و جەنگاوەرەکانیش هەمان وەڵامیان دایەوە. 31 ئەو قسانەی داود گوتی
بیسترانەوە و بە شاول ڕاگەیەنرا و ئەویش ناردی بە شوێنیدا.
32 داود بە شاولی گوت: «کەس بەهۆی ئەوەوە دڵی خورپە نەکات.
خزمەتکارەکەت دەچێت و لەگەڵ ئەو فەلەستییە دەجەنگێت.»
33 شاولیش بە داودی گوت: «ناتوانیت بچیت بۆ ئەو فەلەستییە و
لەگەڵیدا بجەنگیت، چونکە تۆ منداڵیت و ئەویش لە منداڵییەوە جەنگاوەرە.»
34 داودیش بە شاولی گوت: «خزمەتکارەکەت شوانی مەڕەکانی باوکی
بووە. هەر کاتێک شێرێک یان ورچێک دەهات و مەڕێکیان لە مێگەلەکە
دەبرد، 35 من بەدوایدا دەچووم و دەمکوشت و لە دەمی دەربازم
دەکرد، کاتێک بۆم هەڵدەستا ملیم دەگرت و لێم دەدا و دەمکوشت.
36 خزمەتکارەکەت شێر و ورچی دەکوشت و ئەو فەلەستییە خەتەنە
نەکراوەش وەک یەکێک دەبێت لەوان، چونکە تەحەدای ڕیزەکانی سوپای
خودای زیندووی کردووە. 37 یەزدان کە منی لە چنگی شێر و ورچ
دەرباز کردووە، هەر ئەو لە چنگ ئەم فەلەستییە دەربازم دەکات.»
شاولیش بە داودی گوت: «بڕۆ، با یەزدان لەگەڵتدا بێت.»
38 ئینجا شاول کراسەکەی خۆی لەبەر داود کرد و کڵاوێکی بڕۆنزی
لەسەر سەری دانا و زرێیەکی لەبەرکرد. 39 داودیش شمشێرەکەی لەسەر
کراسەکەی بەست و ویستی پێیانەوە بڕوات، چونکە تاقی نەکردبووەوە.
ئینجا داود بە شاولی گوت: «ناتوانم پێیانەوە بڕۆم، چونکە تاقیم
نەکردوونەتەوە.» جا داود لە خۆی کردنەوە و 40 گۆچانەکەی بەدەستەوە

گرت، پێنج بەردی لووسی لە دۆڵەکەدا هەڵبژارد و خستییە ناو توورەکەی
شوانییەکەی لەناو هەگبەکەی، قۆچەقانییەکەی بەدەستەوە گرت و لە
فەلەستییەکە چووە پێش.
41 لەو کاتەدا فەلەستییەکە هات و لە داود نزیک بووەوە، هەڵگری
قەڵغانەکەشی لە پێشیەوە دەڕۆیشت. 42 کاتێک فەلەستییەکە تەماشای کرد
و داودی بینی، بە سووکی سەیری کرد، چونکە منداڵێکی سوورە و قۆز
بوو. 43 فەلەستییەکە بە داودی گوت: »من سەگم هەتا تۆ بە گۆچانەوە
بۆم بێیت؟« ئینجا بە خوداوەندەکانی خۆی نەفرەتی لە داود کرد و 44 پێی
گوت: »بۆم وەرە هەتا گۆشتی تۆ بدەمە باڵندەکانی ئاسمان و دڕندەکانی
دەشتودەر«!
45 داودیش بە فەلەستییەکەی گوت: »تۆ بە شمشێر و ڕم و تیر بۆم
دێیت، بەڵام منیش بە ناوی یەزدانی سوپاسالارەوە بۆت دێم، خودای
سوپای ئیسرائیل، ئەوەی تەحەدات کرد. 46 ئەمڕۆ یەزدان لە دەستمدا
بەندت دەکات و دەتکوژم و سەرت لێ دەکەمەوە، ئەمڕۆ لاشەکانی
سوپای فەلەستییەکان بە باڵندەکانی ئاسمان و ئاژەڵەکانی زەوی دەدەم،
جا هەموو زەوی دەزانێت کە ئیسرائیل خودای هەیە. 47 هەموو ئەم
کۆمەڵەش دەزانن کە ڕزگاریی یەزدان بە شمشێر و ڕم نییە، چونکە ئەم
جەنگە هی یەزدانە و ئێوەمان دەداتە دەست.«
48 جا کاتێک فەلەستییەکە نزیک بووەوە بۆ هێرشکردنە سەر داود، داود
بە پەلە ڕووەو ڕیزی جەنگەکە ڕایکرد بۆ بەرەنگاربوونەوەی فەلەستییەکە.
49 داود دەستی بۆ توورەکەکەی درێژکرد و بەردێکی لێ دەرهێنا و بە
قۆچەقانییەکەی تێی گرت و لە ناوچەوانی فەلەستییەکەی دا، بەردەکە لە
ناوچەوانی چەقی و بە ڕوودا کەوتە سەر زەوی.
50 بەم جۆرە داود بە قۆچەقانی و بە بەرد بەسەر فەلەستییەکەدا
سەرکەوت، کاتێک لە فەلەستییەکەی دا و کوشتی، داود هیچ شمشێری

بەدەستەوە نەبوو.
51 ئینجا داود ڕایکرد و چووە سەر فەلەستییەکە، شمشێرەکەی هەڵگرت
و لە کێلانەکەیەوە† ڕایکێشا، کوشتی و بە شمشێرەکەی سەری لێکردەوە.
کاتێک فەلەستییەکان بینییان وا پاڵەوانەکەیان مردووە، هەڵاتن.
52 دوای ئەوە پیاوانی ئیسرائیل و یەهودا هەستان و هاواریان کرد و
دوای فەلەستییەکان کەوتن هەتا گەت و دەروازەکانی عەقرۆن. جا
کوژراوەکانی فەلەستییەکان لە ڕێگای شەعەرایم هەتا گەت و عەقرۆن
کەوتن. 53 کاتێک نەوەی ئیسرائیل لە ڕاونانی فەلەستییەکان گەڕانەوە،
خێوەتگاکەیان تاڵان کردن.
54 داودیش سەری فەلەستییەکەی هەڵگرت و بردی بۆ ئۆرشەلیم،
چەکەکانی فەلەستییەکەشی لەناو چادرەکەی خۆی دانا.
55 کاتێک شاول داودی بینی کە بۆ بەرەنگاربوونەوەی فەلەستییەکە
چووە، لە ئەبنێری فەرماندەی گشتی سوپاکەی پرسی: «ئەبنێر، ئەو گەنجە
کوڕی کێیە؟»
ئەویش وەڵامی دایەوە: «بە گیانی پاشا نازانم.»
56 پاشاش گوتی: «بپرسە، بزانە ئەم گەنجە کوڕی کێیە؟»
57 کاتێک داود لە کوشتنی فەلەستییەکە گەڕایەوە، ئەبنێر بردی بۆ
بەردەم شاول و سەری فەلەستییەکەشی بەدەستەوە بوو.
58 شاولیش پێی گوت: «ئەی گەنج تۆ کوڕی کێیت؟»
داودیش گوتی: «کوڕی یەسای بێتلەحمیم، خزمەتکاری تۆ.»

18

پەیمانی داود و یۆناتان

† **17:51** یان کالان.

[1] ئەوە بوو کە داود لەگەڵ شاولدا لە قسەکردن بووەوە، ڕۆحی یۆناتان
و ڕۆحی داود پەیمانێکیان بەست، یۆناتان داودی وەک خۆی خۆشویست.
[2] شاولیش لەو ڕۆژەوە داودی بردە لای خۆی و نەیهێشت بۆ ماڵی باوکی
بگەڕێتەوە. [3] یۆناتان لەگەڵ داود پەیمانی بەست، چونکە وەک خۆی
خۆشی ویست. [4] ئینجا یۆناتان کەواکەی کە لەبەری بوو دایکەند و
دای بە داود، لەگەڵ کراسەکەی کە پۆشیبووی، تەنانەت شمشێر و کەوان
و کەمەربەندەکەشی.
[5] داود لە هەر ئەرکێک سەرکەوتوو دەبوو کە شاول بۆی دەنارد،
لەبەر ئەوە شاول داودی بەسەر جەنگاوەرەکان دانا، ئەمەش لەلای هەموو
سەرباز و ئەفسەرەکانی شاول پەسەند بوو.
[6] لە کاتی گەڕانەوەی جەنگاوەران بۆ ماڵەوە، پاش ئەوەی داود
فەلەستییەکەی کوشت، ئافرەتان لە هەموو شارۆچکەکانی ئیسرائیلەوە بە
گۆرانی و سەماوە بۆ پێشوازی شاولی پاشا هاتنە دەرەوە، بە گۆرانی شادی
و دەف و عوودەوە. [7] ژنە سەماکەرەکان بەدەم گۆرانییەوە دەیانگوت:
«شاول هەزارانی کوشت و
داودیش دەیان هەزار.»*
[8] ئەم قسەیە شاولی پەست کرد و زۆر تووڕە بوو و گوتی: «دەیان
هەزارەکانیان دایە داود و بە منیش هەزارەکان، هەر ئەوە ماوە پاشایەتییەکە
بۆ ئەو بێت.» [9] ئیتر لەو ڕۆژەوە شاول چاوی لەسەر داود بوو.
[10] بۆ ڕۆژی دوای ئەوە ڕۆحێکی بەد لەلایەن خوداوە بە تواناوە هاتە
سەر شاول، لەناوەڕاستی ماڵەکەدا وڕێنەی دەکرد، داودیش وەک هەموو
ڕۆژێک قیسارەکەی لێدەدا و شاولیش ڕمێکی بەدەستەوە بوو. [11] شاول
ڕمەکەی تێگرت و گوتی: «لە داود دەدەم و بە دیوارەکەوە هەڵیدەواسم.»
بەڵام داود دوو جار خۆی لە ڕمەکە لادا.

* **18:7** واتە ئەگەر شاول بە هەزارانی کوشتبێت، ئەوا داود دەیان هەزار دەکوژێت.

12 لەبەر ئەوەی یەزدان لەگەڵ داود بوو و وازی لە شاول هێنابوو،
شاول لێی دەترسا. 13 ئیتر شاول داودی لە خۆی دوورخستەوە و کردی بە
سەرکردەی هەزار، ڕابەرایەتی سوپاکەی کرد. 14 داود لە هەموو ئەرکەکانی
سەرکەوتوو بوو، لەبەر ئەوەی یەزدانی لەگەڵدا بوو. 15 جا کە شاول بینی
زۆر سەرکەوتووە، لێی ترسا. 16 بەڵام هەموو ئیسرائیل و یەهودا داودیان
خۆشویست، چونکە لە شەڕ پێشڕەوی دەکردن.

17 ئەوە بوو شاول بە داودی گوت: «من وا مێرەڤی کچە گەورەکەی
خۆمت دەدەمێ ببێتە ژنت، تەنها ئەوەندەی کە ئازا بیت بۆم و لە
جەنگەکانی یەزدان شەڕ بکەیت.» جا شاول لەبەر خۆیەوە گوتی: «با
دەستی منی بەسەرەوە نەبێت، بەڵکو دەستی فەلەستییەکانی بەسەرەوە
بێت.»

18 داودیش بە شاولی گوت: «من کێم و ژیانی من و خێڵەکەی باوکم لە
ئیسرائیلدا چییە هەتا ببمە زاوای پاشا؟» 19 ئەوە بوو لەو کاتەی کە دەبووایە
مێرەڤی کچی شاول بدرێتە داود، کەچی درایە عەدرئێلی مەحۆلاتی و بووە
ژنی ئەو.

20 بەڵام میخەلی کچی شاول داودی خۆشویست، جا بە شاولیان
ڕاگەیاند، ئەویش ئەم کارەی بەلاوە باش بوو. 21 شاول لە دڵی خۆیدا
گوتی: «پێی دەدەم، جا بۆی دەبێت بە تەڵە، دەستی فەلەستییەکانی
بەسەرەوە دەبێت.» ئینجا شاول بە داودی گوت: «ئێستا بۆ دووەم
جار دەرفەتی ئەوەت هەیە کە ببیتە زاوام.»

22 شاول فەرمانی بە خزمەتکارەکانی کرد: «بەدزییەوە قسە لەگەڵ داود
بکەن و پێی بڵێن: ”ئەوەتا پاشا پێت دڵخۆشە و هەموو خزمەتکارەکانیشی
تۆیان خۆشدەوێ، جا ئێستا ببە بە زاوای پاشا.“»

23 خزمەتکارەکانی شاول ئەو قسانەیان بە داود گوت و داودیش پێی
گوتن: «ئایا بوون بە زاوای پاشا بە کەم دەزانن، لە کاتێکدا من پیاوێکی

هەژار و بێ بایەخم؟«
24 ئینجا خزمەتکارەکانی شاول قسەکانی داودیان گەیاند. 25 شاولیش
گوتی: »ئاوا بە داود بڵێن: ”خۆشی پاشا لە شیربایی نییە، بەڵکو بە سەد
پێستی سەری ئەندامی نێرینەی فەلەستییەکانە، بۆ تۆڵەسەندنەوە لە دوژمنەکانی
پاشا.“« شاول بیری لەوە دەکردەوە کە داود بە دەستی فەلەستییەکان
بکوژرێت.
26 خزمەتکارەکانی ئەو قسانەیان بە داود ڕاگەیاند، داودیش ئەمەی پێ
باش بوو کە ببێت بە زاوای پاشا. بۆیە پێش ئەوەی ماوەکە تەواو بێت،
27 هەستا و لەگەڵ پیاوەکانی ڕۆیشتن، دوو سەد پیاویان لە فەلەستییەکان
کوشت. داود پێستی سەری ئەندامە نێرینەکانی ئەوانی هێنا و ژمارەی
تەواوی دایە پاشا، هەتا ببێتە زاوای. شاولیش میخەلی کچی دایێ هەتا ببێتە
ژنی.
28 جا شاول بینی و زانی یەزدان لەگەڵ داودە و میخەلی کچیشی خۆشی
دەوێت. 29 شاول زیاتر لە داود ترسا، ئیتر هەتا کۆتایی ژیانی دوژمنی
داود بوو.
30 فەرماندە فەلەستییەکان بەردەوام بۆ جەنگ دەچوون، هەر کاتێک
دەچوون داود لە هەموو ئەفسەرەکانی شاول سەرکەوتووتر دەبوو، جا
ناوبانگی زۆر بڵاو بووەوە.

19

شاول دەیەوێت داود بکوژێت

1 ئیتر شاول بە یۆناتانی کوڕی و هەموو خزمەتکارەکانی گوت کە داود
بکوژن. بەڵام یۆناتانی کوڕی شاول لە دڵەوە داودی خۆشدەویست. 2 جا
یۆناتان داودی ئاگادار کردەوە و گوتی: »شاولی باوکم دەیەوێ بتکوژێت.
بەیانی ئاگات لە خۆت بێت و لە حەشارگەیەکدا بمێنەوە، خۆت بشارەوە.
3 منیش دەچم و لەتەنیشت باوکمەوە لەو کێڵگەیەدا ڕادەوەستم کە خۆتت

تێیدا شاردووەتەوە، لەبارەی تۆوە قسە لەگەڵ باوکم دەکەم و تەماشا دەکەم
بزانم چی دەبێت و پێتی ڕادەگەیەنم.»

4 ئینجا یۆناتان بە چاکە دەربارەی داود بۆ شاولی باوکی قسەی کرد و
گوتی: »با پاشا خراپەیەک دەرهەق بە داودی خزمەتکاری خۆی نەکات،
چونکە ئەو خراپەی دەرهەق بە تۆ نەکردووە و کارەکانیشی دەرهەق بە
تۆ زۆر چاکن. 5 ئەو ژیانی خۆی خستە سەر دەستی و فەلەستییەکەی
کوشت، یەزدانیش ڕزگارییەکی گەورەی بۆ هەموو ئیسرائیل هێنایە ئاراوە،
تۆ خۆت بینیت و دڵخۆش بوویت، ئیتر بۆچی خراپە دەرهەق بە خوێنی
بێتاوانێک دەکەیت، بەبێ هۆ داود دەکوژیت؟«

6 شاولیش گوێی لە دەنگی یۆناتان گرت، شاول سوێندی خوارد: »بە
یەزدانی زیندوو، داود ناکوژرێت.»

7 ئینجا یۆناتان داودی بانگکرد و هەموو ئەو قسانەی پێ ڕاگەیاند، یۆناتان
داودی هێنایەوە لای شاول و ئیتر وەک جاران لەبەردەمیدا بوو.

8 جارێکی دیکە جەنگ هەڵگیرسا و داود چوو لە دژی فەلەستییەکان
بجەنگێت، گورزێکی گەورەی لێ وەشاندن و لەبەردەمی هەڵاتن.

9 بەڵام کاتێک شاول لەماڵەوە دانیشتبوو و ڕمێکی بەدەستەوە بوو،
دیسان ڕۆحێکی بەد لەلایەن یەزدانەوە هاتەوە سەری. کاتێک داود
قیسارەکەی دەژەند، 10 شاول ویستی بە ڕمەکەی لە داود بدات و بە
دیوارەکەوە هەڵیبواسێت، بەڵام ئەو لەبەردەم شاولدا هەڵات، جا لە
دیوارەکەی دا و داودیش هەڵات و ئەو شەوە دەرباز بوو.

11 پاشان شاول چەند نێردراوێکی بۆ ماڵی داود نارد هەتا چاودێری بکەن
و لە بەیانیدا بیکوژن. بەڵام میخەلی ژنی پێی ڕاگەیاند و گوتی: »ئەگەر
ئەمشەو دەرباز نەبیت، بۆ سبەینێ کوژراویت.» 12 ئیتر میخەل داودی لە
پەنجەرەکەوە شۆڕکردەوە، ئەویش ڕۆیشت، ڕایکرد و دەرباز بوو. 13 پاشان

میخەل پەیکەرێکی برد و خستییە ناو جێگاکەیەوە، هەندێک مووی بزنیشی
لە جێی سەری دانا و بە جلوبەرگ داپۆشی.

14 شاولیش چەند نێردراوێکی نارد هەتا داود بگرن، میخەلیش گوتی:
«نەخۆشە.»

15 ئینجا شاول چەند نێردراوێکی بۆ بینینی داود نارد و گوتی: «بە
جێگاکەیەوە بۆ منی بهێنن هەتا بیکوژم.» 16 بەڵام کاتێک نێردراوەکان
هاتنە ژوورەوە، تەماشایان کرد ئەوەتا پەیکەرێک لەناو جێگاکەیە و
هەندێک مووی بزنیش لە جێی سەرییەتی.

17 جا شاول بە میخەلی گوت: «بۆچی ئاوا هەڵتخەڵەتاندم، دوژمنەکەی
منت بەڕەڵا کرد و دەرباز بوو؟»

میخەلیش بە شاولی گوت: «ئەو پێی گوتم: ”ئەگەر بەڕەڵام نەکەی
دەتکوژم.“»

18 کاتێک داود ڕایکرد و دەرباز بوو، چوو بۆ لای ساموئێل لە ڕامە،
هەموو ئەوەی شاول پێی کردبوو پێی ڕاگەیاند. ئینجا داود لەگەڵ ساموئێل
چوون و لە نایۆت مانەوە. 19 جا بە شاول ڕاگەیەنرا و گوترا: «داود وا لە
نایۆتە لە ڕامە.» 20 شاولیش چەند نێردراوێکی نارد بۆ گرتنی داود، کاتێک
کۆمەڵی پێغەمبەرانیان بینی حاڵیان گرتووە و ساموئێلیش وەک سەرۆک
بەسەریانەوە ڕاوەستاوە، ڕۆحی خودا بەسەر نێردراوەکانی شاولیشدا هات
و ئەوانیش حاڵیان گرت. 21 ئەمەیان بە شاول ڕاگەیاند، ئەویش چەند
نێردراوێکی دیکەی نارد، هەروەها ئەوانیش حاڵیان گرت. ئینجا بۆ جاری
سێیەم چەند نێردراوێکی نارد و ئەوانیش حاڵیان گرت. 22 ئینجا خۆی
چوو بۆ ڕامە، گەیشتە ئەمباراوە گەورەکە، ئەوەی لە سەخویە، پرسیاری
کرد: «ساموئێل و داود لەکوێن؟»

پێی گوترا: «لە نایۆتن، لە شارۆچکەی ڕامە.»

23 جا شاول چوو بۆ ئەوێ، بۆ نایۆت لە ڕامە. تەنانەت ئەویش
ڕۆحی خودا هاتە سەری و بە ڕۆیشتنەوە حاڵی گرت هەتا گەیشتە نایۆت.
24 جلەکانی لەبەر خۆی داکەند و ئەویش لەبەردەم ساموئێل حاڵی گرت،
بە درێژایی ئەو شەو و ڕۆژە بە ڕووتی خۆی دا بە زەویدا. لەبەر ئەوەیە
دەڵێن، «ئایا شاولیش لەنێو پێغەمبەرەکانە؟»

20

داود و یۆناتان

1 پاشان داود لە نایۆتی ڕامەوە ڕایکرد، چووە بەردەم یۆناتان و لێی پرسی:
«چیم کردووە و تاوانم چییە، چ گوناهێکم بەرامبەر بە باوکت کردووە،
هەتا بمکوژێت؟»
2 یۆناتانیش وەڵامی دایەوە: «لە تۆ بەدوور بێت، نامرێت! ئەوەتا باوکم
هیچ شتێکی گەورە یان بچووک ناکات هەتا پێم نەڵێت، ئیتر بۆچی باوکم
ئەمەم لێ بشارێتەوە؟ نەخێر وا نییە.»
3 داودیش سوێندی خوارد: «باوکت باش دەزانێت کە تۆ منت
خۆشدەوێت، لەبەر ئەوە وا بیر دەکاتەوە و دەڵێت: ”با یۆناتان بەم کارە
نەزانێت نەوەک خەفەت بخوات.“ بەڵام بە یەزدانی زیندوو و بە گیانی تۆ،
نێوان من و مەرگ تەنها هەنگاوێکە.»
4 یۆناتانیش بە داودی گوت: «هەرچی دەڵێیت ئەوەت بۆ دەکەم.»
5 داود بە یۆناتانی گوت: «سەیر بکە، سبەینێ جەژنی سەرەمانگە،
دەبێت منیش بۆ نانخواردن لەگەڵ پاشا دانیشم، بەڵام تۆ ڕێگام پێبدە بڕۆم
و منیش هەتا ئێوارەی ڕۆژی سێیەم لەناو کێڵگەکەدا خۆم دەشارمەوە.
6 ئەگەر باوکت بەسەری کردمەوە، پێی بڵێ: ”داود بە پەرۆشەوە داوای
لێکردم هەتا بە پەلە بچێتە بێتلەحمی شارەکەی خۆی، چونکە لەوێ قوربانی
سالانە بۆ هەموو خێڵەکەی سەردەبڕدرێت.“ 7 ئەگەر گوتی: ”باشە،“ ئەوا

خزمەتکارەکەت سەلامەت دەبێت. بەڵام ئەگەر زۆر تووڕە بوو ئەوا بزانە
نیازی خراپە. 8 کەواتە بە باشی هەڵسوکەوت لەگەڵ خزمەتکارەکەتدا بکە،
چونکە تۆ لەبەردەم یەزدان منت خستووەتە ناو پەیمانێکەوە. ئەگەر تاوانێک
لە مندا هەبێت، ئەوا خۆت بمکوژە، ئیتر بۆچی دەمدەیتە دەستی باوکت؟«

9 یۆناتانیش گوتی: »لە تۆ بەدوور بێت، چونکە ئەگەر بەڕاستی بمزانیایە
باوکم بەرامبەر بە تۆ نیازی خراپە، ئایا پێم ڕانەدەگەیاندیت؟«

10 داودیش لە یۆناتانی پرسی: »ئەگەر باوکت بە ڕەقی وەڵامی دایتەوە،
کێ پێم ڕادەگەیەنێت؟«

11 یۆناتانیش بە داودی گوت: »وەرە با بچینە دەرەوە بۆ کێڵگەکە.«
جا هەردووکیان پێکەوە چوون.

12 ئینجا یۆناتان بە داودی گوت: »بە یەزدانی پەروەردگاری ئیسرائیل،
سبەینێ یان دوو سبەی وەک ئەم کاتە دەمی باوکم تاقی دەکەمەوە، جا
ئەگەر بۆ تۆ باش بوو، ئەوا هەواڵت بۆ دەنێرم و ئاگادارت دەکەمەوە.
13 بەڵام ئەگەر باوکم نیازی خراپەی لەگەڵ تۆ هەبوو، با یەزدان توندترین
سزای یۆناتان بدات، ئەگەر بۆت ئاشکرا نەکەم و بە سەلامەتی بەڕێت
نەکەم. با یەزدان لەگەڵتدا بێت وەک چۆن لەگەڵ باوکم بوو. 14 بە
درێژایی ژیانم خۆشەویستی نەگۆڕی یەزدانم نیشان بدە بۆ ئەوەی نەمرم،
15 بەڵکو هەتاهەتایە خۆشەویستییە نەگۆڕەکەت لەگەڵ بنەماڵەکەم مەبڕە،
تەنانەت هەتا ئەو کاتەش کە یەزدان هەموو دوژمنەکانی داود لەسەر زەوی
دەبڕێتەوە.«

16 جا یۆناتان پەیمانی لەگەڵ بنەماڵەی داود بەست و گوتی: »با یەزدان
لێپرسینەوە لەگەڵ دوژمنەکانی داود بکات.« 17 یۆناتان سوێندەکەی بە
داود دووپات کردەوە کە ئەوی خۆشدەویێت، چونکە وەک خۆی خۆشی
دەویست.

[18] پاشان یۆناتان بە داودی گوت: »سبەینێ جەژنی سەرەمانگە،
دەربارەی تۆ پرسیار دەکەن، چونکە جێگات بەتاڵ دەبێت. [19] دوو سبەی
بە خێرایی دابەزە و بڕۆ بۆ ئەو شوێنەی کە پێشتر لە ڕۆژی کارەکەدا خۆتت
تێیدا شاردەوە*، لەلای گابەردی ئەزەل دابنیشە. [20] منیش سێ تیر دەگرمە
تەنیشتی بەردەکە وەک ئەوەی بیگرمە نیشانێک. [21] ئینجا کوڕێک دەنێرم و
دەڵێم: ”بڕۆ ئەو تیرانە بدۆزەوە.“ ئەگەر بە کوڕەکەم گوت: ”ئەوەتا تیرەکان
لەولاتەوەن، بیانهێنە،“ تۆ وەرە، بە یەزدانی زیندوو، سەلامەت دەبیت و
هیچ مەترسییەک نییە. [22] بەڵام ئەگەر بە کوڕەکەم گوت: ”ئەوەتا تیرەکان
لەو بەرتن،“ ئەوا بڕۆ، چونکە یەزدان بەڕێی کردوویت. [23] ئەو قسەیەش
کە من و تۆ کردمان، ئەوەتا یەزدان هەتاهەتایە لەنێوان من و تۆدا شایەتە.«

[24] داود خۆی لە کێڵگەکەدا شاردەوە، کاتێک جەژنی سەرەمانگ
هات، پاشا بۆ نانخواردن لەسەر خوان دانیشت. [25] پاشا وەک هەموو
جارێک لە شوێنەکەی خۆی لەلای دیوارەکەوە لە بەرامبەر یۆناتان
دانیشت، ئەبنێریش لەتەنیشت شاولەوە دانیشت، بەڵام جێگای داود بەتاڵ
بوو. [26] لەو ڕۆژەدا شاول هیچی نەگوت، چونکە وا بیری کردەوە:
»لەوانەیە شتێک بەسەر داود هاتبێت، لەشی پاک نەبێت، دیارە لەشی
پاک نییە.« [27] ئەوە بوو بۆ سبەینێ لە دووی مانگیشدا جێگای داود هەر
بەتاڵ بوو، شاولیش بە یۆناتانی کوڕی گوت: »بۆچی نە دوێنێ و نە ئەمڕۆ،
کوڕەکەی یەسا نەهاتووە بۆ نانخواردن؟«

[28] یۆناتانیش وەڵامی شاولی دایەوە: »داود بە پەرۆشەوە داوای لێکردم
بچێت بۆ بێتلەحم و [29] گوتی: ”تکایە ڕێم بدە، چونکە لە شارۆچکەکەدا
قوربانی سەربڕاوی خێڵەکەمان هەیە و براکەم فەرمانی پێ کردووم، جا
ئێستا ئەگەر جێی ڕەزامەندیتم، تکایە ڕێم بدە با براکانم ببینم،“ لەبەر ئەوە

* **20:19** بڕوانە 19:2.

نەهاتووە بۆ خوانی پاشا.»
30 ئینجا شاول زۆر لە یۆناتان تووڕە بوو و پێی گوت: »هەی کوڕی ژنە
خواروخێچ و یاخیبووەکە! ئایا من نازانم کە دۆستایەتیت لەگەڵ کوڕەکەی
یەسا شەرمەزاری دێنێتە سەر خۆت و داوێنی دایکت؟ 31 هەتا کوڕەکەی
یەسا لەسەر زەوی زیندوو بێت، نە خۆت و نە پاشایەتییەکەت جێگیر نابن.
ئێستاش بنێرە و با بۆ منی بهێنن، چونکە پێویستە بمرێت«!
32 یۆناتانیش وەڵامی شاولی باوکی دایەوە: »بۆچی دەبێت بکوژرێت؟
چی کردووە؟« 33 بەڵام شاول ڕمەکەی تێگرت بۆ ئەوەی بیکوژێت. بەم
کارە یۆناتان زانی کە باوکی سوورە لەسەر کوشتنی داود.
34 جا یۆناتان زۆر بە تووڕەیی لەسەر خوانەکە هەستا و لە ڕۆژی دووەمی
مانگدا هیچی نەخوارد، چونکە دڵتەنگ بوو بۆ داود، لەبەر ئەوەی باوکی
شەرمەزاری کرد.
35 بۆ بەیانی یۆناتان بۆ دیدەنی داود بەرەو کێڵگە چوو، کوڕێکی
بچووکیشی لەگەڵ بوو. 36 بە کوڕەکەی گوت: »ڕابکە ئەو تیرانە
بدۆزەرەوە کە من دەیانهاوێژم.« لەو کاتەدا کە کوڕەکە ڕایدەکرد،
تیرێکی هاویشت و لەوی تێپەڕاند. 37 کاتێک کوڕەکە گەیشتە شوێنی
تیرەکە کە یۆناتان هاویشتبووی، جا یۆناتان هاواری لێکرد: »ئەوە تیرەکە
نییە، لەوبەری تۆ، لە سەرەوە؟« 38 ئینجا یۆناتان هاواری لە کوڕەکە کرد:
»خێرا بکە، پەلە بکە، مەوەستە«! کوڕەکەش تیرەکەی هەڵگرتەوە و بۆ
لای گەورەکەی گەڕایەوە. 39 کوڕەکەش هیچی نەدەزانی، بەڵام یۆناتان
و داود تێدەگەیشتن. 40 ئینجا یۆناتان چەکەکەی بە خزمەتکارەکەی خۆی
دا و پێی گوت: »بڕۆ بیبەوە بۆ شار.»
41 کوڕەکە ڕۆیشت و داودیش لەلای باشووری گابەردەکەوە هەستا،
سێ جار لەبەردەم یۆناتان کڕنۆشی برد و لەسەر ڕوو کەوت. ئینجا یەکتریان
ماچکرد و پێکەوە گریان، بەڵام داود زیاتر گریا.

42 جا یۆناتان بە داودی گوت: «بە سەلامەتی بڕۆ، چونکە ئێمە
هەردووکمان سوێندمان بە ناوی یەزدان خواردووە و گوتوومانە: ”یەزدان
بۆ هەتاهەتایە لەنێوان من و تۆ و نەوەکانمان شایەت بێت.“» ئینجا داود
هەستا و ڕۆیشت، یۆناتانیش گەڕایەوە شار.

21

داود لە شاری نۆڤ

1 داود هاتە نۆڤ بۆ لای ئەحیمەلەخی کاهین، ئەحیمەلەخ کە داودی
بینی شڵەژا و پێی گوت: «بۆ بە تەنهایت و کەست لەگەڵ نییە؟»
2 داودیش وەڵامی ئەحیمەلەخی کاهینی دایەوە: «پاشا فەرمانی
ئەرکێکی پێکردووم، پێی گوتم: ”نابێت کەس هیچ شتێک لەبارەی ئەم
ئەرکەوە بزانێت کە من تۆی بۆ دەنێرم و پێم سپاردوویت.“ سەبارەت
بە پیاوەکانیشم، شوێنێکم بۆ دیاری کردوون بۆ ئەوەی لەوێ چاویان
پێم بکەوێت. 3 ئێستاش چیت لەبەردەستە؟ پێنج نان یان ئەوەی هەیە
بمدەرێ.»
4 کاهینەکەش وەڵامی داودی دایەوە: «نانی ئاساییم لەلا
دەستنا کەوێت، بەڵام نانی پیرۆز* هەیە، بە مەرجێک پیاوەکان خۆیان
پاراستبێت لە ژنان.»
5 داودیش وەڵامی کاهینەکەی دایەوە: «بێگومان ژنمان لێ
قەدەغەکراوە، وەک هەموو جارێک کە بۆ ئەرکێک چووبم،
قاپوقاچاغەکانی پیاوەکانم پیرۆزن، تەنانەت ئەگەر ئەرکەکەش ئاسایی بوو بێت،
ئایا دەبێت ئەمڕۆ قاپوقاچاغەکانیان چەند پیرۆز بن؟» 6 لەبەر ئەوە کاهینەکە
نانە پیرۆزەکەی پێدا، چونکە هیچ نانێکی دیکە لەوێ نەبوو، جگە لە نانی

* **21:4** نانی پیرۆز هەمان نانی تەرخانکراوە کە لەپێش خودا لەسەر مێزەکە ئامادەکراوە.

تەرخانکراو، ئەوەی لەبەردەم یەزدان لابردرابوو، هەتا لە هەمان ڕۆژدا بە
نانی گەرم جێی بگرێتەوە.
7 لەو ڕۆژەدا پیاوێک لە خزمەتکارەکانی شاول لەبەردەم یەزداندا
دەستبەسەر بوو، ناوی دۆئێگی ئەدۆمی بوو، گەورەی شوانەکانی شاول
بوو.
8 ئینجا داود بە ئەحیمەلەخی گوت: «ئایا لێرە ڕمێک یان شمشێرێکت
لەبەردەستدا هەیە؟ نە شمشێرەکەم و نە هیچ چەکێکی دیکەم نەهێناوە، چونکە
ئەرکەکەی پاشا زۆر بە پەلە بوو.»
9 کاهینەکەش گوتی: «شمشێرەکەی گۆلیاتی فەلەستی، ئەوەی لە دۆڵی
ئێلە کوشتت، ئەوەتا لە جلێکەوە پێچراوە لە پشت ئێفۆدەکە، ئەگەر ئەو بۆ
خۆت دەبەیت، ببە، چونکە جگە لەو هیچی دیکە لێرە نییە.»
داودیش گوتی: «لەوە باشتر نابێت، بمدەرێ.»

داود بۆ گەت هەڵدێت

10 هەر لەو ڕۆژەدا داود هەستا و لەبەردەم شاول ڕایکرد، هات بۆ
لای ئاخیشی پاشای گەت[†]. 11 خزمەتکارەکانی ئاخیش بە پاشایان گوت:
«ئەرێ ئەمە داودی پاشای خاکەکە نییە؟ ئەی بۆ ئەم نەبوو بەدەم گۆرانی
و سەماوە دەیانگوت:
»"شاول هەزارانی کوشت و
داودیش دەیان هەزار"؟«
12 داود ئەم قسانەی خستە ناو دڵییەوە و زۆر لە ئاخیشی پاشای گەت
ترسا، 13 لەبەرچاویاندا هەڵسوکەوتی خۆی گۆڕی، لەبەردەستیان خۆی
شێتکرد و دەستی بە ڕووشاندنی چوارچێوەی دەروازەکان کرد، لیک بە
ڕیشیدا دەهاتە خوارەوە.

---

† **21:10** شارێکی فەلەستییەکان بوو.

14 ئینجا ئاخیش بە خزمەتکارەکانی گوت: «ئەوەتا دەبینن ئەم پیاوە
شێتە؟ ئیتر بۆچی دەیهێننە لای من؟ 15 ئایا من پێویستم بە شێت هەیە، هەتا
ئەمەم بۆ بهێنن و لەبەردەمم شێتی بیگرێت؟ ئایا ئەمە بێتە ناو ماڵەکەمەوە؟»

22

داود لە عەدولام و میچپا

1 پاشان داود لە گەت ڕۆیشت و بۆ ئەشکەوتی عەدولام دەرباز بوو.
کاتێک براکانی و هەموو ماڵی باوکی ئەمەیان بیست، چوونە ئەوێ بۆ
لای. 2 جا هەرچی پیاوی لێقەوماو و قەرزار و ناڕازی لە ژیان هەبوو لێی
کۆبوونەوە، ئەویش بوو بە سەرۆکیان، نزیکەی چوار سەد پیاوی لەگەڵ
بوو.
3 داود لەوێوە چوو بۆ میچپای مۆئاب و بە پاشای مۆئابی گوت: «تکایە
با دایک و باوکم بۆ لای ئێوە بێن، هەتا بزانم خودا چیم بۆ دەکات.»
4 هەردووکیانی برد بۆ لای پاشای مۆئاب و ئەوانیش لەلای مانەوە، بە
درێژایی ئەو ماوەیەی داود لە قەڵاکە بوو.
5 بەڵام گادی پێغەمبەر بە داودی گوت: «لەناو قەڵاکە مەمێنەرەوە،
بڕۆ ناو خاکی یەهودا.» داودیش ڕۆیشت و چوو بۆ دارستانی حەرەت.

کوشتنی کاهینەکانی شاری نۆڤ

6 ئینجا شاول گوێی لێبوو کە داود و ئەو پیاوانەی لەگەڵیدان ئاشکرا
بوون. جا شاول لە گیڤعا لەژێر دار گەزێک لە ڕامە دانیشتبوو و ڕمەکەی
بەدەستەوە بوو، سەرجەم خزمەتکارەکانی لە دەوری وەستابوون. 7 شاول
پێی گوتن: «ئەی بنیامینییەکان، ئێستا گوێ بگرن! ئایا کوڕەکەی یەسا
کێڵگە و ڕەزەمێو بە هەمووتان دەدات؟ ئایا هەمووتان دەکاتە فەرماندەی
هەزاران و سەدان؟ 8 هەموو پیلانتان لە دژم گێڕاوە، کەستان پەیمانی
نێوان کوڕەکەی من و کوڕەکەی یەساتان بۆ ئاشکرا نەکردم. کەستان دڵی

پێم ناسووتێت، کەستان بەگوێمدا نەیچرپاند کە کوڕەکەم خزمەتکارەکەی
خۆمی لێ هەستاندوومەتەوە هەتا وەک ئەمڕۆ بۆسەم بۆ دابنێتەوە.»

9 بەڵام دۆئێگی ئەدۆمی کە لەگەڵ خزمەتکارەکانی شاولدا وەستابوو
وەڵامی دایەوە و گوتی: »کوڕەکەی یەسام بینی بۆ نۆڤ دەهات، بۆ لای
ئەحیمەلەخی کوڕی ئەحیتوڤ. 10 ئەحیمەلەخیش پرسیاری لە یەزدان بۆ
کرد، ئازووقەی پێدا و شمشێرەکەی گۆلیاتی فەلەستیشی دایێ.»
11 پاشا ناردی بەدوای ئەحیمەلەخی کوڕی ئەحیتوڤی کاهین و هەموو
ماڵی باوکی، ئەو کاهینانەی لە نۆڤ بوون، بانگی کردن و هەموویان هاتن
بۆ لای پاشا. 12 شاول گوتی: »کوڕی ئەحیتوڤ، ئێستا گوێ بگرە.»
ئەویش گوتی: »بەڵێ، گەورەم.»

13 شاول پێی گوت: »بۆچی خۆت و کوڕەکەی یەسا پیلانتان لە دژم
گێڕا، بەوەی نان و شمشێرت پێداوە و پرسیارت لە خودا بۆ کردووە، بۆ
ئەوەی ئەمڕۆ لە دژم هەستێت و بۆسەم بۆ بنێتەوە؟«

14 ئەحیمەلەخیش وەڵامی پاشای دایەوە: »جا لە هەموو
خزمەتکارەکانت کێ وەک داود دڵسۆزە، زاوای پاشا و فەرماندەی
پاسەوانانی خۆت، لە ماڵەکەتدا ڕێزدارە؟ 15 ئایا ئەمە یەکەم جار بووە
بۆی لە خودا بپرسم؟ نەخێر! با پاشا هیچ نەخاتە پاڵ خزمەتکارەکەی و پاڵ
هەموو ماڵی باوکم، چونکە خزمەتکارەکەت کەم یان زۆر، هیچ لەبارەی
ئەمەوە نازانێت.»
16 بەڵام پاشا گوتی: »ئەحیمەلەخ، بە دڵنیاییەوە سزای خۆت و هەموو
ماڵی باوکت مردنە.»
17 ئینجا پاشا فەرمانی بەو پاسەوانانە کرد کە لە دەوری وەستابوون:
»بڕۆن و کاهینەکانی یەزدان بکوژن، ئەوانیش دەستیان لەگەڵ داود
تێکەڵاوە، چونکە زانییان ڕایکردووە و هەواڵیان نەدامێ.»

بەڵام خزمەتکارانی پاشا نەیانویست دەستیان درێژ بکەن تاکو لە
کاهینەکانی یەزدان بدەن.
[18] ئینجا پاشا بە دۆئێگی گوت: «تۆ بڕۆ و لە کاهینەکان بدە.» دۆئێگی
ئەدۆمیش* چوو و لە کاهینەکانی دا، لەو ڕۆژەدا هەشتا و پێنج پیاوی ئێفۆد
کەتان لەبەری کوشت، [19] نۆڤی شاری کاهینەکانیشی دایە بەر شمشێر، پیاو
و ئافرەت، منداڵ و شیرەخۆرە، گا و گوێدرێژ و مەڕی بە شمشێر کوشت.
[20] بەڵام تاکە کوڕێکی ئەحیمەلەخی کوڕی ئەحیتوڤ کە ناوی ئەبیاتار
بوو دەرباز بوو و ڕایکرد بۆ لای داود. [21] جا ئەبیاتار بە داودی ڕاگەیاند
کە شاول کاهینەکانی یەزدانی کوشتووە. [22] داودیش بە ئەبیاتاری گوت:
«لەو ڕۆژەوەی کە دۆئێگی ئەدۆمی لەوێ بوو زانیم بێگومان بە شاول
ڕادەگەیەنێت. من بوومە هۆی کوشتنی هەموو ماڵی باوکت. [23] لەگەڵ
مندا بمێنەرەوە و مەترسە، چونکە ئەوەی دەیەوێ من بکوژێت دەیەوێ
تۆش بکوژێت، بەڵام لەلای من پارێزراو دەبیت.»

23

ڕزگارکردنی شاری قەعیلا

[1] کاتێک بە داود ڕاگەیەنرا و گوترا: «فەلەستییەکان لە دژی قەعیلا
دەجەنگن و جۆخینەکان* تاڵان دەکەن،» [2] ئەویش لە یەزدانی پرسی و
گوتی: «بچم، لەو فەلەستییانە بدەم؟»

یەزدانیش بە داودی فەرموو: «بڕۆ لە فەلەستییەکان بدە و قەعیلا ڕزگار
بکە.»

---

* **22:18** خەڵکی ئەدۆم سەر بە نەوەی ئیسرائیل نەبوون.

* **23:1** جۆخین یان سەرخەرمان ئەو زەوییە تەرخانکراوەیە کە لەلایەن وەرزێر و جوتیارەوە بەکارهێنراوە بۆ کوتانی دانەوێڵە لەسەری لەدوای کۆکردنەوەی لە کێڵگە.

3 بەڵام پیاوەکانی داود پێیان گوت: «ئێمە لێرە لە یەهوداین وا دەترسین،
ئەی چەند زیاتر ئەگەر لە دژی لەشکری فەلەستییەکان بچینە قەعیلا؟»
4 دیسان داود گەڕایەوە لە یەزدانی پرسی، یەزدانیش وەڵامی دایەوە
و فەرمووی: «هەستە و بڕۆ بۆ قەعیلا، چونکە من فەلەستییەکان دەدەمە
دەست تۆ.» 5 ئینجا داود و پیاوەکانی چوونە قەعیلا، لە دژی فەلەستییەکان
جەنگان و ئاژەڵە ماڵییەکانی ئەوانیان برد. ئیتر داود زیانێکی گەورەی بە
فەلەستییەکان گەیاند و دانیشتووانی قەعیلاشی ڕزگار کرد. 6)کاتێک
ئەبیاتاری کوڕی ئەحیمەلەخ بۆ لای داود لە قەعیلا هەڵاتبوو، ئێفۆدێکی
لەگەڵ خۆی بردبوو.)

ڕاونانی داود لەلایەن شاولەوە

7 بە شاول ڕاگەیەنرا کە داود هاتووە بۆ قەعیلا، شاول گوتی: «خودا
داویەتییە دەستم، چونکە بە هاتنە ژوورەوەی بۆ ناو شارێک کە دەرگا
و شمشیرەی† هەیە تێکەوت.» 8 ئینجا شاول هەموو هێزەکانی بۆ جەنگ
بانگکرد، بۆ دابەزین بۆ قەعیلا و گەمارۆدانی داود و پیاوەکانی.
9 کاتێک داود بەو پیلانگێڕییە خراپەی شاولی زانی، بە ئەبیاتاری کاهینی
گوت: «ئێفۆدەکە بهێنە.» 10 داود گوتی: «ئەی یەزدانی پەروەردگاری
ئیسرائیل، بەندەکەت بە دڵنیایی بیستوویەتی کە شاول دەیەوێت بێتە
قەعیلا تاوەکو بەهۆی منەوە شارەکە کاول بکات. 11 ئایا خەڵکی قەعیلا
دەمدەنە دەستیەوە؟ ئایا شاول دێت، هەروەک بەندەکەت بیستوویەتی؟
ئەی یەزدانی پەروەردگاری ئیسرائیل، ئەم شتانە بۆ بەندەکەت ئاشکرا بکە.»
یەزدانیش فەرمووی: «دێت.»
12 ئەم جارە داود گوتی: «ئایا خەڵکی قەعیلا من و پیاوەکانم دەدەنە
دەست شاول؟»

---

† **23:7** شمشیر، پارچە دارێک بووە لە جیاتی قوفڵ لە دواوەی دەرگا بە شێوەی ئاسۆیی دانراوە
بۆ داخستنی دەرگا.

یەزدانیش فەرمووی: «بەدەستەوەتان دەدەن.»

13 ئیتر داود و پیاوەکانی کە نزیکەی شەش سەد کەس بوون خۆیان
ئامادە کرد و قەعیلایان بەجێهێشت و لە شوێنێکەوە دەچوون بۆ شوێنێکی
دیکە. کاتێک بە شاول ڕاگەیەنرا کە داود لە قەعیلا دەربازی بووە،
بەدوایاندا نەچوو.

14 داودیش لە قەڵاکانی چۆڵەوانی و لە چیاکانی چۆڵەوانیی زیف
مایەوە، شاولیش بەردەوام بەدوایەوە بوو، بەڵام خودا نەیدایە دەست
شاول.

15 کاتێک داود لە چۆڵەوانی زیف لە حۆرێش بوو زانی شاول بۆ
کوشتنی هاتووەتە دەرەوە. 16 جا یۆناتانی کوڕی شاول هەستا و چوو بۆ
لای داود بۆ حۆرێش و وای لێکرد بۆ هێزی پشت بە خودا ببەستێت، 17 پێی
گوت: «مەترسە. شاولی باوکم دەستی ناتگاتێ. تۆ دەبیتە پاشای ئیسرائیل،
منیش کەسی دووەم دەبم، تەنانەت شاولی باوکیشم ئەمە دەزانێت.»
18 هەردووکیان پەیمانێکیان لەبەردەم یەزداندا بەست و دوای ئەوە یۆناتانیش
گەڕایەوە بۆ ماڵەکەی خۆی، بەڵام داود لە حۆرێشدا مایەوە.

19 پاشان زیفییەکان سەرکەوتن بۆ گیڤعا، بۆ لای شاول و گوتیان: «ئایا
داود لەلای ئێمە خۆی نەشاردووەتەوە، لەناو قەڵاکانی حۆرێش لە گردی
حەکیلا ئەوەی بەلای باشووری یەشیمۆنە؟ 20 ئێستاش ئەی پاشا دابەزە،
هەر کاتێک ویستت دابەزە، ئێمەش لەسەرمانە بیدەینە دەستی پاشا.»

21 شاولیش وەڵامی دانەوە: «یەزدان بەرەکەتدارتان بکات، چونکە
بەزەییتان پێمدا هاتەوە، 22 ئێستا بڕۆن و دڵنیابنەوە، بزانن و تەماشای ئەو
جێگایە بکەن کە لێی دەبێت و کێ لەوێ بینیویەتی. پێم گوتراوە زۆر
زۆرزانە. 23 تەماشا بکەن و هەموو ئەو حەشارگانەی کە خۆی تێیاندا
حەشار دەدات بزانن و بە هەواڵی تەواوەوە بگەڕێنەوە بۆ لام، منیش
لەگەڵتاندا دێم، ئەگەر لەو ناوچەیە بێت، ئەوا لەنێو هەموو خێڵەکانی یەهودا

بەدوایدا دەگەڕێم.»
24 ئینجا هەستان و لەپێش شاولەوە چوون بۆ زیف و لەو کاتەدا داود
و پیاوەکانی لە چۆڵەوانی ماعۆن بوون، لە عەراڤا‡ لەلای باشووری یەشیمۆن.
25 شاول و پیاوەکانی چوون بەدوایدا بگەڕێن، بە داود ڕاگەیەنرا و ئەویش
دابەزی بۆ تاشەبەردەکە و لە چۆڵەوانی ماعۆندا مایەوە. کاتێک شاول
ئەمەی بیست، چوو بۆ چۆڵەوانی ماعۆن و دوای داود کەوت.
26 شاول بەم لای چیاکەدا دەڕۆیشت و داود و پیاوەکانیشی بە
لایەکەی دیکەدا دەڕۆیشتن، داود بە پەلە لەبەردەم شاولدا هەڵدەهات،
شاول و پیاوەکانی خەریک بوون داود و پیاوەکانی گەمارۆ بدەن هەتا
دەستبەسەریان بکەن. 27 لەم کاتەدا نێردراوێک هاتە لای شاول و
گوتی: «خێرا بکە و وەرەوە، چونکە فەلەستییەکان بەسەر خاکەکەیاندا
داوە.» 28 لێرەدا شاول لە ڕاونانی داود گەڕایەوە و بۆ بەرەنگاربوونەوەی
فەلەستییەکان چوو. لەبەر ئەوە ئەو شوێنە ناونرا تاشەبەردی جیابوونەوە.
29 ئینجا داود لەوێوە سەرکەوت و لە قەڵاکانی کانی گەدی مایەوە.

24

داود، شاول دەبەخشێت

1 پاش ئەوەی شاول لە ڕاونانی فەلەستییەکان گەڕایەوە پێی ڕاگەیەنرا
و گوترا: «داود لە چۆڵەوانی کانی گەدییە.» 2 ئینجا شاول لە هەموو
ئیسرائیلدا سێ هەزار پیاوی هەڵبژاردەی برد و چوو بۆ گەڕان بەدوای
داود و پیاوەکانی، لەسەر هەڵدێرەکانی بزنە کێوییەکان.
3 شاول هاتە لای پەرژینە مەڕەکانی سەر ڕێگاکە، لەوێدا ئەشکەوتێکی
لێبوو، چووە ژوورەوە هەتا دەست بەئاوبگەیەنێت. داود و پیاوەکانیشی لە
قووڵایی ئەشکەوتەکەدا دانیشتبوون. 4 پیاوەکانی داود پێیان گوت: «ئەوە

‡ **23:24** شیوێک بوو لە دەریاچەی جەلیلەوە هەتا دەریای مردوو.

ئەو ڕۆژەیە کە یەزدان پێی فەرمووی: ”من دوژمنەکانت دەدەمە دەستت،
تۆش ئەوەی پێت باشە پێیانی دەکەیت.“« داودیش هەستا و بەدزییەوە
لایەکی کەواکەی شاولی بڕی.
5 پاش ئەمە، دڵی داود ئازاری دا، لەبەر ئەوەی لایەکی کەواکەی
شاولی بڕی. 6 جا بە پیاوەکانی گوت: »لەلایەن یەزدانەوە بە دوور بێت
کە کاری وا بە گەورەکەم بکەم، دەستنیشانکراوی یەزدان، ئەگەر دەستی
بۆ درێژ بکەم، چونکە ئەو دەستنیشانکراوی یەزدانە.« 7 داود بەم قسانە
پیاوەکانی سەرزەنشت کرد و ڕێگای پێنەدان بۆ هێرشکردنە سەر شاول،
شاولیش لە ئەشکەوتەکە هەستا و ڕێگای خۆی گرتەبەر.
8 پاش ئەمە داود هەستا و لە ئەشکەوتەکە چووە دەرەوە، بەدوای شاولدا
هاواری کرد و گوتی: »پاشای گەورەم«! کاتێک شاول بەرەو دواوە
ئاوڕی دایەوە، داود سەری دانەواند و کڕنۆشی برد. 9 ئینجا داود بە شاولی
گوت: »بۆچی گوێ لە قسەی خەڵک دەگریت، ئەوانەی دەڵێن: ”ئەوەتا
داود خراپەی تۆی دەوێت“؟ 10 ئەوەتا ئەمڕۆ بە چاوەکانی خۆت بینیت
کە چۆن یەزدان ئەمڕۆ تۆی لەو ئەشکەوتەدا دایە دەستم. پێم گوترا کە
بتکوژم، بەڵام من بەزەییم پێتدا هاتەوە و گوتم: ”دەستم بۆ گەورەم درێژ
ناکەم، چونکە ئەو دەستنیشانکراوی یەزدانە.“ 11 باوکە، تەماشا بکە، تەماشا
دامێنی کەواکەت بەدەستمەوەیە! من دامێنی کەواکەی تۆم بڕی بەڵام
نەمکوشتیت، بزانە و ببینە کە من هیچ خراپە و ناپاکییەکم نییە، دەرهەق بە
تۆ تاوانبار نیم. کەچی تۆ ڕاوم دەنێی هەتا بمکوژیت. 12 با یەزدان دادوەری
لەنێوان من و تۆدا بکات، یەزدان تۆڵەی منت لێ بکاتەوە، بەڵام من
دەستت لێ بەرز ناکەمەوە، 13 هەروەک پەندی پێشینان دەڵێت: ”خراپە
لە خراپەکاران دەوەشێتەوە،“ لەبەر ئەوە من دەستت لێ بەرز ناکەمەوە.
14 »پاشای ئیسرائیل بەدوای کێ کەوتووە؟ تۆ کێ ڕاو دەنێیت؟ بەدوای

سەگێکی تۆپیو؟ بەدوای کێچێک؟ [15] با یەزدان ببێت بە دادوەر و حوکم
لەنێوان من و تۆدا بکات، تەماشا بکات و ئەستۆپاکیم بسەلمێنێت، لە دەستی
تۆ دەربازم بکات.»

[16] ئەوە بوو کە داود لەم قسانە بووەوە بۆ شاول، شاول گوتی:
«داود، کوڕم، ئەمە دەنگی تۆیە؟» جا شاول دەنگی بەرزکردەوە و گریا،
[17] بە داودی گوت: «تۆ لە من ڕاستودروستتریت، چونکە تۆ بە چاکە
پاداشتت دامەوە، بەڵام من بە خراپە. [18] هەروەها ئەمڕۆ تۆ دەرتخست کە
چاکەت لەگەڵدا کردووم، چونکە یەزدان منی دا بە دەستتەوە، بەڵام تۆ
نەتکوشتم. [19] ئەگەر پیاو دوژمنەکەی دەست بکەوێت، ئایا بەرەو ڕێگای
باش بەڕەڵای دەکات؟ با یەزدان پاداشتی چاکەت بداتەوە لەسەر ئەوەی
ئەمڕۆ لەگەڵ مندا کردت. [20] ئێستاش بە دڵنیاییەوە من دەزانم تۆ دەبیت
بە پاشا، بە دەستی تۆ پاشایەتی ئیسرائیل دەچەسپێت. [21] ئێستا بە یەزدان
سوێندم بۆ بخۆ کە دوای خۆم نەوەکەم نابڕیتەوە و ناویشم لەماڵی باوکمدا
ناسڕیتەوە.»

[22] ئیتر داود سوێندی بۆ شاول خوارد. پاشان شاول گەڕایەوە ماڵەکەی
خۆی، بەڵام داود و پیاوەکانی بەرەو قەڵاکە سەرکەوتن.

25

داود و نابال و ئەبیگایل

[1] ئەوە بوو ساموئێل مرد، هەموو ئیسرائیل کۆبوونەوە و شیوەنیان بۆ
گێڕا، لە ماڵەکەی خۆیدا لە ڕامە ناشتیان. دوای ئەوە داود هەستا و بەرەو
چۆڵەوانی ماعۆن دابەزی.

[2] پیاوێک هەبوو لە ماعۆن موڵک و ماڵی لە کارمەل* بوو. زۆر
دەوڵەمەند بوو، سێ هەزار سەر مەڕ و هەزار سەر بزنی هەبوو، لە کارمەل
دەیبڕینەوە. [3] پیاوەکە ناوی نابال بوو، ئەبیگایلی ژنی تێگەیشتوو و ڕوخسار
جوان بوو، بەڵام پیاوەکە کە لە خێڵی کالێبی بوو، دڵڕەق و بەد ڕەفتار بوو.
[4] داود لە چۆڵەوانییەوە بیستی کە نابال مەڕەکانی دەبڕێتەوە، [5] دە
خزمەتکاری نارد و پێی گوتن: «سەربکەون بۆ کارمەل و بڕۆن بۆ لای
نابال و بە ناوی منەوە سڵاوی لێ بکەن، [6] ئاوا بڵێن: ”تەمەن درێژ بێت،
خۆت و خاووخێزانت سەلامەت بن و هەرچیت هەیە سەلامەت بێت!
[7] «”ئێستا بیستوومە کە لەلای ئێوە کاتی بڕینەوەی مەڕەکانە. بە درێژایی
ئەو ماوەیەی شوانەکانت لەگەڵ ئێمە لە کارمەل بوون ئازارمان نەدان و
هیچیان لێ بزر نەبوو. [8] لە خزمەتکارەکانی خۆت بپرسە و ئەوان پێت
دەڵێن. لەبەر ئەوە با ئەو خزمەتکارانەم پەسەند بن لەلات. لەبەر ئەوەی لە
ڕۆژێکی چاکدا هاتووین، ئەوەی لە دەستت دێت بیدە خزمەتکارەکانت و
داودی کوڕت.“»
[9] کاتێک خزمەتکارەکان هاتن و بە ناوی داودەوە تەواوی ئەم پەیامەیان
بە نابال ڕاگەیاند، چاوەڕێیان کرد.
[10] نابالیش وەڵامی خزمەتکارەکانی داودی دایەوە و گوتی: «داود کێیە
و کوڕی یەسا کێیە؟ لەم ڕۆژانەدا ئەو خزمەتکارانە زۆر بوون کە هەریەکە
و لەبەردەم گەورەکەی هەڵدێت. [11] ئایا نان و ئاو و ئەو ئاژەڵانەی سەرم
بڕییوە بۆ ئەوانەی خوری مەڕەکانم دەبڕنەوە، بیبەم و بیدەمە خەڵکێک
کە نازانم خەڵکی کوێن؟»
[12] جا خزمەتکارەکانی داود بە ڕێگاکەیاندا گەڕانەوە، هاتن و هەموو
ئەو قسانەیان پێ ڕاگەیاند. [13] داودیش بە پیاوەکانی گوت: «با هەریەکە

* **25:2** واتە کارمەل لە باشووری خاکی ئیسرائیل، نەک کێوی کارمەل کە لە باکوورە.

و شمشێرەکەی لە خۆی ببەستێت«! جا هەریەکە و شمشێرەکەی لە خۆی بەست، داودیش شمشێرەکەی لە خۆی بەست. نزیکەی چوار سەد پیاو بەدوای داودەوە سەرکەوتن، دوو سەد کەسیش لەلای کەلوپەلەکان مانەوە.

14 یەکێک لە خزمەتکارەکان بە ئەبیگایلی ژنی نابالی ڕاگەیاند و گوتی: »داود چەند نێردراوێکی لە چۆڵەوانییەوە نارد بۆ سڵاوکردن لە گەورەمان، بەڵام ئەو هاواری بەسەردا کردن. 15 ئەو پیاوانەش چاکەی زۆریان بۆمان
بووە و ئەزیەتیان نەداوین و بە درێژایی ئەو ماوەیەی کە لە کێڵگە لەگەڵیاندا بووین هیچمان لێ بزر نەبووە. 16 هەموو ئەو ماوەیەی کە لەگەڵیان بووین
و مەڕمان دەلەوەڕاند، شەو و ڕۆژ شووورای دەورمان بوون. 17 ئێستاش
بزانە و ببینە چی دەکەیت، چونکە بۆ گەورەمان و بۆ ماڵەکەی کارەسات بەڕێوەیە، گەورەمان کابرایەکی بەدفەڕە و قسەی لەگەڵدا ناکرێت.«

18 ئەبیگایلیش بە پەلە دوو سەد نان و دوو مەشکە شەراب و پێنج مەڕی کەوڵکراو و پێنج پێوانە† دانەوێڵەی برژاو و سەد هێشووە کشمیش و دوو سەد نانە هەنجیری برد و لە گوێدرێژەکانی بارکرد، 19 بە خزمەتکارەکانی گوت: »لەپێشمەوە بڕۆن، منیش وا لە دواتانەوە دێم.« بەڵام بە نابالی مێردی نەگوت.

20 کاتێک بە سواری گوێدرێژەکەی بە شیوەکەدا دەڕۆیشت، چاوی بە داود و پیاوەکانی کەوت کە بەرەو ڕووی دەهاتنە خوارەوە. 21 داودیش قسەی دەکرد و دەیگوت: »بێ سوود هەموو شتەکانی ئەو پیاوەم لە چۆڵەوانیدا پاراست و لە هەموو ئەوەی هی ئەو بوو هیچ بزر نەبوو، کەچی لە جیاتی چاکە خراپەم دەداتەوە. 22 با خودا توندترین سزای داود بدات، ئەگەر هەتا بەرەبەیان نێرینەم هێشتەوە لە هەموو ئەوەی هی ئەوە«!

† 25:18 پێنج پێوانە: عیبری: پێنج سەئا، نزیکەی 37 لیتر.

23 کاتێک ئەبیگایل داودی بینی، بە پەلە لە گوێدرێژەکە دابەزی و
لەبەردەم داود لەسەر ڕوو کەوت، کڕنۆشی برد، 24 خۆی فڕێدا بەرپێی
و گوتی: »گەورەم، ئەم تاوانە با لەسەر من بێت، با کارەکەرەکەت
پێت بڵێت و گوێ لە قسەکانی بگرە. 25 تکایە با گەورەم دڵی خۆی بە
نابالەوە خەریک نەکات، ئەو پیاوە بەدفەڕە، چونکە ناوی بە خۆیەوەیە،
ناوی نابالە و گێلایەتی لەلای ئەوە. بەڵام من کارەکەری تۆم و ئەو
خزمەتکارانەی تۆم نەبینی کە ناردبووتن. 26 ئێستاش گەورەم، بە یەزدانی
زیندوو و بە گیانی خۆت، یەزدان کە ڕێگای لێ گرتوویت لە خوێنڕشتن
و تۆڵەسەندنەوە بە دەستی خۆت، ئێستا با دوژمنەکانت وەک نابالیان لێ
بێت لەگەڵ هەموو ئەوانەی داوای خراپەت بۆ دەکەن. 27 ئێستاش ئەم
دیارییەی کارەکەرەکەت هێناویەتی بۆ گەورەم، با بدرێتە ئەو خزمەتکارانە
کە لەدوای گەورەمەوە دەڕۆن.

28 »هەروەها لە تاوانی کارەکەرەکەت خۆشبە، لەبەر ئەوە بێگومان
یەزدان بنەماڵەیەکی چەسپاو بۆ گەورەکەم دروستدەکات، چونکە
گەورەکەم لە پێناوی یەزدان دەجەنگێت. با بە درێژایی ژیانت خراپەت
تێدا بەدی نەکرێت. 29 ئەگەر پیاوێک ڕاست بێتەوە و ڕاوت بنێت و بیەوێ
بتکوژێت، یەزدانی پەروەردگارت ژیانی گەورەم لەگەڵ چەپکی ژیان
دەپێچێتەوە، ژیانی دوژمنانیشت لەناو لەپی بەردەقانییەوە توور دەدرێن‡.
30 هەروەها کاتێک کە یەزدان هەموو ئەو چاکەیەی سەبارەت بە تۆ
فەرموویەتی دەیکات، دەتکاتە فەرمانڕەوای ئیسرائیل، 31 با ئەمە نەبێتە
بارێکی گران و کۆسپ لەسەر دڵی گەورەم، کە بڵێن خوێنێکی بەخۆڕاییت
ڕشتووە، هەروەها گەورەم بە دەستی خۆی تۆڵەی خۆی کردووەتەوە. جا

‡ **25:29** یان قۆچەقانییەوە بهاوێژرێت.

کە یەزدان چاکەی لەگەڵ گەورەمدا کرد، کارەکەرەکەت لەبیر بێت.»

32 داودیش بە ئەبیگایلی گوت: «ستایش بۆ یەزدانی پەروەردگاری
ئیسرائیل، ئەوەی ئەمڕۆ تۆی ناردووە بۆ پێشوازیکردنم. 33 بەرەکەتدار بیت
بۆ ئەو ژیرییەی کە هەتە، چونکە تۆ ئەمڕۆ منت گەڕاندەوە لە خوێنڕشتن و
تۆڵەسەندنەوە بە دەستی خۆم. 34 بە یەزدانی زیندوو، خودای ئیسرائیل،
ئەوەی نەیهێشت خراپەت لەگەڵ بکەم، ئەگەر بە پەلە بەپیرمەوە نەدەهاتیت،
هەتا ڕووناکی بەرەبەیان نێرێکم بۆ نابال نەدەهێشتەوە.»

35 ئینجا ئەوەی بۆی هێنابوو داود لە دەستی وەرگرت و پێی گوت:
«بە سەلامەتی سەربکەوە بۆ ماڵەکەت و ببینە من گوێم لێ گرتیت و
داواکارییەکەی تۆم بەجێهێنا.»

36 پاشان ئەبیگایل هاتەوە لای نابال، بینی ئەوەتا لە ماڵەکەیدا خوان
ئامادەکراوە وەک خوانی پاشا، نابال دڵخۆشە و زۆر سەرخۆش بووە. ئینجا
هەتا ڕووناکی بەرەبەیان، نە کەم و نە زۆر هیچ شتێکی بۆ نەگێڕایەوە.
37 ئەوە بوو بۆ بەیانی کاتێک سەرخۆشییەکە نابالی بەردا، ژنەکەی ئەو
قسانەی بۆ گێڕایەوە، جا تووشی شۆک بوو، وەک بەردی لێ هات. 38 ئیتر
نزیکەی دوای دە ڕۆژ یەزدان لە نابالی دا و مرد.

39 کاتێک داود بیستییەوە کە نابال مردووە، گوتی: «ستایش بۆ
یەزدان کە لە کێشەکەم دادپەروەری بۆ کردم، لەو سووکایەتییەی لەلایەن
نابالەوە پێم کرا، بەندەکەی لە خراپەکردن پاراست، یەزدان خراپەکەی نابالی
بەسەر خۆیدا هێنایەوە.»

ئینجا داود ناردی و لەگەڵ ئەبیگایل قسەی کرد هەتا ببێتە ژنی. 40 جا
خزمەتکارەکانی داود هاتنە کارمەل بۆ لای ئەبیگایل و پێیان گوت: «داود
ئێمەی بۆ لات ناردووە هەتا بتکاتە ژنی خۆی.»

[41] ئەویش هەستا و کڕنۆشی برد و سەری خستە سەر زەوی و گوتی:
»ئەوەتا کارەکەرەکەت کەنیزەیە بۆ شوشتنی پێی خزمەتکارەکانی گەورەم.«
[42] بە پەلە هەستا و سواری گوێدرێژێک بوو، پێنج کچە کارەکەریش
لەگەڵ پێیدا ڕۆیشتن و دوای نێردراوەکانی داود کەوت و بوو بە ژنی.
[43] هەروەها داود پێشتر ئەحینۆعەمی یەزرەعیلی هێنابوو، جا هەردووکیان
ژنی بوون. [44] شاولیش میخەلی کچی کە ژنی داود بوو، دابوویە پەلتیێلی
کوڕی لایش کە خەڵکی گەلیم بوو.

26

بۆ جاری دووەم داود، شاول دەبەخشێت

[1] زیفییەکان هاتنە گیڤعا بۆ لای شاول و گوتیان: »ئایا داود لە گردی
حەکیلای بەرامبەر یەشیمۆن خۆی نەشاردووەتەوە؟«

[2] شاولیش هەستا و دابەزی بۆ چۆڵەوانی زیف و سێ هەزار پیاوی
هەڵبژاردەی ئیسرائیلیشی لەگەڵدا بوو، بۆ ئەوەی لە چۆڵەوانی زیف بەدوای
داود بگەڕێت. [3] ئینجا شاول لە گردی حەکیلا کە بەرامبەر یەشیمۆنە لەسەر
ڕێگاکە چادری هەڵدا، داودیش لە چۆڵەوانییەکەدا مایەوە. کاتێک بینی
وا شاول بەدوایدا هاتووە بۆ چۆڵەوانی، [4] داود چەند سووسەکەرێکی* نارد
و بە دڵنیاییەوە زانی کە شاول هاتووە.

[5] ئینجا داود هەستا و چوو بۆ ئەو شوێنەی شاول چادری لێ هەڵداوە،
داود سەیری ئەو شوێنەی کرد کە شاول و ئەبنێری کوڕی نێری
فەرماندەی گشتی سوپاکەی تێیدا پاڵکەوتبوون. شاول لەناو ئۆردوگاکە
پاڵکەوتبوو، سوپاکەش لە چواردەوریدا دامەزرابوون.

* **26:4** کەسانێک کە لە لەشکری دوژمن دەڕوانن بۆ وەرگرتنی زانیاری.

6 ئینجا داود لە ئەحیمەلەخی حیتی و لە ئەبیشەیی کوڕی چەرویای
برای یۆئابی پرسی: «کێ لەگەڵمدا دێتە خوارەوە، بۆ لای شاول بۆ ناو
ئۆردوگاکە؟»
ئەبیشەیش گوتی: «من لەگەڵتدا دێمە خوارەوە.»
7 ئیتر داود و ئەبیشەی بە شەو هاتن بۆ لای سوپاکە و بینییان شاول
لەناو ئۆردوگاکە پاڵکەوتووە و نوستووە، ڕمەکەشی لەلای سەرییەوە لە
زەوی چەقیبوو، ئەبنێر و سوپاکەش لە چواردەوریدا پاڵکەوتبوون.
8 ئەبیشەی بە داودی گوت: «ئەمڕۆ خودا دوژمنەکەتی داوە
بەدەستەوە، ئێستاش لێمگەڕێ با بە یەک ڕم لێدان بە زەویدا بیچەقێنم و
لێی دووبارە ناکەمەوە.»
9 بەڵام داود بە ئەبیشەی گوت: «لەناوی مەبە، چونکە کێ دەستی بۆ
دەستنیشانکراوی یەزدان درێژکردووە و بێتاوان بووە؟» 10 هەروەها داود
گوتی: «بە یەزدانی زیندوو، یان یەزدان خۆی لێی دەدات یان ڕۆژی دێت
و دەمرێت، یانیش دەچێت بۆ جەنگ و تێیدا لەناودەچێت. 11 لەلایەن
یەزدانەوە لە من بەدوور بێت کە دەست بۆ دەستنیشانکراوی یەزدان درێژ
بکەم. ئێستاش ڕمەکە و گۆزە ئاوەکەی لای سەری بهێنە و با بڕۆین.»
12 ئیتر داود ڕمەکە و گۆزە ئاوەکەی لای سەری شاولی برد و ڕۆیشتن،
کەس نەیبینی و نەیزانی و بەخەبەر نەهات. هەموویان نوستبوون، چونکە
یەزدان ئەوانی خستبووە خەوێکی قووڵەوە.
13 پاشان داود بۆ بەری ئەوبەر پەڕییەوە و لە دوورەوە لەسەر لووتکەی
کێوێک وەستا، ماوەی نێوانیان زۆر بوو. 14 ئینجا داود بانگی سوپاکە و
ئەبنێری کوڕی نێری کرد و گوتی: «ئەبنێر وەڵام نادەیتەوە؟»
ئەبنێریش گوتی: «تۆ کێیت بانگی پاشا دەکەیت؟»
15 داود بە ئەبنێری گوت: «ئایا تۆ پیاو نیت، کێ لە ئیسرائیلدا وەک
تۆ وایە؟ ئەی بۆچی پاشای گەورەی خۆتت نەپاراست، چونکە یەکێک

لە گەل هات بۆ ئەوەی پاشای گەورەت لەناو ببات. [16] ئەوەی تۆ
کردت باش نەبوو. بە یەزدانی زیندوو، ئێوە شایانی سزای مردنن، چونکە
پارێزگاریتان لە گەورەکەتان نەکرد، لە دەستنیشانکراوی یەزدان. ئێستاش
سەیر بکە، کوا ڕمەکەی پاشا و ئەو گۆزە ئاوەی کە لەلای سەرییەوە
بوو؟«

[17] لێرەدا شاول دەنگی داودی ناسییەوە و گوتی: »داود، کوڕم، ئەوە
دەنگی تۆیە؟«

داودیش گوتی: »گەورەم، پاشا، دەنگی منە.« [18] ئینجا گوتی: »ئایا
بۆچی گەورەم خزمەتکارەکەی ڕاو دەنێت، من چیم کردووە و چ خراپەیەکم
هەیە؟ [19] ئێستاش با پاشای گەورەم گوێ لە قسەی خزمەتکارەکەی
بگرێت: ئەگەر یەزدان لە دژی من هانی داویت، با پێشکەشکراوم لێ
وەربگرێت، بەڵام ئەگەر ئادەمیزادیش هانی داویت، با لەبەردەم یەزدان
نەفرەت لێکراو بن. ئەمڕۆ منیان لە هاتنە ناو ڕیزی بەشە میراتی یەزدان
دەرکردووە، پێم دەڵێن: ’بڕۆ خودای دیکە بپەرستە.‘ [20] با خوێنم دوور لە
ئامادەبوونی یەزدان نەکەوێتە سەر زەوی، چونکە پاشای ئیسرائیل بەدوای
کێچێکدا هاتووەتە دەرەوە، وەک یەکێک لە چیاکاندا کەوێک ڕاو
بکات.«

[21] شاولیش پێی گوت: »من گوناهم کرد، داود کوڕم، بگەڕێوە،
ئیتر خراپەت لەگەڵ ناکەم، پاش ئەوەی ئەمڕۆ ژیانی من لەبەرچاوی تۆ
بەهادار بوو، من گێلایەتیم کرد و زۆر گومڕا بووم.«

[22] داودیش وەڵامی دایەوە و گوتی: »ئەوە ڕمەکەی پاشایە، با یەکێک
لە خزمەتکارەکان بپەڕێتەوە و بیبات. [23] یەزدانیش پاداشتی هەر پیاوێک
بەپێی ڕاستودروستی و دەستپاکییەکەی دەداتەوە، چونکە ئەمڕۆ یەزدان
تۆی بەدەستمەوە دا، بەڵام نەمویست دەست بۆ دەستنیشانکراوی یەزدان

درێژ بکەم. 24 وەک چۆن ئەمڕۆ ژیانت لەبەرچاوی من بەهادار بوو،
با ژیانی منیش لەبەرچاوی یەزدان بەهادار بێت و لە هەموو تەنگانەیەک
فریام بکەوێت.»
25 ئینجا شاول بە داودی گوت: «داود کوڕم، تۆ بەرەکەتداریت،
چونکە تۆ کاری گەورە دەکەیت و سەردەکەویت.»
دوای ئەوە داود ڕێگای خۆی گرتەبەر، شاولیش بۆ شوێنەکەی خۆی
گەڕایەوە.

27

نیشتەجێبوونی داود لەنێو فەلەستییەکان

1 داود لە دڵی خۆیدا گوتی: «بێگومان ڕۆژێک بە دەستی شاول
دەفەوتێم، لەبەر ئەوە باشترین شت بۆ من ئەوەیە هەڵبێم و خۆم دەرباز بکەم
بۆ خاکی فەلەستییەکان، ئیتر شاول نائومێد دەبێت لە گەڕان بەدوامدا لەنێو
سنوورەکانی ئیسرائیل و منیش لە دەستی دەرباز دەبم.»
2 داود هەستا و خۆی و ئەو شەش سەد پیاوەی لەگەڵی بوون پەڕینەوە
بۆ لای ئاخیشی کوڕی ماعۆخی پاشای گەت. 3 ئیتر داود لە گەت
لەلای ئاخیش مایەوە، خۆی و پیاوەکانی، هەریەکە و خێزانەکەی خۆی
لەگەڵی بوو، داودیش لەگەڵ هەردوو ژنەکەی، ئەحینۆعەمی یەزرەعیلی و
ئەبیگایلی کارمەلی کە بێوەژنی نابال بوو. 4 بە شاول ڕاگەیەنرا کە داود بۆ
گەت هەڵاتووە، ئیتر ئەویش بەدوایدا نەگەڕا.
5 داود بە ئاخیشی گوت: «ئەگەر لەبەرچاوت جێی ڕەزامەندی تۆم، لە
یەکێک لە شارۆچکە دوورەدەستەکان شوێنێکم بدەرێ و با لەوێ نیشتەجێ
بم، بۆچی خزمەتکارەکەت لەناو پایتەخت لەگەڵت نیشتەجێ بێت؟»

[6] لەبەر ئەوە لەو ڕۆژەدا ئاخیش چیقلەگی پێدا، بۆیە لەو ڕۆژەوە هەتا
ئەمڕۆش چیقلەگ بووە بە هی پاشاکانی یەهودا. [7] داود ساڵێک و چوار
مانگ لە خاکی فەلەستییەکان نیشتەجێ بوو.

[8] لەو ماوەیەدا داود و پیاوەکانی سەردەکەوتن و پەلاماری گەشووری
و گیرزی و عەمالێقییەکانیان دەدا، چونکە ئەمانە لە کۆنەوە دانیشتووانی
خاکەکە بوون، لەلای شوورەوە هەتا خاکی میسر. [9] هەر کاتێک داود
هێرشی دەکردە سەر هەرێمێک پیاو و ئافرەتی بە زیندوویی نەدەهێشتەوە،
مەڕ و مانگا و گوێدرێژ و وشتر و جلوبەرگی دەبرد و دەگەڕایەوە، دەهاتەوە
لای ئاخیش.
[10] کاتێک ئاخیش پرسیاری لێ دەکرد: «ئەمڕۆ پەلاماری
کوێتان داوە؟» داودیش دەیگوت: «نەقەبی* یەهودا» یان «نەقەبی
یەرەحمێلییەکان» یان «نەقەبی قێنییەکان.» [11] داود پیاو و ئافرەتی بە
زیندوویی نەدەهێشتەوە هەتا بێنە گەت، چونکە دەیگوت: «نەوەک لە
گەت ڕابگەیەنن: ”داود ئەمەی کردووە.“» ئەمە پیشەی ڕۆژانەی بوو
لە هەموو ئەو ماوەیەی لە خاکی فەلەستییەکان نیشتەجێ بوو. [12] ئاخیش
بڕوای بە داود دەکرد و دەیگوت: «داود لەلای ئیسرائیلی گەلی خۆی بە
تەواوی قێزەون بووە، جا هەتاهەتایە دەبێتە بەندەم.»

28

شاول و جادووگەرەکەی کانی دۆر

[1] ئەوە بوو لەو ڕۆژانەدا فەلەستییەکان سوپاکانیان بۆ جەنگ لە دژی
ئیسرائیل کۆکردەوە، جا ئاخیش بە داودی گوت: «دڵنیابە، خۆت و
پیاوەکانت لە سوپاکەدا لەگەڵ من دەبن.»

* **27:10** نەقەب: چۆڵەوانی یان بیابان. لێرە مەبەست لە ناوچەکانی وشک لە باشووری
پاشایەتی ئیسرائیلدا.

2 داودیش بە ئاخیشی گوت: «ئێنجا دەزانیت خزمەتکارەکەت چی دەکات.»
ئاخیش بە داودی گوت: «لەبەر ئەوە بە درێژایی ژیانت دەتکەمە پاسەوانی ژیانم.»

3 کاتێک ساموئێل مردبوو و هەموو ئیسرائیل شیوەنیان بۆ گێڕا، لە
ڕامە لە شارۆچکەکەی خۆی ناشتیان. لەو ماوەیەدا شاول نێوانگر* و ڕۆح
ئامادەکارەکانی† لە خاکەکە دوورخستبووەوە.

4 لەو کاتەدا فەلەستییەکان کۆبوونەوە و هاتن و لە شونێم خێوەتگایان
هەڵدا، شاولیش هەموو ئیسرائیلی کۆکردەوە و لە گلبۆع خێوەتگایان هەڵدا.
5 جا شاول کە سوپای فەلەستییەکانی بینی ترسا و دڵی زۆر شڵەژا. 6 کاتێک
شاول پرسیاری لە یەزدان کرد، یەزدان نە بە خەون و نە بە ئوریم‡ و نە
بە پێغەمبەرەکان وەڵامی نەدایەوە. 7 لەبەر ئەوە شاول بە خزمەتکارەکانی
گوت: «بەدوای ژنێکی نێوانگردا§ بۆم بگەڕێن، هەتا بچمە لای و پرسیاری
لێ بکەم.»

خزمەتکارەکانیشی پێیان گوت: «ژنێکی نێوانگر لە کانی دۆر هەیە.»

8 ئینجا شاول دەموچاوی خۆی گۆڕی و جلێکی دیکەی لەبەرکرد، دوو
پیاوی لەگەڵ خۆی برد و بە شەو چوو بۆ لای ژنەکە، پێی گوت: «تکایە
بەهۆی جنۆکەوە ڕۆح ئامادەکاریم بۆ بکە، ئەو کەسەم بۆ دەربخە کە پێتی
دەڵێم.»

---

* **28:3** نێوانگر: لێرەدا بەو واتایە دێت، کەسێکە کە گوایە هۆی پەیوەندی ڕێکخەرە لەنێوان خەڵکی مردوو و زیندوودا.
† **28:3** بەو کەسانە دەگوترێت کە ڕۆح ئامادە دەکەن. بڕوانە لێڤییەکان 19:31.
‡ **28:6** دوو بەردی گرانبەها بوون، لە کاتی بڕیاردان بۆ زانینی خواستی خودا بەکارهێنراون، بڕوانە 9:23-12 و دەرچوون 28:30.
§ **28:7** بەدوای ژنێکی نێوانگر بگەڕێن: بڕوانە لێڤییەکان 20:6.

9 بەڵام ژنەکە پێی گوت: «خۆت دەزانیت شاول چی کردووە و چۆن
تێوانگر و ڕۆح ئامادەکارەکانی لە خاکەکە بڕیوەتەوە،* ئیتر بۆچی داو بۆ ژیانم
دەنێیتەوە هەتا بکوژرێم؟»
10 شاولیش بە یەزدان سوێندی بۆ خوارد و گوتی: «بە یەزدانی
زیندوو، لەم کارەدا هیچ سزایەکت نادرێتە پاڵ.»
11 جا ژنەکە گوتی: «کێت بۆ دەربخەم؟»
ئەویش گوتی: «ساموئێلم بۆ دەربخە.»
12 کە ژنەکە ساموئێلی بینی بە دەنگێکی بەرز قیژاندی و بە شاولی گوت:
«بۆچی هەڵتخەڵەتاندم؟ تۆ شاولیت.»
13 پاشاش پێی گوت: «مەترسە، چیت بینی؟»
ژنەکە بە شاولی گوت: «ڕۆحێکم بینی لە زەوییەوە سەردەکەوت.»
14 ئەویش پێی گوت: «شێوەی چۆنە؟»
ژنەکە گوتی: «پیرەمێردێکە سەردەکەوێت و کەوایەکی لەبەردایە.»
جا شاول زانی ئەوە ساموئێلە، سەری دانەواند و کڕنۆشی برد.
15 ساموئێل بە شاولی گوت: «بۆچی ڕاتچڵەکاندم و سەرت خستم؟»
شاولیش گوتی: «زۆر لە تەنگانەدام. فەلەستییەکان لە دژم دەجەنگن
و خوداش لێم جیا بووەتەوە و چیدی وەڵامم ناداتەوە، نە بەهۆی
پێغەمبەرەکانەوە و نە بە خەون، منیش بانگم کردیت هەتا پێم بڵێی چی
بکەم.»
16 ساموئێلیش گوتی: «بۆچی پرسیارم لێ دەکەیت لە کاتێکدا یەزدان
لێت جیا بووەتەوە و بووە بە دوژمنت؟ 17 یەزدان ئەوەی بۆ داود کرد، کە
لە ڕێگەی منەوە فەرمووی. یەزدان پاشایەتییەکەی لەژێر دەستت دەرهێنا
و دای بە نزیکەکەت، کە داودە. 18 وەک چۆن گوێڕایەڵی فەرمایشتی

* **28:9** لە خاکەکە بڕیوەتەوە: بڕوانە لێڤییەکان 20:27.

یەزدان نەبوویت و گڕی تووڕەیی ئەوت بەسەر عەمالێقییەکاندا نەباراند،
لەبەر ئەوە یەزدان ئەمڕۆ ئەمەی بەسەرت هێناوە. 19 هەروەها یەزدان،
ئیسرائیلیش لەگەڵ تۆدا بە دەست فەلەستییەکانەوە دەدات، سبەینێ خۆت
و کوڕەکانت لەگەڵ مندا دەبن، هەروەها یەزدان سوپای ئیسرائیلیش
بەدەست فەلەستییەکانەوە دەدات.»
20 شاول دەستبەجێ بە درێژایی خۆی کەوتە سەر زەوی و زۆر لە
قسەکانی ساموئێل ترسا. هیچ هێزی تێدا نەما، چونکە بە درێژایی ئەو شەو
و ڕۆژە هیچ خواردنێکی نەخواردبوو.
21 کاتێک ژنەکە هاتە لای شاول و بینی زۆر پەشۆکاوە، پێی گوت:
«ئەوەتا کەنیزەکەت گوێڕایەڵی فەرمانت بوو و ژیانی خۆمم خستە ناو لەپی
دەستمەوە و گوێم لەو قسەیەت گرت کە پێت گوتم. 22 ئێستا تۆش گوێ
لە کەنیزەکەت بگرە، پارچەیەک نان لەبەردەمتدا دادەنێم و بیخۆ، بۆ ئەوەی
هێزت تێدابێت کاتێک بە ڕێگادا دەڕۆیت.»
23 ئەویش ڕازی نەبوو و گوتی: «ناخۆم.»
بەڵام دوو خزمەتکارەکەی و ژنەکەش زۆریان لێکرد، ئەویش گوێی
لێیان گرت و لەسەر زەوییەکە هەستا و لەسەر جێگاکە دانیشت.
24 ژنەکە جوانەگایەکی قەڵەوی لەماڵەوە هەبوو، بە پەلە سەری بڕی و
ئاردی برد و کردی بە هەویر و نانی فەتیرەی کرد. 25 پاشان لەبەردەم
شاول و دوو خزمەتکارەکەیدا داینا و خواردیان. ئینجا هەستان و لەو
شەوەدا ڕۆیشتن.

29

ناردنەوەی داود بۆ چیقلەگ

1 فەلەستییەکان هەموو لەشکرەکانیان لە ئەفیق کۆکردەوە،
ئیسرائیلییەکانیش لەسەر ئەو کانییەی لە یەزرەعیل بوو خێوەتگایان

دامەزران. 2 ئینجا حوکمڕانە* فەلەستییەکان بە یەکەکانی سەدان و هەزاران
تێپەڕ بوون، داود و پیاوەکانیش لە دوایانەوە لەگەڵ ئاخیش تێپەڕین. 3 جا
سەرلەشکرەکانی فەلەستییەکان گوتیان: «ئەو عیبرانیانە چین؟»
ئاخیش بە سەرلەشکرە فەلەستییەکانی گوت: «ئەی ئەمە داودی پیاوی
شاولی پاشای ئیسرائیل نەبوو؟ ئەوە زیاتر لە ساڵێکە لەگەڵمدایە، لەو کاتەوەی
هاتووەتە پاڵمان هەتا ئەمڕۆ هیچم لێ نەبینیوە.»
4 بەڵام سەرلەشکرە فەلەستییەکان لێی تووڕە بوون و پێیان گوت: «ئەم
پیاوە بگەڕێنەوە بۆ ئەو شوێنەی بۆت دیاری کردووە. نابێت لەگەڵمان بێت
بۆ جەنگ، ئەگینا لە کاتی شەڕدا لە دژمان هەڵدەگەڕێتەوە. چ شتێک
لە سەری ئەم پیاوانەی ئێمە باشتر دەتوانێت دووبارە متمانەی گەورەکەی
بەدەست بهێنێتەوە؟ 5 ئەی ئەمە ئەو داودە نییە کە ئافرەتان بەدەم سەماوە
گۆرانییان بۆی دەگوت:
«"شاول هەزارانی کوشت و
داودیش دەیان هەزار."»
6 ئینجا ئاخیش داودی بانگکرد و پێی گوت: «بە یەزدانی زیندوو،
تۆ سەرڕاستیت، ئەگەر بێت و لەگەڵ من خزمەتی سەربازی بکەی،
لەلام پەسەندە، چونکە لەو ڕۆژەوەی هاتوویت بۆ لام هەتا ئەمڕۆ هیچ
خراپەیەکم لە تۆدا نەبینیوە، بەڵام بەلای فەرماندە فەلەستییەکانەوە پەسەند
نیت. 7 ئێستا بگەڕێوە و بە سەلامەتی بڕۆ، هیچ خراپەیەک لەبەرچاوی
فەرماندە فەلەستییەکاندا مەکە.»
8 ئینجا داود بە ئاخیشی گوت: «من چیم کردووە، لەو ڕۆژەوەی بۆ
لات هاتووم هەتا ئەمڕۆ چیت لە خزمەتکارەکەت بینیوە، هەتا نەیەم و
جەنگ لە دژی دوژمنەکانی پاشای گەورەم نەکەم؟»

* **29:2** بڕوانە ڕابەران 3:3.

[9] ئاخیشیش وەڵامی دایەوە و بە داودی گوت: »من دەزانم تۆ لەلای
من پەسەندیت، لەلای من وەک فریشتەی خودایت، بەڵام سەرلەشکرەکانی
فەلەستییەکان گوتیان: ”نابێت لەگەڵماندا بۆ جەنگ دابەزێت.“ [10] ئێستاش
بەیانی زوو هەستە و لەگەڵ خزمەتکارەکانی گەورەکەت ئەوانەی لەگەڵتدا
هاتوون، لەگەڵ ڕۆشنایی بەرەبەیاندا بڕۆن.«
[11] ئینجا بەیانی زوو داود و پیاوەکانی هەستان بۆ ئەوەی لە بەرەبەیان
بەڕێ بکەون و بگەڕێنەوە خاکی فەلەستییەکان، فەلەستییەکانیش بۆ
یەزرەعیل سەرکەوتن.

30

ڕزگارکردنی کەسوکاری داود

[1] کاتێک داود و پیاوەکانی لە ڕۆژی سێیەم گەیشتنە چیقلەگ،
عەمالێقییەکان پەلاماری نەقەب و چیقلەگیان دابوو. لە چیقلەگیان دابوو
و ئاگریان تێبەردابوو، [2] بچووک و گەورە و ئافرەتەکانیشیان ڕاپێچ کرد،
هەموو ئەوانەی لەوێ بوون، کەسیان نەکوشتبوو، بەڵکو دابوویانە پێش
خۆیان و بە ڕێگای خۆیاندا چووبوون.
[3] داود و پیاوەکانی چوونە ناو چیقلەگ، بینییان سووتێنراوە و ژن و
کوڕ و کچەکانیان ڕاپێچ کراون. [4] لەبەر ئەوە داود و ئەو پیاوانەی لەگەڵی
بوون دەنگیان بەرزکردەوە و گریان، هەتا ئەوەی هێزی گریانیان نەما.
[5] هەردوو ژنەکەی داود ئەحینۆعەمی یەزرەعیلی و ئەبیگایلی بێوەژنەکەی
نابالی کارمەلیش ڕاپێچ کرابوون. [6] داود زۆر پەرێشان بوو، لەبەر ئەوەی
پیاوەکانی گوتیان، »با بەردبارانی بکەین،« چونکە هەریەکێان بۆ کوڕ و
کچەکانیان داخ لە دڵ بوون، بەڵام داود بەهۆی پشتبەستنی بە یەزدانی
پەروەردگار، بەهێز بوو.

7 ئینجا داود بە ئەبیاتاری کاهینی کوڕی ئەحیمەلەخی گوت: «تکایە
ئێفۆدەکەم بۆ بهێنە پێشەوە.» ئەبیاتاریش ئێفۆدەکەی بۆ داود هێنا. 8 داود
پرسیاری لە یەزدان کرد و گوتی: «ئایا بەدوای ئەو چەتانە بکەوم؟ ئەگەر
بەدوایان بکەوم پێیان دەگەم؟»

ئەویش فەرمووی: «بەدوایان بکەوە، پێیان دەگەیت و ڕاپێچکراوەکانیش
دەرباز دەکەیت.»

9 جا داود و ئەو شەش سەد پیاوەی لەگەڵی بوون بەڕێکەوتن و چوونە
شیوی بەسۆر. لەوێ چەند پیاوێک بەجێمان، 10 لەبەر ماندووبوونیان
نەیانتوانی لە شیوی بەسۆر بپەڕنەوە، کە دوو سەد پیاو بوون. بەڵام داود
لەگەڵ چوار سەد پیاو بەردەوام بوون لە ڕاونان.

11 لە دەشتەکە تووشی پیاوێکی میسری بوون، بردیان بۆ لای داود،
نانیان پێدا و خواردی و ئاویان دەرخواردی دا. 12 ئینجا نانە هەنجیرێک
و دوو هێشووە کشمیشیان پێدا، خواردی و ڕۆحی بەبەردا هاتەوە، چونکە
سێ ڕۆژ و سێ شەو نانی نەخواردبوو و ئاوی نەخواردبووەوە.
13 داود لێی پرسی: «تۆ سەر بە کێیت و لەکوێوە هاتوویت؟»

ئەویش گوتی: «من گەنجێکی میسریم و کۆیلەی پیاوێکی عەمالێقیم،
گەورەکەم سێ ڕۆژ لەمەوپێش وازی لێ هێنام، چونکە نەخۆش کەوتم.
14 ئێمە پەلاماری نەقەبی کریتییەکان و خاکی یەهودا و نەقەبی کالێبمان دا،
چیقلەگیشمان سووتاند.»

15 داودیش پێی گوت: «بۆ لای ئەو چەتانە دەمبەیتە خوارەوە؟»

ئەویش گوتی: «بە خودا سوێندم بۆ بخۆ کە نامکوژیت و نامدەیتەوە
دەست گەورەکەم، منیش دەتبەمە خوارەوە بۆ لای ئەو چەتانە.»

16 ئینجا داودی بردە خوارەوە و ئەویش بینی وا هەموویان بەسەر
تەواوی ڕووی زەوییەکەدا بڵاو بوونەتەوە، دەخۆن و دەخۆنەوە و سەما

دەکەن، لەبەر هەموو ئەو دەستکەوتە گەورەیەی لە خاکی فەلەستییەکان و
یەهوداوە بردبوویان. [17] جا داود لە زەردەپەڕدا هەتا ئێوارەی ڕۆژی دواتر
لێیدان و پیاوێکیان لێ دەرباز نەبوو، جگە لە چوار سەد گەنج کە سواری
وشتر بوون و هەڵاتن. [18] داودیش هەموو ئەوەی عەمالێقییەکان بردبوویان
بە دەستی هێنایەوە، داود دوو ژنەکەی خۆی دەرباز کرد، [19] هیچ شتێکیان
لە دەست نەدا، نە بچووک و نە گەورە و نە کوڕ و نە کچ، نە دەستکەوت
و نە هیچ شتێک لە هەموو ئەوەی لێیان بردرابوو، بەڵکو داود هەمووی
گەڕاندەوە. [20] هەروەها داود هەموو گاوگۆتاڵەکانی برد و لە پێش ئاژەڵە
ماڵییەکانی دیکەوە لێیانخوڕین و گوتیان: «ئەمە دەستکەوتی داودە.»

[21] ئینجا داود هات بۆ لای ئەو دوو سەد پیاوەی کە لە ڕۆیشتن
بەدوای داودەوە ماندوو ببوون و لە شیوی بەسۆردا بەجێهێڵران. ئەوانیش
هاتنە دەرەوە بۆ ئەوەی پێشوازی لە داود و ئەو خەڵکە بکەن کە لەگەڵیدا
بوون. داود و پیاوەکانی لە خەڵکەکە چوونە پێشەوە و داود سڵاوی
لێکردن، [22] بەڵام پیاوە خراپ و بەدکارەکان لەنێو ئەو پیاوانەی کە لەگەڵ
داود چووبوون وەڵامیان دایەوە و گوتیان: «لەبەر ئەوەی ئەوان لەگەڵمان
نەهاتن، لەو دەستکەوتە بەشیان نادەین کە بەدەستمان هێناوە، با هەر پیاوە
ژن و منداڵی خۆی ببات و بڕوات.»

[23] داود گوتی: «براکانم ئەمە مەکەن، چونکە یەزدان پێیداین و ئێمەی
پاراست، ئەو چەتانەی دایە دەستمان کە هاتنە سەرمان. [24] لەم شتەدا
کێ گوێتان پێدەدات؟ بەشی ئەوەی لەلای کەلوپەلەکان ماوەتەوە دەبێت
وەک بەشی ئەوە بێت کە دابەزیوە بۆ جەنگ، وەک یەک بەشیان
بەردەکەوێت.» [25] ئەوە بوو لەو ڕۆژە بەدواوە و هەتا ئەمڕۆ داود ئەمەی
کرد بە فەرز و حوکم بۆ ئیسرائیل.

[26] کاتێک داود هاتە چیقلەگ، هەندێک لە دەستکەوتەکەی نارد بۆ

پیرانی یەهودا بۆ هاوڕێیەکانی و گوتی: «ئەمە دیارییە بۆ ئێوە لە دەستکەوتی دوژمنەکانی یەزدان.»
[27] ناردی بۆ ئەوانەی لە بێت‌ئێل و ڕامۆتی نەقەب و یەتیر، [28] بۆ
ئەوانەی لە عەرۆعێر و سیفمۆت و ئەشتەمۆع، [29] بۆ ئەوانەی لە ڕاخال
و شارۆچکەکانی یەرەحمێلییەکان و شارۆچکەکانی قێنییەکان، هەروەها [30] بۆ
ئەوانەی لە حۆرما و بۆر عاشان و عەتاک، [31] بۆ ئەوانەی لە حەبرۆن و
هەموو ئەو شوێنانەی لەوێدا داود خۆی و پیاوەکانی هاتوچۆیان کردووە.

31

خۆکوشتنی شاول

[1] فەلەستییەکان لە دژی ئیسرائیل جەنگان و پیاوانی ئیسرائیل لەبەردەم فەلەستییەکان هەڵاتن، ژمارەیەکی زۆریان بە کوژراوی لە کێوی گلبۆع کەوتن. [2] فەلەستییەکان بە گوڕەوە دوای شاول و کوڕەکانی کەوتن، یۆناتان و ئەبیناداب و مەلکیشوەعی کوڕەکانی شاولیان کوشت.
[3] جەنگەکە لەسەر شاول توندتر بوو، تیرهاوێژەکان دۆزییانەوە و بە سەختی پێکایان.
[4] شاول بە هەڵگری تفاقەکانی گوت: «شمشێرەکەت دەربێنە و بمکوژە، نەوەک ئەو خەتەنە نەکراوانە بێن و بمکوژن و سووکایەتیم پێ بکەن.»
بەڵام هەڵگری تفاقەکانی ڕازی نەبوو، چونکە زۆر ترسا. جا شاول شمشێرەکەی برد و خۆی بەسەریدا دا. [5] کاتێک هەڵگری تفاقەکانی بینی شاول مردووە، ئەویش خۆی بەسەر شمشێرەکەیدا دا و لەگەڵ ئەو مرد.
[6] لەو ڕۆژەدا شاول و هەر سێ کوڕەکەی و هەڵگری تفاقەکانی و هەموو پیاوەکانی پێکەوە مردن.
[7] کاتێک ئەو ئیسرائیلییانەی کە لەوبەری دۆڵەکە و لەوبەری ڕووباری ئوردون بوون، بینییان کە سوپای ئیسرائیل هەڵاتوون و شاول و کوڕەکانی مردوون، شارۆچکەکانیان بەجێهێشت و هەڵاتن، فەلەستییەکانیش هاتن و تێیاندا نیشتەجێ بوون.

8 بۆ ڕۆژی دوای ئەوە کاتێک فەلەستییەکان بۆ تالانکردنی کوژراوەکان
هاتن، شاول و سێ کوڕەکەی ئەویان دۆزییەوە، لە کێوی گلبۆع
کەوتبوون. 9 ئینجا سەری شاولیان بڕی و زرێیەکەیان لێ داماڵی، بە
هەموو لایەکدا نێردراویان بۆ خاکی فەلەستییەکان نارد، تاوەکو مژدە بدەنە
پەرستگای بتەکانیان و گەلەکەیان. 10 ئینجا زرێیەکەیان لە پەرستگای
عەشتۆرەتەکاندا دانا و لاشەکەیان بە دیواری بێت‌شانەوە هەڵواسی.
11 کاتێک دانیشتووانی یابێش گلعاد ئەو شتانەیان بیستەوە کە
فەلەستییەکان بە شاولیان کردبوو، 12 هەموو پیاوە دلێرەکانیان هەستان و
بە درێژایی ئەو شەوە بە ڕێگادا ڕۆیشتن، لاشەکەی شاول و لاشەی
کوڕەکانیان لە دیواری بێت‌شانەوە برد و هێنایانە یابێش، لەوێ سووتاندیان
و 13 ئێسکەکانیان برد و لەژێر دار گەزەکەدا لە یابێش ناشتیان. حەوت
ڕۆژ بەڕۆژوو بوون.

ستاندەر سۆرانیی کوردیی پێبەرامبەری وەشانی ®Biblica
Kurdish, Central: Biblica® سۆرانیی کوردیی پێبەرامبەری وەشانی ستاندەر (Bible)

© 2020.

Language: سۆرانی کوردی (Central Kurdish)

Biblica® Open Kurdi Sorani Standard Version™
Copyright © ,1998 2011, 2016, 2020 by Biblica, Inc.
“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.
All content on open.bible is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 License (http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/).
You are free to:
- Share — copy and redistribute the material in any medium or format
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially

Under the following conditions:
- Attribution — You must attribute the work as follows: “Original work available for free at www.biblica.com and open.bible” Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Use of trademarks: Biblica® is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. and may not be included on any derivative works. Unaltered content from open.bible must include the Biblica® trademark when distributed to others. If you alter the content in any way, you must remove the Biblica® trademark before distributing your work.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.
You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:
- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not

necessarily endorsing your changes.
If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.
Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.
2021-04-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
b27f70b0-86f8-5719-bd79-8ef417eb0c62